

ZAHRANIČNÍ POLITIKA ČESKÉ REPUBLIKY

dokumenty

2/2008

MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ

PREZIDENT ČESKÉ REPUBLIKY

**PREZIDENT ČR
ZASLAL BLAHOPŘEJNÝ TELEGRAM
SRBSKÉMU PREZIDENTOVI TADIĆOVI
(5.2.2008)**

Prezident republiky Václav Klaus zaslal znovuzvolenému prezidentovi Republiky Srbsko Borisi Tadićovi blahopřejný telegram tohoto znění:

Vážený pane prezidente,

dovolte, abych Vám jménem svým i jménem občanů České republiky poblahopřál k Vašemu znovuzvolení prezidentem Republiky Srbsko.

Mnohaleté přátelství mezi našimi zeměmi je založeno na tradičních stycích politických představitelů, hospodářské spolupráci a na častých kontaktech mezi jednotlivými občany. Jsem přesvědčen, že vztahy mezi Srbskem a Českou republikou se budou k oboustrannému prospěchu i nadále úspěšně rozvíjet a že k tomu přispějí i srbský a český prezident. Velice rád vzpomínám na naše čtená setkání a na Vaši návštěvu České republiky v září loňského roku.

Srbsko hraje významnou úlohu v celém regionu jihovýchodní Evropy, který prošel a prochází dynamickým vývojem. Věřím, že se Vám v této neklidné době podaří nalézt takové řešení, které bude vycházet z domácího prostředí a bude se opírat o vzájemnou shodu všech zúčastněných stran. Přeji Vám, vážený pane prezidente, abyste ve své funkci mohl přispět k posílení stability ve Vašem regionu i k postupnému zapojení Srbska do procesu evropské integrace a transatlantické spolupráce.

Přeji Vám, vážený pane prezidente, do dalších let mnoho zdraví a úspěchů.

S úctou

Václav Klaus
prezident České republiky

KPR

**PREZIDENT ZASLAL
SOUSTRASNÝ TELEGRAM
VELKOKOMTUROVI
SVRCHOVANÉHO ŘÁDU MALTÉZSKÝCH RYTÍŘŮ
(13.2.2008)**

Prezident republiky Václav Klaus zaslal soustrasný telegram Velkokomturowi Svrchovaného řádu maltézských rytířů Giacomu Dalla Torre del Tempio di Sanguinettovi tohoto znění:

Vaše Excellence,

s hlubokým zármutkem jsem vyslechl zprávu o skonu Jeho výsosti Andrewa Bertieho, sedmdesátého osmého knížete a velmistra Svrchovaného vojenského a špitálního řádu Svatého Jana Jeruzalémského z Rhodu a Malty.

Dovolte mi, abych v těchto těžkých chvílích jménem České republiky a jménem svým vyjádřil soustrast Vám i Vašemu řádu.

Václav Klaus

KPR

**PREZIDENT VÁCLAV KLAUS
ODPOVĚĎ NA DOPIS
PREZIDENTA REPUBLIKY SRBSKO
(20.2.2008)**

Prezident republiky Václav Klaus odpověděl na dopis Borise Tadiće, prezidenta Republiky Srbsko.

Vážený pane prezidente,

děkuji Vám za Váš dopis ze dne 17. února 2008, který jsem si velmi pozorně přečetl a kterému – myslím – dobře rozumím. Dopis je ve své argumentaci zcela jasný a čistý, ale problémem je, jak, kde a vůči komu tyto právní argumenty uplatnit.

Já osobně – a podle průzkumu veřejného mínění se dá říci, že i většina české veřejnosti – mám pro Váš postoj i pro postoj občanů Vaší země porozumění, ale nevidím – při známém postoji řady významných zemí – žádný způsob, jak zajistit v této chvíli jiné řešení. Chápu Vaše obavy z důsledků, které vyhlášení nezávislosti má a mít bude. Důsledků, které to bude mít jak ve Vaší zemi, tak v dalších sousedních zemích Kosova, ale i v zemích daleko vzdálenějších, v nichž existují podobné ambice.

Budu – a jsem přesvědčen, že spolu se mnou i vláda České republiky – podporovat intenzivní bilaterální styky mezi našimi zeměmi, rozvoj vzájemného obchodu a všeobecnou „evropskou“ perspektivu Srbska. Hodlám se začátkem května zúčastnit setkání prezidentů našeho regionu v Makedonii a předpokládám, že i tam dojde k plodné diskusi ohledně problematiky Kosova.

Vím, že existuje Vaše pozvání k mé návštěvě Vaší země. Myslím, že je dobrý důvod, abychom se – jako dva znovuzvolení prezidenti – touto formou setkali. Rád vzpomínám na Vaši loňskou návštěvu v Praze. Svůj názor na vyhlášení nezávislosti Kosova jsem vyjádřil ve svém prvním rozhovoru, který jsem měl po svém znovuzvolení, a vím, že byl široce publikován v srbských médiích. Víc k tomu teď říci není třeba.

Se srdečným pozdravem

Václav Klaus

KPR

**PREZIDENT ČR
ZASLAL SOUSTRASNÝ TELEGRAM
SLOVINSKÉMU PREZIDENTU DANILO TÜRKOVI
(23.2.2008)**

Prezident republiky Václav Klaus zaslal prezidentovi Republiky Slovinsko Danilo Türkovi soustrasný telegram tohoto znění:

Vážený pane prezidente,

s hlubokým zármutkem jsem přijal zprávu o skonu bývalého prezidenta Republiky Slovinsko dr. Janeza Drnovška. Dovolte mi, abych Vaším prostřednictvím vyslovil svou nejhlubší soustrast jeho nejbližším i občanům Vaší země.

Prezident Drnovšek byl mým váženým a blízkým partnerem a kolegou v důležitém období transformace našich zemí po roce 1989 a to jak ve funkci premiéra, tak i později jako hlava státu. Oceňoval jsem jeho státnické kvality, vážil jsem si jeho politických zkušeností a širokého rozhledu. Obdivoval jsem jeho statečnost v boji se zákeřnou chorobou a cítím velký smutek nad tím, že své nemoci podlehl.

Pane prezidente, přijměte prosím mou hlubokou soustrast.

S úctou

Václav Klaus

KPR

**PREZIDENT
POBLAHOPŘÁL
KYPERSKÉMU PREZIDENTOVI
(26.2.2008)**

Prezident republiky Václav Klaus zaslal prezidentovi Kyperské republiky Demetrisu Christofiasovi blahopřejný telegram tohoto znění:

Vážený pane prezidente,

dovolte, abych Vám jménem svým i jménem občanů České republiky poblahopřál k Vašemu zvolení prezidentem Kyperské republiky. Jsem přesvědčen, že vztahy mezi Kyperskou republikou a Českou republikou se budou k oboustrannému prospěchu i nadále úspěšně rozvíjet a věřím, že se naskytne příležitost, abychom k jejich rozvoji významnou měrou přispěli také my dva prostřednictvím svých prezidentských funkcí.

Přeji Vám pevné zdraví a mnoho úspěchů ve Vaší zodpovědné a náročné funkci.

S úctou

Václav Klaus

KPR

**PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY
POSLANECKÁ SNĚMOVNA**

**ČLÁNEK POSLANCE
JANA HAMÁČKA (ČSSD),
PŘEDSEDY ZAHRANIČNÍHO VÝBORU PS PČR
NA VLASTNÍCH WEBOVÝCH STRÁNKÁCH WWW.HAMACEK.CZ
ALBÁNSKÝ TRIUMF
(19.2.2008)**

V neděli 17. února vyhlásila srbská provincie Kosovo nezávislost. Byl to dlouho očekávaný krok a otázka tedy nebyla zda, ale kdy. Shodou okolností jsem v tu dobu byl na pracovní návštěvě Makedonie a na vlastní oči jsem mohl sledovat nadšenou reakci tamní početné albánské menšiny. Hlavní město Skopje zaplnila auta s albánskými vlajkami, město osvítily ohňostroje, do vzduchu se pálily oslavné salvy.

Rudé vlajky s černým orlem vlály i nad tisícíhlavým shromážděním u sochy albánského hrdiny Skanderberga. Tu a tam byla vidět vlajka USA. Paradoxně ale nikde nevlála nově schválená vlajka Kosova. Nejspíš proto, že nikdo z oslavujících ani netušil, jak vypadá. A i kdyby někdo v onom davu kosovskou vlajku znal, neměl by důvod s ní mávat. Albánci totiž ke kosovské vlajce nemají žádný vztah. Tato zdánlivá maličkost jen podtrhuje umělost nového státního útvaru.

Vzhledem k tomu, že většina oslavujících by Kosovo nejraději viděla jako součást Albánie, obávám se, že slaven byl z jejich strany pouze jakýsi mezikrok. Jak jsem pochopil, pro některé je to první krok k velké Albánii. Pravděpodobně i proto radost makedonských Albánců kontrastovala s opatrnou reakcí slovanské většiny. Jakoby Makedonci nesdíleli nadšení většiny amerických a evropských politiků, že nezávislost Kosova bude zásadním příspěvkem ke stabilitě Balkánu. Lidé na ulicích se obávají srbské reakce. Pokud opravdu Bělehrad přeruší Kosovu dodávky elektřiny, pocítí to i v Makedonii, neboť dráty vedou přes Kosovo. I proto oficiální místa v Makedonii vyčkávají. Makedonie navíc předpokládá, že v dubnu dostane pozvánku do NATO a postoj ke Kosovu je v rámci vyjednávání silnou kartou. A členství v NATO je pro Makedonii absolutní prioritou.

Jen čas ukáže, kdo měl pravdu a zda nezávislé Kosovo bylo tím správným řešením. Faktem však je, že jednostranné vyhlášení nezávislosti a následné uznání Republiky Kosovo je další ranou již tak těžce zkoušenému mezinárodnímu právu.

www.hamacek.cz

**PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY
SENÁT**

**PROJEV PŘEDSEDY SENÁTU PČR
PŘEMYSLA SOBOTKY
NA SLAVNOSTNÍ RECEPCI U PŘÍLEŽITOSTI 90. VÝROČÍ
DNE NEZÁVISLOSTI LITEVSKÉ REPUBLIKY
(14.2.2008)**

Vážený pane velvyslanče, vážené dámy a pánové,

dovolte mi, abych vás srdečně pozdravil na dnešní recepci u příležitosti 90. výročí Dne nezávislosti Litevské republiky. Přišel jsem dnes mezi vás opravdu rád, protože si stále uchovávám hezké vzpomínky na mou loňskou návštěvu Litevské republiky, kdy jsem měl tu čest jednat s ústavními činiteli vaší vlasti.

Právě při loňské návštěvě Litvy – ale také Estonska a Lotyšska – jsem si znovu uvědomil, že nás nespojují jen staré historické vazby, ale především boj s totalitními režimy ve 20. století. Když získala Litva 16. února 1918 nezávislost, jistě Litevci netušili, že jim nemilosrdný Osud nastraží do cesty rok 1940 a potom dlouhou kalvárii, než mohla Litva 11. března 1990 opět oslavit obnovení své nezávislosti.

Naše historické zkušenosti jsou dnes zdrojem a motivací k budování moderních demokratických států, ale zároveň by mohly posloužit k poučení i mnoha jiným evropským zemím, jejichž politici dodnes bohužel podceňují zrůdnou podstatu komunismu, stejně jako podceňují nebezpečí tradic socialistického byrokratismu a tuhému centralismu pro další etapu evropské integrace. Je právě povinností těch členských zemí Evropské unie, které mají neblahé zkušenosti s těmito negativními prvky, které umrtvují hospodářský růst a občanskou aktivitu, aby před nimi rázně varovaly. To je i jednou z důležitých rolí národních parlamentů v rámci výměny zkušeností na zahraničním poli a věřím, že tato role se plně uplatní i na Středoevropském summitu předsedů parlamentů v Praze letos v září.

Dost však politiky pro tuto chvíli. Jsme na slavnostní recepci a je proto na místě upřímně popřát nejen panu velvyslanci, jeho rodině a pracovníkům litevské ambasády v Praze k státnímu svátku. Zároveň bych na závěr popřál všem Litevcům hodně štěstí a celé jejich zemi klid, mír a nerušený kulturní a hospodářský rozvoj.

Děkuji vám za pozornost...

Praha 1, Hotel InterContinental

Senát

VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY

**TISKOVÁ KONFERENCE
PO JEDNÁNÍ PREMIÉRA MIRKA TOPOLÁNKA
S PŘEDSEDOU VLÁDY CHORVATSKÉ REPUBLIKY
IVO SANADEREM
(12.2.2008)**

Jana Bartošová, tisková mluvčí vlády ČR: Dobrý den, dámy a pánové, já vás vítám na tiskové konferenci po jednání delegací České republiky a Chorvatské republiky. Dovolte mi zde přivítat předsedu vlády Chorvatské republiky pana Ivo Sanadera a předsedu vlády České republiky pana Mirka Topolánka. O úvodní slovo poprosím předsedu vlády České republiky.

Mirek Topolánek, předseda vlády ČR: A já si myslím, že tradičně dám přednost svému kolegovi.

Ivo Sanader, předseda vlády Chorvatské republiky: Děkuji panu premiérovi a chtěl bych, dámy a pánové, především vám sdělit, že toto je moje první oficiální návštěva po vytvoření nové vlády v Chorvatsku. A tento akt je zcela jistě dokladem, jak přátelských vztahů mezi Českou republikou a Chorvatskem, tak i osobního přátelství mezi Mirkem Topolánkem a mnou. Samozřejmě, že je to pokračováním tradičně dobrých vztahů mezi oběma zeměmi. Naše bilaterální spolupráce byla vždy vynikající, ať už v Praze či v Záhřebu byla u moci jakákoliv vláda. A obě naše země i my dva v tomto pokračujeme a jsem rád, že jsem mohl dodržet slib, který jsem Mirkovi dal, že moje první návštěva povede sem. Při jednáních, ve kterých budeme pokračovat i u oběda, jsme probrali řadu jak bilaterálních, tak multilaterálních otázek. Informoval jsem premiéra Topolánka o tom, jaké úsilí vyvíjí Chorvatsko, aby dostalo pozvání na summit NATO v Bukurešti v dubnu letošního roku. A v tomto směru jsme měli od české strany vždy konstantní podporu a chtěl bych za to vládě ČR poděkovat. Stejně tak jsem premiéra informoval o stavu vyjednávání s EU. To znamená, v jaké situaci ta vyjednávání jsou a jaké úsilí vynakládáme na to, abychom to jednání co nejdříve dokončili. A určitě vám neřeknu nic nového, když řeknu, že je naším cílem, i když velice ambiciózním, přesto si však myslím, že realistickým, dokončit tato jednání v době předsednictví České republiky. A stejně tak bych chtěl poděkovat panu premiérovi za jeho nabídku, abychom mohli čerpat ze zkušeností ČR, která je v současnosti členskou zemí, ale která ještě před několika lety prošla stejnou zkušeností vyjednávání s EU, a aby náš hlavní vyjednávač, pan Drobniak, měl možnost čerpat co nejvíce ze zkušeností, které během jednání zažila ČR.

Samozřejmě, že jsme se dotkli otázek, které jsou významné nejen pro Českou republiku a pro Chorvatsko a pro celou Evropu. To znamená, otázka, velice významná, stability jihovýchodní Evropy. Dále jsme konstatovali, že naše bilaterální vztahy jsou vynikající, ale v té hospodářské oblasti jsou značné rezervy. Zejména se to týká oblasti energetiky. A dohodli jsme se, že by pan ministr Říman s panem místopředsedou vlády Polančecem měl velice intenzivně v této oblasti začít spolupracovat. Stejně tak je členem mé delegace ministr cestovního ruchu pan Bajs, který se svým protějškem již jednal také o zintenzivnění spolupráce v oblasti cestovního ruchu. Jsme hrdí na to, že Jadran je jednou z nejatraktivnějších destinací pro české turisty. Nacházejí se na samotném vrcholu, co se počtu turistů týče. A dohodli jsme se, aby ta spolupráce byla ještě lepší, aby se předešlo případným excesům podobného typu, k jakému došlo vloni v Poreči, že k této spolupráci se přidá i spolupráce policejní a že několik policistů bude v době již letošní letní sezony

přítomno na Jadranu, kde budou případné problémy řešit. A stejně tak jsme hovořili o tom, že by vztahy v kulturní oblasti mohly být daleko intenzivnější. Určitě to bude tématem jednání obou ministrů kultury. Počínaje výstavami uměleckých děl až po případná hostování hudebních těles. Jinak je členkou mé delegace i paní Čuchnilová, která je poslankyní, zastupuje vlastně českou a slovenskou národnostní menšinu v chorvatském parlamentu. Takže jsme se s panem ministrem oba dohodli, že budeme podporovat činnost obou národnostních menšin v Chorvatsku, jak české tak v chorvatské. A ještě jednou bych rád poděkoval za srdečné přivítání a přátelství a partnerství, které jak Česká republika tak premiér Topolánek vyjadřují vůči Chorvatské republice.

Jana Bartošová, tisková mluvčí vlády ČR: Děkuji předsedovi vlády Chorvatské republiky, nyní má slovo předseda vlády České republiky pan Mirek Topolánek.

Mirek Topolánek, předseda vlády ČR: Pane premiére, milý Ivo, vážení kolegové, novináři. Ivo Sanader již většinu z toho, co bych řekl já, řekl, ale přeci jenom pár věcí bych chtěl zvýraznit. Vstup Chorvatska do EU a speciálně záležitosti a integrace západního Balkánu do euroatlantických struktur patří mezi základní priority české zahraniční politiky. Jedna věc je toto prohlašovat, a druhá věc jsou konkrétní kroky, abychom tento prvek zahraniční politiky prosazovali. Během posledních několika měsíců Českou republiku navštívil slovinský premiér Janez Janča, srbský prezident, znovuzvolený prezident Tadič, předseda Rady ministrů Bosny a Hercegoviny a nyní máme na návštěvě, já si velice vážím, že na jeho první zahraniční návštěvě, Ivo Sanadera. Všichni moji kolegové intenzivně navštěvují jednotlivé balkánské země, naposledy byl v Chorvatsku Karel Schwarzenberg jako ministr zahraničí. Nechceme, aby ten prvek zahraniční politiky byl pouze proklamativní, ale chceme se velmi účinně zasadit o to, aby na západním Balkánu byla prosazována integrace do euroatlantických struktur a míníme u toho být osobně, proto také jsou ta jednání takto intenzivní. Chorvatsko má staronovou vládu a velmi ambiciózní plán. Nejen, řekl bych, v rámci integrace do EU a splnění vstupu, ale též program ekonomický. Myslím si, že prostor pro naše investice v Chorvatsku, prostor pro společné podniky, prostor pro náš podíl na ekonomickém rozvoji Chorvatska je velmi otevřený a nás neuspokojuje ta dosavadní obchodní výměna, která, myslím si, má daleko vyšší potenciál.

V Bukurešti na summitu NATO bude Chorvatsko určitě jednou ze zemí, která dostane pozvánku a bude mít naši plnou podporu. Já si velice vážím účasti Chorvatska na misi ISAF v Afghánistánu, vážím si jejich regionálního rozměru, díky němuž pan Biščević byl jmenován generálním tajemníkem Rady pro regionální spolupráci. Takže Chorvatsko dnes hraje velmi významnou roli v regionu západního Balkánu. Informoval jsem svého kolegu o prioritách českého předsednictví. Jak v oblasti těch základních oblastí, tak sektorové priority. Bavili jsme se o tom osmnáctiměsíčním cyklu francouzsko-česko-švédského předsednictví a myslím si, že jedním z hlavních úkolů, který my cítíme, je právě finišování negociací a rozhovorů, přístupových rozhovorů s Chorvatskem a tady bych řekl, že to byl ten hlavní leitmotiv v těch našich diskusích, které ještě budou pokračovat. Chtěl bych popřát svému příteli Ivo Sanaderovi a všem jeho kolegům mnoho úspěchů, protože je zcela evidentní, že těch několik následujících měsíců, možná následující rok bude naprosto klíčový pro to, aby se Chorvatsko dostalo do naší společné evropské rodiny.

Jana Bartošová, tisková mluvčí vlády ČR: Děkuji předsedovi vlády České republiky a nyní prosím vaše dotazy.

Jurica Kervlet, Záhřebský věstník: Dobrý den, měl bych několik dotazů. Na pana Topolánka. Nakolik vstup České republiky do EU a NATO vytvořil vhodné klima pro hospodářský rozvoj ČR? A poté dotaz na pana premiéra Sanadera, zda přetrvá zájem Chorvatska o region i po vstupu Chorvatska do EU.

Mirek Topolánek, předseda vlády ČR: Ta odpověď na tu otázku je poměrně velmi jednoduchá. Vstup do EU z hlediska ekonomického byl naprosto zásadní a znamenal akceleraci naší ekonomiky. Pravdou je, že naše ekonomika je velmi otevřená a je závislá na exportu, je závislá na přímých zahraničních investicích, a to je přesně to, co zatím Chorvatsku chybí, a proto musí udělat ten kus práce pro to, aby se dostala do stejné situace před vstupem do EU. Takže, vstup do EU byl naprosto zásadní v tomto smyslu.

Ivo Sanader, předseda vlády Chorvatské republiky: Mohu jenom říci, že Chorvatsko, pokud vstoupí do EU a do NATO, že bude i nadále velice aktivní v tom jihovýchodním regionu. Zejména z toho důvodu, že řekl-li premiér Topolánek, že se hodlá ČR angažovat, tím spíše to platí pro Chorvatsko, protože pro nás pro všechny a pro celý region je velice důležité, jak se situace v jihovýchodní Evropě bude vyvíjet. A již dnes Chorvatsko díky své znalosti svých sousedů, jejich jazyků, zvyků a jejich povah, může poskytnout Evropské unii i ostatním společenstvím velice užitečné informace, které ve svém výsledku mohou vlastně přispět konečnému řešení v této oblasti. Stejně tak může být Chorvatsko vzorem pro ostatní země v tomto regionu ve svém sousedství, aby pochopili, že vstup do EU a euroatlantických struktur se vyplatí.

Jana Bartošová, tisková mluvčí vlády ČR: Děkuji předsedovi vlády Chorvatské republiky. Další dotaz, prosím.

Petr Janoušek, ČTK: Dobrý den, já bych se rád zeptal, požádal bych pana premiéra, proč se vláda rozhodla pro tu spolupráci v té policejní oblasti? Kolik přibližně českých policistů by mohlo v Chorvatsku působit? Případně, jaké by měli pravomoci a v jakých oblastech?

Mirek Topolánek, předseda vlády ČR: Česká republika bude čtvrtou zemí, která podobnou dohodu s Chorvatskem udělala. Mám pocit, že je to Maďarsko, Rakousko a Francie. Ten případ v Poreči ta jednání akceleroval, protože je dobře, že při takových příležitostech existuje český policista minimálně jako prostředník té komunikace. Nejedná se o vysoký počet, jedná se o několik jednotlivců, kteří budou zabezpečovat tu případnou komunikaci v takovýchto případech. Myslíme si, že je to správně systémové řešení takovýchto ojedinělých problémů, které nastaly. Co se týká pravomocí, to je spíše otázka na mého chorvatského kolegu.

Ivo Sanader, předseda vlády Chorvatské republiky: Myslím, že to, co řekl pan premiér, že to je to pravé. Jen je teď otázka, je povinností obou ministrů vnitra, aby si dohodli ten počet a pak už konkrétní jednotlivé záležitosti.

Jana Bartošová, tisková mluvčí vlády ČR: Děkuji, poslední dotaz, prosím.

Jaromír Janev, Český rozhlas: Panu premiéru Topolánkovi a panu premiérovi Sanaderovi. Můžete prosím zmínit některé z projektů, o kterých jste jednali, z energetiky a cestovního ruchu? A ještě jednu věc, prosím. Můžete potvrdit, jestli jste mluvili o Kosovu, a co byste řekli na případné vyhlášení samostatnosti Kosova v nejbližších dnech, jak to chodí teď z Prištiny.

Mirek Topolánek, předseda vlády ČR: Je třeba říct, že my neděláme něco na zelené louce. Celá řada českých firem a českých subjektů už dávno na chorvatském území působí. Jsou to stavební firmy jako Metrostav, Subterra, OHL, ŽS. Jsou to energetické firmy, jsou to firmy, které působí při dodávce různých dopravních prostředků a tak dále. O konkrétních projektech v energetice hovořit nechci, protože ony se nabízejí. Je to otázka, řekl bych, co bude dělat Chorvatsko dále s tím Chorvatským ČEZem, ten se jmenuje, myslím, HEB, jestli se nemýlím. Je to diskuse o jejich největším výrobním podniku na elektrickou energii a tak dál. Myslím si, že to je záležitost chorvatského rozhodnutí, jak s těmito firmami naloží. Nicméně ambiciózní privatizační plán říká, že mají chuť to řešit. Paní to zvládne. Co se týká Kosova, tak, samozřejmě, jsme se tohoto problému dotkli. Už ta minulá otázka, na kterou odpovídal Ivo Sander, mi připadala trochu zbytečná, protože v chorvatském bytostném zájmu je postupná integrace všech dalších zemí do euroatlantických struktur, protože to je zájem celé Evropy. Myslím si, že Chorvatsko má podobný postoj, jaký má Česká republika. To znamená, že v případě takové situace se přidá k tomu mainstreamu, k té většině v EU, což s sebou nese spoustu problémů, protože vnímáme jak ten srbský postoj, tak postoj Prištiny, a byli bychom nejraději, kdyby se Bělehrad s Prištinou dohodl.

Jana Bartošová, tisková mluvčí vlády ČR: Děkuji předsedovi vlády Chorvatské republiky. Děkuji předsedovi vlády České republiky...

Mirek Topolánek, předseda vlády ČR: Ještě Ivo Sanader bude odpovídat.

Jana Bartošová, tisková mluvčí vlády ČR: To se omlouvám, pardon.

Ivo Sanader, předseda vlády Chorvatské republiky: Já bych tedy chtěl jenom v krátkosti říci, že v současné době chorvatská vláda nemá v úmyslu privatizovat HEB, ale každopádně máme velký zájem, a myslím, že ten zájem je oboustranný, aby se zintenzivnila či započala spolupráce mezi ČEZem a HEBem. Myslím, že tato intenzivnější spolupráce zde chybí. V té oblasti energetiky se nejedná jenom o elektrickou energii, ale jedná se i o otázky nafty, otázky plynu. Rádi bychom, abychom se stali nezávislími na pohybech cen těchto energentů v jiných zemích a samozřejmě, že bychom rádi, aby pod taktovku obou ministrů hospodářství, jak Římana tak Polančice, tyto dvě firmy začaly intenzivněji spolupracovat, protože je to v zájmu obou našich zemí. A velice pozorně v České republice sledujeme celý příběh a celou historii ČEZu. Zde bych chtěl vystříhnout velký kompliment, že jejich vývoj je velice úspěšný, a tím spíše by měl existovat ten zájem, aby ta naše firma HEB a ČEZ více spolupracovaly. Co se Kosova týče, tady máme zcela shodný názor, takže podepíšu se pod vše, co řekl premiér Topolánek.

Jana Bartošová, tisková mluvčí vlády ČR: Děkuji předsedovi vlády Chorvatské republiky, předsedovi vlády České republiky a vám za pozornost. Na shledanou.

**ČLÁNEK EUROPOSLANCE JANA ZAHRADILA (ODS)
V DENÍKU MF DNES
PŘEDSEDNICTVÍ EU PREZIDENT OBOHATÍ
(18.2.2008)**

Klaus kritizuje evropskou integraci. Škodí tím Česku, nebo brání naše zájmy?

Před pěti lety jsem po prezidentské volbě napsal, že by Václav Klaus jako prezident mohl sehrát důležitou roli katalyzátoru při krystalizaci debaty o Evropské unii. To se do značné míry splnilo, přesto toto tvrzení platí dnes ještě více než tehdy.

Za těch pět let se totiž EU posunula jinam, než si přejí Klausovi kritici. V roce 2003 se tančily povinné rituální tance kolem návrhu tzv. euroústavy, která měla vyřešit všechny evropské problémy. Smetla ji však referenda ve Francii a Nizozemsku a kouzlo se vytratilo.

Německo sice úspěšně propašovalo podstatné části euroústavy do nové reformní smlouvy, ale už to není ono. Původní plán nevyšel a s ním zmizel okázalý a nabubřelý euroústavní patos. Změnila se i rétorika, dnes již není svatokrádež kritizovat ten či onen aspekt evropské integrace. Naopak kritický tón, jehož byl Klaus průkopníkem, zaznívá daleko častěji.

Ukázalo se, že od reality odtržené projekty evropských sociálních inženýrů nemusí vždy vyjít. Je zřejmé, že - na rozdíl od přání eurofederalistů - nevzniká "stát Evropa". Chybí celoevropský étos i démos, evropská identita i loajalita. EU není konečnou definicí evropské civilizace, je to "jen" servisní organizace založená na smlouvě evropských států a národů. Nic více, nic méně. Očekávat od ní více se ukázalo jako chyba. I o tom mluví Klaus už léta.

Po případném vstupu nové evropské smlouvy v platnost utichnou - možná na celá desetiletí - spory o procedurální a institucionální fungování EU. O to více zbyde času na analýzu smyslu a obsahu evropských politik. Například tolik vzývaná společná zahraniční politika EU se, bez ohledu na nově zřízenou funkci "vysokého představitele" EU, jeví jako nedosažitelná chiméra. Ale v poslední době Unii dominuje nová móda - ortodoxní boj proti změnám klimatu. Nepodřízneme si sami kvůli této ortodoxii větev ekonomiky, na které sedíme? Evropský průmysl, od energetiky až po automobilky, už nespokojeně mručí, podívá-li se na chystaná opatření na snižování emisí.

Ano, evropští politici se tohoto tématu vděčně chytily - je populární a lidem se to (zatím) líbí. Ale každá legrace něco stojí. Budou je voliči podporovat, až zjistí, že tuto legraci zaplatí oni - počínaje cenami energií a konče cenami výrobků? I tady se Klaus už dopředu zmocnil tématu a se známou razancí udal tón diskuse. Jeho oponenti se zatím zmohli spíše na osobní útoky než na racionální protiargumenty.

Proto není třeba brát vážně ty, kdo v souvislosti s českým předsednictvím EU malují na zeď bubáka v Klausově podobě, ať už doma, nebo venku. Jde zpravidla o ty, kdo s ním mají z minulosti nevyřízené politické účty, nebo ti, kdo se bojí ostrých a zřetelně formulovaných názorů, protože tuší, že jejich mělká "politická korektnost"

ve střetu s nimi neobstojí. Václav Klaus, pokud využije příležitosti, české předsednictví EU jedině obohatí. Zatímco vláda bude organizovat a řešit denní evropskou agendu, český prezident může - jako onen katalyzátor - iniciovat celoevropskou debatu nad dlouhodobějšími trendy evropské integrace.

Toho se možná jeho odpůrci bojí nejvíce - ukázalo by se totiž, že na budoucnost EU nemají monopol a že jimi propagovaná a prosazovaná představa EU není jediná správná.

Ing. Jan Zahradil
předseda europoslaneckého klubu ODS,
vedoucí české národní delegace v EPP-ED

www.ods.cz

**TISKOVÁ ZPRÁVA
POSLANCE EP JANA BŘEZINY (KDU-ČSL)
UZNÁNÍ KOSOVA JE LÍBIVÝM KROKEM ZADĚLÁVAJÍCÍM
NA ZNAČNÉ PROBLÉMY DO BUDOUCNA
(19.2.2008)**

Uznání nezávislosti Kosova nepřispěje k míru v jihovýchodní Evropě a ohrozí již tak křehkou a četnými incidenty narušenou důvěru v mezinárodní právní řád.

Obávám se, že po mezinárodním uznání nezávislého Kosova již žádná síla nebude schopna zabránit vzniku Velké Albánie, která jako muslimský stát v srdci křesťanského Balkánu značně zamíchá geopolitickými kartami v jihovýchodní Evropě a povede k další destabilizaci již tak napjatých vztahů v regionu. Narušení územní celistvosti Makedonie a Černé Hory, kde žijí silné albánské menšiny, se může v této souvislosti již brzy stát nepříjemnou realitou.

Obávám se, že vývoj směřující ke vzniku Velké Albánie by z dlouhodobého hlediska mohl výrazně zkomplikovat cestu států bývalé Jugoslávie do Evropské unie. EU by již nyní měla přijmout pojistky proti tomu, aby uznání Kosova neohrozilo budoucí přistoupení Srbska k EU.

Česká vláda by se s uznáním Kosova neměla unáhlit a měla by při svém rozhodování vzít v úvahu, že tento krok nemá dostatečnou oporu v mezinárodním právu, ani v rovině morální a geopolitické. Nemluvě o tom, že se jedná o krok, který je v příkrém rozporu s dosavadní mezinárodněpolitickou praxí EU a skrývá v sobě nemalá rizika z hlediska hladkého průběhu budoucího rozšiřování EU o státy balkánského regionu.

www.kdu-csl.cz

**ROZHOVOR REDAKTORA IGORA ZÁRUBY
S VICEPREMIÉREM ALEXANDREM VONDROU
V ČASOPISU EKONOM
NIC NEROZBÍJÍM. EU ANI KOALICI!
(21.2.2008)**

Češi si údajně tak moc přejí létat do Ameriky bez víz, že jsou ochotni poskytovat tamním úřadům více informací o sobě a svých blízkých. Washingtonu se to prý hodí, protože chce českou vstřícnost použít jako bič na ostatní členské státy EU. Je to pravda?

Hloupost. Dlouhodobě usilujeme, aby byla odstraněna historická nespravedlnost. Britové nebo Němci na cesty do USA víza nepotřebují, ale Češi ho mít musí. Prezident George Bush loni v Praze slíbil, že jeho administrativa pro to udělá, co bude v jejích silách. Myslím si, že by bylo možné jezdit do zámoří bez víz ještě letos. Předpokladem je, že nás Američané zařadí do svého bezvízového programu. S nimi se nesjednává podobná dohoda jako s jinými státy; oni rozhodnou na základě příslušného zákona, který vzejde z Kongresu. V současnosti rokujeme o textu memoranda o porozumění. Jde o seznam domácích úkolů, který musejí obě strany pro zrušení víz rychle udělat.

Co přinese podpis memoranda pro ostatní Evropany?

V zásadě asi to, že Němci, Francouzi nebo Britové budou muset v budoucnu na konci cesty do Států vyplnit v dotaznících více údajů, než uvádějí do imigrační karty. Elektronická cestovní autorizace, která je nám nabízena, je inovací systému, platného pro všechny Evropany, kteří nemají do USA vízovou povinnost. Za této situace se západní Evropa do žádných aktivit nehrne, protože jí současný stav vyhovuje. A je nervózní, že se něco děje. My jsme si na vízovou povinnost stěžovali v Bruselu od našeho vstupu do EU. Nikdy se nic nestalo a nikdy nám nikdo s ničím nepomohl. My jsme tady od toho, abychom sloužili našim občanům a zlepšovali jejich podmínky pro cestování. Ne, abychom se dívali, jestli se někomu naše úsilí líbí či ne. Jsem si jist, že debatou o memorandu žádné závazky vůči EU neporušujeme.

Protože bezvízový styk nepatří mezi výlučné pravomoci EU?

Samozřejmě. Systém ETA, který zavádějí Američané, není vízum. Ostatně Austrálie nedávno uvedla do chodu podobnou elektronickou cestovní autorizaci, a EU je s ní velmi spokojena. Neznamená to, že přistoupíme na něco, co nám Američané předloží. Máme právní výklad, neděláme nic špatného.

A jak se bude bez víz cestovat?

Český občan bude muset vyplnit na internetu několik údajů, a prostě poletí. Po příletu dá v Americe otisk prstu, což dělá už teď. Stejně se zachová i při odletu - pro ověření, že tam nezůstal déle, než měl. Nebudu říkat detaily, protože ty rozhovory nejsou u konce. Bude to velmi dobrý systém. Když jsem o tom s Američany začal mluvit, vždycky jsem říkal: hlavní je, abyste po nás, po Evropě, nevyžadovali něco více, než požadujete po vlastních lidech. A oni odpovídali: nám nebude vadit, když to, co budeme chtít po vás, budete žádat po našich občanech. Bezpečnost se nedá podceňovat. Ani na těch otiscích není nic špatného, původně byl kolem nich poprask, a dnes nikomu nevadí. Když bude systém fungovat, zmizí fronty na letištích v New

Yorku a Washingtonu. Jsme ve věku digitálních elektronických médií, která mohou cestování významně usnadnit.

Kdyby Česko nezačalo s Američany jednat na vlastní pěst, nic by se nedělo a do USA by se cestovalo i nadále na víza?

Naskytl se nám šance a my jsme ji využili. Kdybychom mlčeli a nic nedělali, tak by se dva tři roky zase nic nedělo.

Nemlčet a dělat, tím se očividně řídíte i v Evropské unii, kde urputně hájíte jadernou energii. Naposledy jste se za ni bral v Paříži. Proč?

Protože si doopravdy myslím, že bez jaderné energetiky to nepůjde. Je to můj dlouhodobý názor, který nebude nikdy jiný.

Ve Francii, s níž spolu se Švédskem připravujete agendu 18měsíčního předsednictví, musejí vaše slova padat na úrodnou půdu. Francie vyrábí z atomu více než tři čtvrtiny proudu, kdežto Švédsko necelou polovinu a reaktorů se chce jednou provždy zbavit...

Jistě. Francie je země, která tradičně staví energetický mix na výrobě elektřiny z jadra, a myslím, že na tom nechce nic měnit. Vycházím ze setkání se zástupci podnikatelů, kteří pracují v jaderném průmyslu. Co se týká situace na evropském hřišti, tak tam shoda není. Na jedné straně stojí Francie a Finsko, které na jádro dlouhodobě sázejí, na druhé třeba Rakousko, které ho odmítá. Sledujeme-li trendy, myslím, že se nacházíme v období jisté renesance v přístupu k jaderné energetice. Mizí velké obavy a více se mluví o příležitostech. Řekněme si upřímně: Pokud to EU a svět myslí se závazky na snižování emisí CO₂ vážně, jsem přesvědčen, že se je bez jaderné energetiky splnit nepovede.

Důvodů, jež mluví pro jádro, míváte zpravidla po ruce víc. Které jsou ty další?

Je jich skutečně více. Jsou ekonomické, bezpečnostní a ekologické. Všechny jednoznačně svědčí o tom, že se budoucnost bez jaderné energetiky neobejde. Když platí tato premisa, musíme učinit v dohledné době určité kroky, které není možné odkládat. Jde o rozhodnutí o investicích do nových jaderných zařízení.

Jak to chcete zařídit? V Česku platí koaliční smlouva mezi ODS, KDU-ČSL a zelenými, že jejich vláda nebude prosazovat výstavbu nových jaderných bloků...

Je to citlivá otázka, k níž se budeme muset v koalici vrátit. To neznamená, že by jedna strana stavěla druhou před hotovou věc. Věřím, že myslí-li to zelení se svou politikou v oblasti emisí vážně, časem zmoudří a dospějí k názoru, že jaderná energetika je nutná. Předpokládám, že ti racionálnější z nich to vědí a čekají na atomové reaktory novější generace. Touto cestou se vydávají některé skandinávské země. Otázkou zůstává, jak dlouho jim to bude trvat, ale doufám, že se dopracujeme k rozumnému postoji.

Jste v kontaktu s předsedou hospodářského výboru Sněmovny a stranickým kolegou Oldřichem Vojířem (ODS), který prosazuje výstavbu dalších dvou reaktorů v Temelíně?

V pravidelném kontaktu nejsme, ale například nedávno jsme se viděli ve Sněmovně, kde jsme se pozdravili. Je to samozřejmě jeden z našich poslanců, který se

dlouhodobě o energetické otázky zajímá. Pro ODS budou jeho názory na tuto sféru vždy důležité.

Může to být tak, že když už se v ODS uvažuje o výstavbě nových reaktorů, že byste vy mohli být na evropské úrovni jakýmsi emisarem, bojovníkem za jádro?

Jestli mě chcete dostat do role někoho, kdo bude destabilizovat koalici, necelý měsíc před prezidentskou volbou jste mě v Ekonomu nazvali "atomový Saša", tak do této polohy mě nedostanete. Já budu vytrvale říkat svůj názor. Ten je jasný a za ním si stojím. Budeme se ale muset dohodnout. Letos na podzim představí své výsledky vládou ustavená Pačesova komise pro posouzení českých energetických potřeb. To může debatu rozproudit. Není na mně, abych dělal sólo rozhodnutí.

Kdo zaplatí tučný účet za oživení jaderné energetiky?

Mám dojem, že problém je někde jinde. Jde o kapacity na výstavbu elektráren. Nesmíme s rozhodnutím otálet. Může se klidně stát, že se někdo rozhodne vybudovat nový reaktor, ale nebude nikdo, kdo by ho postavil.

Je souznění s Francií, podobně jako u jádra, v případě přípravy našeho předsednictví také úplné?

Není to tak, že bychom vzájemně souhlasili se vším. Spolupráce s Francouzi, zejména s Jeanem-Pierrem Jouyem, státním tajemníkem pro evropské záležitosti, je ale velmi dobrá a srdečná. Umíme hledat styčné body, umíme se bavit o tématech, která naše stanoviska sblížují. Vnímám to jako rovnoprávnou debatu.

Motto českého řízení EU zní Evropa bez bariér. Francouzi však, když šlo o směrnici o volném poskytování služeb, naopak razili zásadu, že by se Západ měl před Východem chránit. Nemáte s tím problém?

Je třeba připomenout, že Evropa bez bariér je heslo českého předsednictví, ne francouzského, v druhé polovině roku 2008. Navíc rok 2009 bude jiný než ten předchozí. V příštím roce si připomeneme 20 let od pádu zelené opony, v tomto směru máme ve Francii podporu. Směrnice o službách, v kompromisní podobě, která začne za rok platit, nás neuspokojuje. Chtěli bychom více svobody. Předpokládáme však, že až vstoupí v platnost, bude příležitost k reflexi, že obavy o otevření trhu byly neopodstatněné.

Francouzi ratifikovali reformní smlouvu o EU z Lisabonu. V Paříži se ti, s nimiž jste se setkal, zajímali o náš postup. Co jste jim řekl?

Sdělil jsem, že u nás to bude trvat o něco déle. Oni tam měli určitou diskusi už v roce 2005, nad první verzí euroústavy, nás debata v parlamentu teprve čeká. Senátoři se pravděpodobně obrátí na Ústavní soud se žádostí o posudek. To zabere určitou dobu. Ujistil jsem francouzské publikum, že nejde o politickou hru. Smlouvu je nutné z demokratických důvodů prozkoumat a objasnit. Na konci tohoto procesu musí maximum poslanců a senátorů vědět, že vše je v naprostém souladu s naším ústavním pořádkem. Jsme poměrně vyspělá demokracie a neumím si představit, že bychom tak důležitý dokument schválili pouze manifestačně. Ostatně očekávám, že se tento proces protáhne přes letní přestávku v řadě zemí.

A jak v zahraničí reagujete na dotazy, kdy přejde Česká republika na euro?

Stejně jako doma. Že pro nás to není otázka ZDA, ale KDY. Kdy přijde správný čas přihlásit se do kurzového mechanismu ERM a určit cílové datum pro přijetí evropské

měny. Zatím jsme to nemohli učinit, protože jsme neplnili kritérium povolené výše schodku veřejných financí. Budeme také zvědaví, jak dopadne v květnu hodnocení Slovenska, které by chtělo mít euro od 1. ledna 2009. Pak se k tomuto tématu opět vrátíme. Není důvod být nervózní. Někteří exportéři sice na zavedení společné evropské měny tlačí, ale když se podíváme na loňskou obchodní bilanci, měli historicky největší přebytek. Myslím, že není lepší důkaz, že se exportérům daří.

Berou vaše protějšky a partneři v EU tyto argumenty s pochopením, nebo jsou i námitky typu "ty nové země, mají to jako závazek, a přesto dělají fóry"?

Dánsko, Británie a Švédsko také nejsou členy eurozóny. Chceme mít shodu mezi centrální bankou a vládou, chceme si být jisti, že náš "pobyt" v mechanismu směnných kurzů (po dobu aspoň dvou let nesmí dojít k devalvaci vůči měně jiného členského státu, pozn. red.) bude skutečně úspěšný. Když jim tento postoj vysvětlují, tak ho chápou.

K rychlému přijetí naopak spěje příprava smlouvy, jež položí právní rámec pro zvažovanou americkou radarovou základnu v Brdech. Jak je daleko?

Jednání pokračují, smlouva ještě není zcela hotova. Další příležitostí k vyjednávání je návštěva premiéra Topolánka ve Washingtonu koncem února. Odvedli jsme kus práce, hodně komunikujeme s Poláky, kde se věci daly do pohybu. Dále vedeme rozhovory s NATO. Čekáme, že se summit Aliance v Bukurešti začátkem dubna vysloví kladně k té části americké protiraketové obrany, jejíž prvky by mohly být umístěny u nás a v Polsku. Když budou tyto podmínky splněny, mohou být věci dotaženy do zdárného konce.

Co je zdárný konec?

Uzavření, dojednání hlavní dohody o zřízení radarové základny a s ní související úmluvy o tom, za jakých podmínek by mohly USA vyslat na české území vojáky k obsluze radaru. Chtěli bychom se také domluvit s Američany na užší strategické spolupráci, a to v oboru vědy, techniky a vývoje.

Platí varianta, že by smlouva o radaru mohla být podepsána už v Bukurešti?

To nemáme zatím stanoveno, nejdříve musíme jednání dokončit. Pak se budeme bavit o podpisu. Ten závěr ale podle mně může přijít na jaře. Nejde o to stanovit si datum. Jde o kvalitu dohod.

RNDr. Alexandr Vondra
místopředseda vlády, senátor PČR

www.ods.cz

**MEMORANDUM O POROZUMĚNÍ
MEZI MINISTERSTVEM VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY
A MINISTERSTVEM PRO VNITŘNÍ BEZPEČNOST
SPOJENÝCH STÁTŮ AMERICKÝCH TÝKAJÍCÍ SE
PROGRAMU BEZVÍZOVÉHO STYKU SPOJENÝCH STÁTŮ
A SOUVISEJÍCÍCH POSÍLENÝCH BEZPEČNOSTNÍCH OPATŘENÍ
(26.2.2008)**

VZHLEDEM K TOMU, že si Ministerstvo vnitra České republiky a Ministerstvo pro vnitřní bezpečnost Spojených států (společně dále jen „účastníci“) přejí zjednodušit cestování svých občanů mezi oběma zeměmi;

VZHLEDEM K TOMU, že si účastníci přejí posilovat bezpečnost svých zemí, a to rovněž zaváděním nových možností odhalování a prevence cest teroristů;

VZHLEDEM K TOMU, že jsou účastníci přesvědčeni, že cestování mezi jejich zeměmi by mělo být uskutečňováno legálně a v souladu s požadavky vnitrostátního práva jejich zemí, včetně imigračních předpisů;

BEROUC E NA VĚDOMÍ závazky vyplývající pro Českou republiku z práva Evropské unie a Evropského společenství;

VZHLEDEM K TOMU, že účastníci shledali, že ujednání týkající se zapojení do programu bezvízového styku Spojených států (VWP) by usnadnilo cestování jejich občanů a zároveň oboustranně posílilo jejich bezpečnost;

VZHLEDEM K TOMU, že účastníci stvrdili, že toto memorandum o porozumění bude založeno na principech vzájemnosti, spravedlnosti a rovnosti;

BEROUC E NA VĚDOMÍ § 711 „Prováděcích doporučení Zákona o Komisi k 11/9 z roku 2007“, kterým se mění VWP a rozšiřuje se možnost zemí zapojit se do něj za předpokladu splnění některých zpřísněných bezpečnostních požadavků;

a

PŘEJÍCE SI dosáhnout shody ve věci těchto bezpečnostních požadavků;

PROTO NYNÍ ÚČASTNÍCI VYJADŘUJÍ SHODU V NÁSLEDUJÍCÍM:

A. OBECNÉ ZÁVAZKY

1. Upuštění od podmínky tříprocentní hranice zamítnutých žádostí o vízum:

V případě, že Česká republika přijme a Ministerstvo vnitra České republiky a další příslušné orgány České republiky budou provádět bezpečnostní závazky zmíněné v tomto memorandu o porozumění a s výhradou dalších ustanovení právních předpisů Spojených států (včetně ustanovení § 217(c) (8) Zákona a přistěhovalectví a státním občanství (INA)), hodlá ministr pro vnitřní bezpečnost Spojených států,

po konzultaci s ministryní zahraničí Spojených států, upustit v případě České republiky od zákonné podmínky, podle níž musí být v předchozím fiskálním roce počet zamítnutých žádostí o víza u občanů země, která má být zařazena do VWP, nižší než tři procenta (3%).

2. Provádění tohoto memoranda o porozumění:

Ministerstvo vnitra České republiky má v úmyslu dojednat podle potřeby prováděcí opatření s příslušnými vládními orgány Spojených států s cílem provádět bezpečnostní závazky zmíněné v tomto memorandu o porozumění. Ministerstvo vnitra České republiky má v úmyslu v případech, kdy není příslušné k provádění těchto závazků, spolupracovat s příslušnými orgány České republiky za účelem dojednání takovýchto prováděcích opatření. Tato prováděcí opatření se týkají sdílení informací o cestujících a dalších informací, informací o teroristech a osobách podezřelých z terorismu, informací pro boj s terorismem a závažnou trestnou činností a informací v oblasti migrace a měla by umožnit další šíření předaných informací v rámci vládních orgánů Spojených států, za náležité ochrany soukromí a osobních údajů.

3. Hodnocení za účelem rozhodnutí o zařazení a setrvání ve VWP:

Než dojde k zařazení České republiky do VWP, Ministerstvo pro vnitřní bezpečnost Spojených států, po konzultaci s Ministerstvem zahraničních věcí Spojených států, zamýšlí vyhodnotit dopad případného zařazení České republiky na zájmy Spojených států v oblasti bezpečnosti, vymahatelnosti práva a přistěhovalectví. Oba účastníci jsou srozuměni s tím, že Česká republika může být přijata na základě zjištění, že tyto zájmy nebudou ohroženy. Ministerstvo pro vnitřní bezpečnost Spojených států, po konzultaci s Ministerstvem zahraničních věcí Spojených států, zamýšlí pravidelně (a to minimálně jednou za dva roky) vyhodnocovat dopad, který by mělo setrvání České republiky ve VWP na zájmy Spojených států v oblasti bezpečnosti, vymahatelnosti práva a přistěhovalectví, a stanovovat, zda může zařazení České republiky do VWP pokračovat.

Hodnocení za účelem rozhodnutí o zařazení a setrvání by se mimo to mělo týkat toho, jak Ministerstvo vnitra České republiky a další příslušné orgány České republiky provádějí bezpečnostní závazky zmíněné v tomto memorandu o porozumění.

4. Technické zajištění a právní úprava:

Ministerstvo vnitra České republiky má v úmyslu spolupracovat s dalšími příslušnými orgány České republiky s cílem provozovat a udržovat jakékoliv záznamy, systémy nebo programy nezbytné pro provádění bezpečnostních závazků zmíněných v tomto memorandu o porozumění. Ministerstvo pro vnitřní bezpečnost Spojených států má v úmyslu spolupracovat s Ministerstvem vnitra České republiky za účelem zajištění toho, aby tyto systémy a programy byly kompatibilní s příslušnými systémy a programy správních orgánů Spojených států. Ministerstvo vnitra České republiky má v úmyslu podniknout veškeré nezbytné kroky k přípravě jakékoli právní úpravy,

kteřá bude potřebná pro provádění bezpečnostních závazků zmíněných v tomto memorandu o porozumění.

B. BEZPEČNOSTNÍ ZÁVAZKY

1. Systém elektronického povolování cest (ETA):

a. Ministerstvo pro vnitřní bezpečnost Spojených států zamýšlí vytvořit a zavést systém elektronického povolování cest (ETA), za účelem elektronického shromažďování takových biografických a jiných údajů, které ministr pro vnitřní bezpečnost Spojených států považuje za potřebné k tomu, aby mohl před cestou rozhodnout o oprávnění občana České republiky cestovat do Spojených států bez víza a o tom, zda by oprávnění tohoto občana cestovat do Spojených států bez víza představovalo riziko z hlediska bezpečnosti a vymahatelnosti práva.

b. Ministerstvo vnitřní České republiky je srozuměno s tím, že po zavedení systému ETA budou všichni občané České republiky cestující do Spojených států pracovní nebo jako turisté v rámci VWP povinni použít systém ETA.

c. Účastníci hodlají učinit společné kroky, ve spolupráci se zástupci cestovního a turistického průmyslu, s cílem zajistit, aby si občané České republiky byli vědomi povinnosti použít při cestě do Spojených států v rámci VWP systém ETA, a s cílem poskytnout jim informace o tom, jak systém používat.

2. Sdílení informací:

a. Ministerstvo vnitřní České republiky má obecně v úmyslu v součinnosti s dalšími příslušnými orgány České republiky spolupracovat s Ministerstvem pro vnitřní bezpečnost Spojených států s cílem poskytovat mu informace umožňující určení totožnosti osob, které budou zahrnovat biografické a biometrické údaje a které budou použity při rozhodování, zda osoby hodlající cestovat do Spojených států představují riziko pro zájmy Spojených států v oblasti bezpečnosti, vymahatelnosti práva a přistěhovalectví. Za účelem usnadnění této spolupráce má Ministerstvo vnitřní České republiky v úmyslu spolupracovat s příslušnými orgány České republiky za účelem dojednání prováděcích opatření, tak jak jsou uvedena v části A bodu 2, s příslušnými vládními orgány Spojených států.

Účastníci mají v úmyslu, v souladu se stávajícími nebo budoucími smlouvami a dohodami o právní pomoci mezi jejich dvěma státy a s jejich mezinárodními závazky, spolupracovat při jakémkoli šetření či řízení vedeném orgány činnými v trestním řízení, imigračními orgány či jinými orgány, které je důsledkem předaných informací uvedených v části B bodu 2 písmeni a tohoto memoranda o porozumění.

b. Účastníci mají v úmyslu shromažďovat, analyzovat, používat nebo sdílet informace ze systému předběžných informací o cestujících (API) podle svých vnitrostátních právních předpisů.

c. Účastníci mají v úmyslu shromažďovat, analyzovat, používat nebo sdílet informace ze jmenné evidence cestujících (PNR) v souladu se svými vnitrostátními právními předpisy a mezinárodními závazky, včetně PNR dohody EU – USA, podepsané 26. července 2007.

d. Pro účely této výměny informací hodlají Ministerstvo vnitra České republiky a Ministerstvo pro vnitřní bezpečnost Spojených států dodržovat potřebná příslušná opatření na ochranu soukromí a osobních údajů určená jejich vnitrostátními právními předpisy a v souladu s jejich mezinárodními závazky.

3. Informování o ztracených nebo odcizených pasech:

a. Aniž by bylo dotčeno sdílení informací prostřednictvím Interpolu, Ministerstvo vnitra České republiky ve spolupráci s dalšími příslušnými orgány České republiky zamýšlí zpřístupnit údaje o nevyplněných a vydaných pasech, u nichž došlo k nahlášení ztráty nebo odcizení. Tyto údaje by měly být zpřístupněny do 24 hodin od okamžiku, kdy správní orgán odpovědný za zaznamenávání a monitorování údajů o ztracených nebo odcizených pasech zaznamená ztrátu nebo odcizení pasu. Tyto údaje by měly zahrnovat minimálně následující informace:

i. číslo dokladu;

ii. typ dokladu;

iii. ohlášený status (ztracený, odcizený nevyplněný, odcizený držiteli, zrušený);

Tyto údaje by dále měly zahrnovat následující informace, jsou-li k dispozici:

iv. datum vydání, nejedná-li se o nevyplněný pas;

v. dobu platnosti, nejedná-li se o nevyplněný pas;

vi. datum ztráty, odcizení nebo zrušení; a

vii. místo hlášené krádeže nebo ztráty.

b. Ministerstvo vnitra České republiky má v úmyslu určit kontaktní pracoviště, které bude nepřetržitě dostupné a schopné urychleně poskytnout pomoc Ministerstvu pro vnitřní bezpečnost Spojených států a Ministerstvu zahraničních věcí Spojených států při řešení otázek týkajících se pasů, u nichž by mohlo jít o pasy ztracené nebo odcizené, které byly předloženy správním orgánům Spojených států za účelem prokázání totožnosti. Toto kontaktní pracoviště by mělo mít přístup k informacím o vydávaných pasech a jejich ztrátě nebo odcizení, které eviduje správní orgán zodpovídající za uchovávání a správu takových údajů, a mělo by mít možnost ověřit, zda se v případě dané osoby skutečně jedná o osobu, jíž byl pas vydán, a to obecně ve lhůtě čtyř (4) hodin.

c. V případě zjištění chyby v údajích o ztracených či odcizených pasech hodlá Ministerstvo vnitra České republiky zpřístupňovat opravené údaje do 24 hodin. Ministerstvo vnitra České republiky rovněž zamýšlí zpřístupňovat do 24 hodin informace o jakýchkoli výmazech či změnách provedených v jím dříve zpřístupněných údajích o ztracených či odcizených pasech, a předávat Ministerstvu pro vnitřní bezpečnost Spojených států a Ministerstvu zahraničních věcí Spojených států informace o trendech a analýzách v oblasti ztracených a odcizených pasů a vzory pasů svého státu.

Za účelem usnadnění dodržování pravidel pro předávání údajů o ztracených a odcizených pasech a pro účely řešení veškerých otázek týkajících se praxe při jejich předávání zamýšlí Ministerstvo vnitra České republiky určit kontaktní pracoviště pro oblast údajů o ztracených a odcizených pasech v rámci orgánu, který je pověřen zpřístupňovat údaje o ztracených a odcizených pasech, ať nevyplněných či vydaných.

4. Repatriace:

a. Ministerstvo vnitra České republiky má v úmyslu učinit nezbytné kroky, aby zajistilo, že Česká republika převezme zpět každého občana nebo bývalého občana, který byl pravomocným příkazem vyhoštěn, a to do 21 kalendářních dnů po oznámení, že byl takový příkaz k vyhoštění vydán. „Bývalým občanem“ pro účely tohoto memoranda o porozumění je osoba, která pozbyla občanství České republiky po 31. prosinci 1992 a nemá nebo neměla po datu pozbytí občanství České republiky občanství jiného státu.

b. Ministerstvo pro vnitřní bezpečnost Spojených států zamýšlí poskytnout Ministerstvu vnitra České republiky, v rozsahu, v němž ho k tomu opravňují právní předpisy, příslušné informace o osobě, jež má být navrácena, včetně informací týkajících se totožnosti dané osoby a důvodů jejího vyhoštění, a to co nejdříve po zahájení řízení o vyhoštění, kdy je to z právního hlediska možné.

c. Ministerstvo vnitra České republiky zamýšlí potvrdit totožnost a občanství dané osoby do 21 kalendářních dnů ode dne, kdy Ministerstvo pro vnitřní bezpečnost Spojených států poskytne informace zmíněné v části B bodu 4 písmeni b.

5. Zesílené standardy pro cestovní doklady:

a. Ministerstvo vnitra České republiky zamýšlí spolupracovat s příslušným orgánem České republiky za účelem toho, aby pasy a cestovní doklady byly vydávány cestou ústředního vydávajícího orgánu, který podléhá přísným kontrolním mechanismům. Ministerstvo vnitra České republiky zamýšlí vyzvat příslušný orgán České republiky, aby povolil Ministerstvu pro vnitřní bezpečnost Spojených států přezkoumat tyto kontroly; účastníci zamýšlejí chránit veškeré informace získané v důsledku takových kontrol před jakýmkoli neoprávněným zveřejněním.

b. Ministerstvo vnitra České republiky zamýšlí vydávat, ve spolupráci s dalšími příslušnými orgány České republiky, náhradní cestovní doklady v souladu

se standardy, na kterých se účastníci dohodnou. Náhradní cestovní doklady by měly mít omezenou platnost.

c. Ministerstvo vnitra České republiky má v úmyslu vydávat, ve spolupráci s dalšími příslušnými orgány České republiky, cestovní doklady, které mají jedinečná, neopakovatelná identifikační čísla přidělovaná při jejich výrobě.

d. Ministerstvo vnitra České republiky je srozuměno s tím, že v případě zařazení České republiky do VWP budou k cestě do Spojených států v rámci VWP oprávněni pouze občané České republiky, kteří jsou držiteli elektronických pasů (tj. strojově čitelných pasů s digitální fotografií a elektronickým čipem obsahujícím stanovené údaje o cestovním dokladu).

6. Bezpečnost na letištích:

Účastníci mají v úmyslu spolupracovat s příslušnými orgány svých vlád s cílem zajistit, aby letištní bezpečnostní standardy a bezpečnostní opatření leteckých dopravců operujících mezi letišti jejich států byly v souladu s Dohodou mezi Evropským společenstvím a jeho členskými státy na jedné straně a Spojenými státy americkými na druhé straně o letecké dopravě, sjednanou v Bruselu 25. dubna 2007 a ve Washingtonu 30. dubna 2007.

7. Bezpečnostní doprovody letadel:

Účastníci mají v úmyslu spolupracovat v oblasti letecké bezpečnosti v souladu s Memorandem o porozumění mezi Ministerstvem vnitra České republiky a Úřadem pro bezpečnost dopravy Ministerstva pro vnitřní bezpečnost Spojených států amerických o nasazení bezpečnostních doprovodů letadel, podepsaným 14. listopadu 2007.

C. ÚČINNOST:

Výše vyjádřená porozumění a ujednání odrážejí dobré úmysly účastníků. Nic v tomto memorandu o porozumění není zamýšleno jako právní závazek účastníků podle vnitrostátního nebo mezinárodního práva. Toto memorandum o porozumění by nemělo být vykládáno jako dokument zakládající práva nebo výsady, hmotné nebo procesní, právně či jinak vymahatelné, ať už účastníky navzájem nebo jakoukoliv třetí stranou, vůči účastníkům, jejich nadřízeným orgánům, Spojeným státům, České republice nebo jejich úředníkům, zaměstnancům nebo jiným pracovníkům.

Nic v tomto memorandu o porozumění nesmí být vykládáno tak, aby byla dotčena práva a povinnosti účastníků vyplývající z právních předpisů České republiky a Spojených států amerických nebo z jejich účasti na mezinárodních smlouvách a dohodách, včetně závazků vyplývajících z členství České republiky v Evropské unii.

Podepsáno ve dvojím vyhotovení v českém a anglickém jazyce

Ve Washingtonu dne 26. února 2008

Ministerstvo vnitra České republiky U.S. Department of Homeland Security

www.vlada.cz

**PROJEV PREMIÉRA MIRKA TOPOLÁNKA
K PŘEDSTAVITELŮM KUBÁNSKÉHO, BARMSKÉHO,
BĚLORUSKÉHO A ÍRÁNSKÉHO DISENTU
VE WASHINGTONU
(26.2.2008)**

Pro mě je to opravdu mimořádná příležitost být tu s vámi. A považuji se za velice šťastného muže, že tu smím být jako představitel svobodného demokratického státu. Většinu svého života jsem prožil v režimu podobném těm, které dosud bohužel vládnu ve vašich zemích. Moje země prožila polovinu minulého století v nesvobodě a útlaku. Zažila nacistickou okupaci a totalitní komunistický systém. Už proto považujeme za svoji morální povinnost podporovat boj za svobodu, lidská práva a demokracii.

Letos v prosinci to už bude 60 let, co byla podepsána Všeobecná deklarace lidských práv. Smutnou ironií osudu se tak stalo právě v roce, ve kterém moje země ztratila na čtyři desetiletí svobodu. Je hanbou celé planety, že většina států, které jsou zastoupeny v Organizaci spojených národů, potlačuje lidská práva. Tyranské vlády trestají nejen projevy politického odporu, ale i odlišný názor, či odlišnost jako takovou. Lidé se rodí rovni ve svých právech, zní počáteční slova Deklarace. Musíme usilovat o její naplnění. Musíme společně usilovat o svobodu pro všechny. Protože svoboda je základní hodnotou, od níž se odvíjejí všechny ostatní. Není to snadné. Neexistuje a sotva kdy bude existovat autorita, která by dokázala vynutit dodržování lidských práv zvenčí. Přímý vojenský zásah je možný jen výjimečně. Sankce zase nejsou stoprocentně účinné. Rozhodující zlom může přijít jedině zevnitř. U nás to trvalo oněch čtyřicet let. Někde, jako na Kubě, se čekání na svobodu protahuje ještě déle. Možnosti mezinárodního společenství pozitivně ovlivnit vývoj v jednotlivých zemích jsou relativně malé. To však není důvod k rezignaci. Naopak. O to důsledněji musíme využívat páky, které máme. Kombinací ekonomického a politického tlaku, finanční a morální podpory disidentů, lepší práce mezinárodních institucí a pravdivého informování světové veřejnosti lze postupně dosáhnout eroze a následně pádu despotických vlád.

Nebudu se tu chlubit aktivitami České republiky, jimiž podporuje boj za svobodu ve vašich zemích. Zdaleka ne za všemi stojí vláda. A je to tak správně. Síla občanské společnosti je právě ve svobodné aktivitě jednotlivců a spolků. Ostatně to platí i pro zde přítomné zástupce National Endowment for Democracy. Raději vám od srdce popřeji, abyste se dočkali vítězství. Protože to bude v první řadě vaše vítězství. A vy sami nejlépe víte, jak náročná cesta k němu vede.

Premiér dále popřál zástupcům jednotlivých zemí.

Orlandu Gutierrezovi: Přeji Kubě, nádherné zemi, která je perlou Karibiku, aby její občané opět mohli jezdit na přátelské návštěvy České republiky. Tentokrát jako svobodní návštěvníci ve svobodné zemi.

Tatianě Hulkové: Přeji Bělorusku, zemi, která s námi dlouho sdílela podobný osud, aby následovalo ostatní postkomunistické společnosti a zbavilo se posledního evropského diktátora.

Aungu Mawovi Zinovi: Přeji Barmě, zemi s dlouhou a hrdou tradicí, aby se dočkala plnohodnotné civilní správy.

Alimu Afsharimovi: Přeji Íránu, zemi, kudy kráčela historie civilizace, aby se zbavil diktátu těch, kteří jej ženou do kulturní a politické izolace.

Carlovi Gershmanovi, Barbaře Haigové: Děkuji National Endowment for Democracy za to, co již čtvrt století děláte pro podporu demokratických institucí. A přeji vám, ať se vám i nadále práce daří. Je to dobré dílo.

Děkuji za pozornost

www.vlada.cz

**PROJEV PREMIÉRA MIRKA TOPOLÁNKA
V SÍDLE HERITAGE FOUNDATION VE WASHINGTONU D.C., USA
(26.2.2008)**

The Value of American Leadership in 21st Century - "Hodnota transatlantického partnerství v jednadvacátém století."

Název své přednášky jsem nezvolil náhodou. Zvolil jsem ho právě proto, že v Evropě probíhá intenzivní debata o významu transatlantické vazby, o přítomnosti amerických vojenských sil v Evropě, o emancipaci Evropské unie vůči Spojeným státům. Zvolil jsem ho také proto, že i Amerika zažívá nové kolo debaty o své roli ve světě. O tom zda a jakými prostředky se má podílet na světové bezpečnosti, na udržení toho, co Henry Kissinger nazývá Světovým řádem.

Zpátky ke kořenům

Často se poukazuje na to, že moderní, multipolární svět je příliš složitý na to, abychom mohli úspěšně aplikovat staré přístupy. Že nemůžeme nadále vycházet jen z našich civilizačních hodnot, ale musíme se podřídit módnímu multikulturalismu. Že globální svět vyžaduje globální identitu. Nemyslím, že toto je ta správná cesta. Jak řekl náš první prezident, přítel amerického prezidenta Wilsona, T.G. Masaryk: „Státy se udržují těmi ideály, na kterých vznikly“. Žádný národ, žádný stát, žádná civilizace nemůže přežít, pokud opustí své základní hodnoty. Toto rozhodně není ta správná cesta pro nás. Není to ale třeba ta správná cesta pro svět? Nebylo by planetě lépe, kdyby dobro a zlo přestaly být jasně definované mravní kategorie? Kategorie, které mimo jiné tvoří základ naší židovsko-křesťanské, či západní civilizace? Nebylo by lepší, kdyby se o tom, co je dobré a co zlé, vedla široká debata napříč civilizacemi a kulturami? Řada vlivných filosofů říká, že ano. Já říkám NE.

Říkám ne jako občan Topolánek. Základní občanské svobody jsou hodnotami, kterých se osobně nehodlám vzdát, ba dokonce ani o nich „svobodně“ debatovat. Říkám ne jako otec čtyř dětí. Říkám ne jako otec, který chce aby jeho děti vždy věděly, co je dobré a co zlé, co je bílé a co černé, co je nahoře a co je dole. Říkám ne jako politik. Říkám ne jako politik, který ví, že bez respektování a prosazování základních hodnot je každá debata vyprázdněná, populistická a nevede k žádnému užitečnému řešení. Nejsem proti širokému dialogu napříč civilizacemi a kulturami. Naopak. Bez tohoto dialogu je ohrožena budoucnost celého lidstva. Ten dialog však musí probíhat o tom, jakým způsobem společně posílit dobro a společně oslabit zlo. Ne o tom, co zlo a dobro vůbec je. To je možná dobré pro módní salony. Ale ne pro zodpovědnou a realistickou politiku. Jsem přesvědčen, že všichni lidé se rodí se stejnou schopností rozeznat dobro a zlo. Co je dobré pro nás, je tedy dobré i pro ostatní. To říkám ze své vlastní zkušenosti. My, kteří jsme žili v komunismu, jsme neměli jiné hodnoty než lidé ve svobodném světě. Jen jsme je nemohli uplatňovat. Aktivity USA a dalších států na poli lidských práv jsme nevnímali jako zasahování do suverenity našich zemí. My jsme suverenitu těchto tyranských režimů neuznávali a přáli jsme si jejich porážku. Tak jako si každý svobodný člověk přeje porážku zla. Nakonec říše zla padla. Ne díky usmiřování, ne díky debatám, ne díky tzv. teorii konvergence obou systémů. Zloprohrálo, protože na straně dobra stáli lidé

dostatečně odhodlaní bránit svobodu všemi dostupnými prostředky. Mezi dobrem a zlem neexistuje kompromis, navzdory složitosti světa je řešení všech základních problémů vždy černobílé. Nepotřebujeme nové základní hodnoty, nepotřebujeme novou definici dobra a zla. Musíme naopak naše hodnoty neustále znovu vykládat, abychom obstáli v měnícím se světě. A musíme správně identifikovat nové hrozby, nové podoby zla, abychom se před nimi mohli chránit.

Staré hrozby, nové hrozby

Ve 20. století Spojené státy třikrát pomáhaly zachránit svobodu a svět před hrozbami militarismu, nacismu a komunismu. V první světové válce, ve druhé světové válce i ve studené válce hrály potenciál a odhodlání USA rozhodující roli při vítězství sil svobody, při obraně bezpečí a světového řádu. Pro české občany má americké angažmá při řešení světových krizí zvláštní význam. Letos si připomínáme tzv. osmičkový rok. Řada významných historických událostí je pro nás spojena s léty s osmičkou na konci. Vznik našeho moderního státu v roce 1918, nacistická okupace 1938, komunistický puč 1948, sovětská invaze 1968. Na náš osud přitom mělo vždy velký vliv to, zda jsme spolu s USA byli, či nebyli součástí společenství svobodných národů. Jak to bude v 21. století? Jaké jsou nové hrozby? Má se opět prosadit vedení Spojených států? Má stále onu hodnotu jako v minulém století? Jsou vůbec USA připraveny tuto roli hrát? To jsou otázky, na které se pokusím nastítnit odpovědi. Již před dvěma stoletími James Madison předpověděl, že „velký souboj epochy“ proběhne mezi liberalismem a despotií. Ta slova stále platí. Navzdory tomu, že mnozí předvídali, že s koncem studené války nastal konec historie a liberální demokracie definitivně zvítězila. K ničemu takovému nedošlo. Musíme být stále připraveni bránit svobodu a demokracii.

Byl to prezident Ronald Reagan, který správně pojmenoval, analyzoval a čelil hlavní hrozbě z doby studené války. Doba se změnila a změnila se hrozba. Ale nezměnila se potřeba ji opět správně pojmenovat, analyzovat ji a čelit jí. Takto prosté a jednoduché to je, jakkoli se nám mnozí snaží říkat „ono je to celé složitější“. Jakkoli nám tvrdí, že staré přístupy už neplatí. Jakkoli si mnozí myslí, že hrozba, která není vidět - jako rakety SS 20 na Rudém náměstí – tak prostě neexistuje. S koncem studené války zmizel jasně definovaný nepřítel. Mnoho lidí podlelo falešnému dojmu, že nastal konec historie, že liberální demokracie už nemůže nikdo a nic ohrozit. A mnohé Evropany neprobudilo z tohoto růžového snu ani 11. září. Ale dokonce ani Madrid a Londýn. U evropské veřejnosti stále převládá pocit, že válka s terorismem je důsledkem paranoie Spojených států. Že tu máme co do činění se zločinci, ne však s fatální hrozbou pro naši svobodu. Ba dokonce, že svobodu více ohrožují protiteroristická opatření. Trochu to připomíná situaci v třicátých letech, kdy řada západních levicových intelektuálů neviděla hrozbu Sovětského svazu. Neviděla gulagy, neviděla nesmírné zotročení obyvatel, masové vraždy, nevnímala nenávistnou světovládnou ideologii. Přesto ta hrozba byla více než reálná. Dnešní hrozba má jinou tvář, jiné nositele, jiné metody. Ale stejný konečný záměr: zničit lidskou svobodu. Nikoli náhodou jsou terčem útoku v první řadě americké cíle. Amerika byla po celé 20. století majákem svobody. Majákem pro všechny, kteří se museli plavit po rozbouřených vlnách nesvobody. Zničte maják a lodě budou ztroskotávat, to je strategie teroristů.

Obrana svobody

Nebudu dále rozebírat ústřední význam svobody pro euroatlantickou civilizaci. Jiní to přede mnou řekli lépe. Chci se ale specificky zaměřit na vztah svobody a vůle k její obraně. Kdo se vzdá svobody kvůli bezpečí, nezaslouží si ani svobodu, ani bezpečí, řekl americký politik, přírodovědec, diplomat a filosof Benjamin Franklin. Tuto stále platnou tezi chci dokázat na příkladu protiraketové obrany. V naší zemi se nyní vede velice ostrá debata kvůli stavbě radarové základny systému BMA. Tady ale přece nejde o jeden radar a deset interceptorů v Polsku. Jde především o vyjádření svobodné vůle k obraně. Bez protiraketové obrany nakonec může Evropa přežít. Ale bez vůle k obraně je s naší civilizací konec. Protiraketový deštník má samozřejmě praktický vojenský význam. Ostatně jako první si ho uvědomil už Winston Churchill, který přišel s nápadem na protiraketovou obranu již v roce 1944 po nacistickém bombardování Velké Británie střelami V2. Zásadnější jsou ale tři jiné významy: morální, geopolitický a národní. Morální výzva je srozumitelná a jasná: Pokud nebudeme ochotni přijmout v zájmu obrany euroatlantického prostoru takovou maličkost, jakou jsou prvky protiraketové obrany, jak se dokážeme postavit těžším výzvám, které mohou přijít?

Náš svět není bezpečný. A bude pro nás bezpečný tím méně, čím více se v evropských zemích bude rozmáhat pocit, že není třeba se starat o obranu. Pociť, že nám vlastně nic nehrozí. A pokud ano, měl by se o naši bezpečnost postarat někdo jiný. Nejlépe odněkud zdálky. To je jasný doklad mizející vůle k obraně svobody. Takto vypadá začátek konce každé civilizace, jakkoli byla mocná. Začíná iluzí o tom, že prožívá zlatý věk, který nedokáže nic narušit. I kdyby to v dané chvíli byla pravda, rezignace na vlastní obranu dříve či později způsobí zkázu. Nevidím žádnou šanci, že by Evropa tomuto tisíciletému axiomu dokázala uniknout. My prostě musíme ukázat, že jsme ochotni euroatlantický prostor bránit. Že jsme připraveni bránit naše hodnoty. Dnes ve 14 evropských zemích fungují základny US Army, US Air Force, US NAVY. To je doklad American Leadership. Americká vojenská přítomnost v Evropě zaručuje, že země NATO na obou stranách oceánu budou rovnocenně chráněny proti konvenčním hrozbám. Tato vojenská přítomnost je důsledkem posílené vůle k obraně po obou světových válkách a v době studené války. Proto byla akceptována, v žádné ze zmíněných zemí se o základnách nekonalo referendum, jak je to nyní po nás požadováno v případě radaru. Ale v dnešním světě jsou i jiné, než konvenční hrozby. Pokud se nemá NATO rozpadnout z hlediska bezpečnosti na zónu první a druhé kategorie, musí být Evropa chráněna proti balistickým raketám stejně jako americký kontinent. Radar tak je analogií amerických vojenských základen. Projevem vůle k obraně, která reaguje na novou hrozbu. Musíme být zkrátka připraveni převzít odpovědnost za kolektivní obranu v rámci NATO. Tím se dostávám k druhému významu jednání o protiraketové základně. Je jím geopolitické rozhodnutí. Potvrzení naší příslušnosti k euroatlantickému prostoru. Euroatlantická spolupráce vyplňuje onen „podivný prostor“ mezi Německem a Ruskem, jak se vyjádřil vojevůdce Wellington. Díky této spolupráci nežijí národy střední Evropy ve vakuu. Ve vakuu, které bylo vždy objektem zájmu velmocí.

Tento geopolitický faktor, a nic jiného, je příčinou protestů Ruska proti radaru v Česku a základně v Polsku. Každému, kdo se nad věcí jen minimálně zamyslí, musí být přeci jasné, že tato zařízení nepředstavují pro Rusko žádné ohrožení.

Protiraketová obrana je něčím zásadně jiným než hvězdné války prezidenta Reagana. Právě proto, že se změnila definice hrozby. Dokud ji představoval Sovětský svaz, bylo nutné přemýšlet o rozsáhlém strategickém systému – odtud i název SDI. V zásadě šlo o součást útočného jaderného arzenálu. Dnešní MBA oproti tomu představuje obranný taktický systémem proti jednotlivým raketám. Vychází ze stejné potřeby bránit naše hodnoty, je rovněž projevem American leadership, ale reaguje na zcela jiné obranné potřeby. Technické parametry MBA jsou jasným dokladem toho, že Rusko není a nemůže být adresátem této iniciativy. Rusko tedy není ohroženo vojensky. Cítí se však ohroženo ve své nově nalezené velmocenské politice. Cítí šanci, že když se mu podaří vetovat vznik základny, když tvrdou rétorikou vnese mezi spojence zmatek, posílí svou pozici a oslabí euroatlantické spojenectví. To je hra, která se tu hraje. Hra o vedení v Evropě, nebo přinejmenším v Evropě střední, která byla integrována do NATO v čase, kdy Rusko vyklízelo své pozice. Nyní, když v Evropě ochabla vůle k obraně, cítí Rusko šanci tento proces zvrátit, či alespoň zpochybnit. My ale nechceme patřit opět do sféry ruského vlivu. Nechceme patřit do prostoru zemí, které když chtějí zajistit vlastní obranu, musí se ptát Ruska na svolení. Umístění prvků MBA na našem území tak posiluje naši strategickou důležitost a geopolitické postavení.

V rámci NATO máme s Ruskem minimálně rovnoprávné postavení, v řadě věcí s ním rádi budeme spolupracovat a rozhodně s ním chceme vést dialog. Ale své vnitřní záležitosti si budeme rozhodovat sami. Naši nedávno nabytou svobodu si nechceme nechat omezovat. A to je třetí, národní význam spolupráce na protiraketové základně. Náš národ 30. června 1991, kdy odešel poslední sovětský okupant, získal opět skutečnou nezávislost. Když jsme 12. března 1999 vstoupili do NATO, stali jsme se součástí společenství, které nám dává záruky obrany této nezávislosti a svobody.

Ano, když se vzdáme svobody kvůli bezpečí, ztratíme obojí. My s tím máme smutné zkušenosti. Proto víme, že naše bezpečí je odvozeno od ochoty bránit svobodu, nikoli naopak. Svoboda není poznaná nutnost, jak říkal Karel Marx. Svoboda není to, co nám zbude, když plánovači vykonají svou práci. My dobře víme, proč odmítáme takové vedení, které je založeno primárně na vojenské síle a vojenských potřebách. Je příznačné, že Brežněv byl v roce 1968 ochoten diskutovat o názorovém uvolnění během Pražského jara. Nikoli však o tom, že v Brdech budou sovětské úderné střely. Obava ze ztráty prostoru k vojenskému nástupu do západní Evropy byla tím hlavním hnacím motorem invaze. Šlo více i rakety, než o ideologii. Šlo o to mít tento prostor pod vojenskou kontrolou.

Pro český národ má historický význam, aby se toto už nikdy neopakovalo, abychom nebyli loutkou cizích vojenských zájmů. Když používám spojení American leadership, nemám tím na mysli vedení ve smyslu síly, politické, ani vojenské. Mám tím na mysli leadership ideový, založený na sdílení společných hodnot, k nimž se svobodně hlásíme na obou stranách Atlantiku. V tom jsme naprosto rovnoprávní, v tom je význam transatlantické vazby.

Transatlantická vazba

Transatlantická vazba je poutem, které neviditelně spojuje vyznavače svobody na obou stranách oceánu. Bez její existence by Evropa byla ve velkém bezpečnostním

ohrožení. Ale Spojené státy by se bez ní ocitly v izolaci. Svoboda je nedělitelná a euroatlantická civilizace má také význam jen jako celek, ne soubor prvočinitelů.

Konec studené války nesmí znamenat oslabování transatlantické vazby. Souhlasím s Johnem McCainem, že je potřeba ji posilovat a oceňuji jeho slova, že US nebyly jediným vítězem studené války, ale dokázala to transatlantická vazba a spojenci po celém světě.

Transatlantická vazba zdaleka není jen vojenským spojenectvím. V první řadě je spojenectvím ideovým. Transatlantickou vazbu po druhé světové válce neposílilo jen NATO. Ale také Marshallův plán, či Brettonwoodské instituce. To jsou příklady American leadership v hodnotové rovině.

Posílení transatlantické vazby je také v přehodnocení americké vízové politiky. Velice oceňuji přínos Heritage Foundation, která si mezi prvními uvědomila, že současná vízová politika neprospívá zájmům USA a poškozují vztahy se spojenci. Podílela se na formulaci její změny a pomáhala při prosazování příslušného zákona v Kongresu. Tato aktivita byla velice prospěšná pro Českou republiku a další země, ale věřím, že i pro samotné USA. Transatlantická vazba také není jednosměrkou. Evropa potřebuje americkou vojenskou přítomnost stejně, jako Spojené státy diplomatickou podporu EU. Kromě toho samozřejmě máme řadu shodných ekonomických a bezpečnostních zájmů. Euroatlantická vazba je také osou, která může tvořit základ propojení světových demokracií. Bývalý japonský premiér mluví o „oblouku svobody a prosperity“, který se klene napříč Asií. Je v našem společném zájmu podporovat nástup liberální demokracie v tomto regionu.

Toto je pokračování příběhu, který začal návratem ke kořenům. Potřebujeme si udržet svou identitu, své hodnoty které nás činí takovými, jací jsme. Pak budeme schopni bránit svobodu a čelit hrozbám dnešního světa. A posílím pouto transatlantické vazby. Nakonec budeme schopni budovat a posilovat světový řád založený na liberálních demokraciích. Budeme schopni pokračovat v onom hlavním střetu epochy, v boji liberalismu s despocií. Americká republika od svého vzniku samu sebe pojímala, slovy Thomase Jeffersona, coby „trezor svatého světa“, které zapálí plamen v ostatních částech světa. To je americké vnímání, které respektuji. A je to nepochybně věrnost tomuto odkazu, která dává USA morální nárok na American leadership.

Přesto, nebo právě proto, musím coby český premiér říci, že moje vnímání je malinko odlišné. Lidé jako náboženský reformátor Jan Hus, král Jiří z Poděbrad, učitel národů Jan Ámos Komenský formulovali myšlenky svobody, mezinárodní spolupráce či práva na sebeurčení před vznikem Spojených států. Dnes jsme spolu s USA aktivními účastníky řady misí, které tyto hodnoty prosazují po celém světě. American leadership proto vnímám spíše jako roli parlamentního mluvčího, který je nejvíce vidět a slyšet, ale skutečné vedení mají zastupitelé jako celek.

Svoboda je ten nejrovnoprávnější statek. Svoboda nerozlišuje mezi velkými a malými zeměmi, mezi silnými a slabými, mezi kulturami, náboženstvími a civilizacemi. Svoboda buď je, nebo není. Snažme se všichni společně, aby byla.

**TISKOVÁ KONFERENCE
PO SETKÁNÍ PREZIDENTA USA GEORGE W. BUSHE
S PŘEDSEDOU VLÁDY ČR MIRKEM TOPOLÁNKEM
V BÍLÉM DOMĚ
(27.2.2008)**

Prezident Bush: Budeme mít úvodní prohlášení a potom zodpoví každá strana dvě otázky. Pane předsedo vlády, buďte vítán. Oceňujeme naše přátelství a naše partnerství s lidem České republiky. Dobře si vzpomínám na svou návštěvu Vaší krásné země. Měli jsme dnes velmi závažnou diskusi. Ukazuje se, že roky končící osmičkou jsou v české historii významnými roky. A jsme rozhodnutí zasadit se o to, aby se rok 2008 stal významnou kapitolou našich vztahů. Pokládáme Českou republiku za strategického partnera. Diskutovali jsme o nejrůznějších otázkách. Chci se teď zmínit o dvou otázkách.

Předně, rušení víz. Vždy jsem si myslel, že náš vízový zákon potřebuje změnu. Nelíbilo se mi, že jsme s našimi přáteli v České republice zacházeli jinak než s jinými našimi přáteli v Evropě. Je zde nový zákon, který vyžaduje od zemí jako je Česká republika, vůdčí úlohu a iniciativnost. Pane předsedo vlády, Vy a Vaše vláda takovou iniciativnost máte. Podepsali jsme významné memorandum o porozumění. Mohli jsme to udělat, protože Vaši vyjednavací jsou velmi pohotoví. Dobře reprezentují Váš lid. Nějakou práci musíme ještě vykonat, ale jsem přesvědčen, že ji dokončíme. A doufám, že lidé v České republice chápou, že Vaše vláda a Vaše země je, pokud jde o program rušení víz vpřed, před ostatními. Gratuluji Vám k této iniciativnosti.

Protiraketová obrana. Je v našem zájmu umístit obranná zařízení tak, abychom mohli čelit reálným nebezpečím 21. století. Rusko neohrožuje mír. Mír ohrožují ty režimy, které vyznávají extrémistické ideologie, režimy, které mohou být schopny použít zbraně proti těm z nás, kdo milují svobodu. A účelem protiraketového obranného systému je obrana proti těmto hrozbám. Chceme to samozřejmě nejen v kontextu bilaterálních vztahů, ale v rámci NATO. Obě naše země jsou významnými partnery NATO. NATO musí být schopno čelit reálným hrozbám 21. století. Takže jsme hovořili o těchto významných záležitostech. V našich jednáních vždy plně respektuji suverenitu vlády České republiky. V těch případech, kde jsou znepokojeni, bereme to samozřejmě v úvahu. Takže Vám chci poděkovat i za toto. Zároveň jsme samozřejmě jednali o významných možnostech v oblasti výzkumu a vývoje a o spolupráci v oblasti obrany.

A nakonec jsem poděkoval panu předsedovi vlády za odvalu a úsilí vojenských jednotek, které jsou v Iráku a Afghánistánu. Předseda vlády mi řekl, že počty vojenského kontingentu v Iráku budou sníženy a já to plně chápu. Konec konců i my vzhledem k již dosaženému úspěchu snižujeme počty našich vojenských jednotek. A chci také poděkovat za Vaši ochotu vyslat vojenské jednotky do Afghánistánu. Je účelné pomáhat novým demokraciím v jejich růstu. Až budou zpětně hodnotit tato rozhodnutí, pane předsedo vlády, řeknou si bohudík za mír, který zvítězil v důsledku těch obtížných rozhodnutí, která jsme dnes učinili. A vítám Vás -- buďte vítán, jsme rádi Vaší návštěvě.

Předseda vlády ČR Topolánek: Myslím, že prezident Bush vyjádřil vše, o čem jsem se chtěl původně zmínit. Přece jen se však vrátím k otázce čísla osm a jeho významu v naší historii. Číslo osm hrálo velmi významnou, ba klíčovou úlohu v historii českého národa. V roce 1918, kdy vznikla první Československá republika, byla založena

s pomocí a za podpory amerického prezidenta Woodrowa Wilsona. V roce 1938, což byla doba Mnichovské dohody, Američané s námi bohužel nebyli. A proto to byl nešťastný rok, podobně jako rok 1948; právě 25. února jsme vzpomněli 60. výročí komunistického státního převratu. V roce 1968 přišlo Pražské jaro a po několika měsících relativní svobody jsme byli okupováni sovětskými armádami. Takže chci říci, že v tato léta nesoucí čísla osm bylo vždy pro Českou republiku významné až rozhodující, zda jsme byli s Američany nebo jsme byli ponecháni sami sobě. A skutečně si přeji, aby se rok 2008 stal stejně významným rokem, jak pro Českou republiku, tak také pro Spojené státy americké a naše vzájemné vztahy.

A věřím tomu, že umístění obranného protiraketového systému v naší zemi bude, pokud jde o jeho důležitost, stejně významné, jako je význam událostí, které jsem právě zmínil v souvislosti s číslem osm v naší historii.

Všechny samozřejmě zajímá, zda byla dohoda již podepsána. Zbývá vyřešit a dohodnout pouhá tři slova. (Smích.) Ale někdy má i pouhé jedno slovo velký význam a někdy může kvůli jednomu slovu spadnout pod stůl i celá dohoda. Ale toto je jiný případ. Jde pouze o menší detaily a jsem si jist, že dohodu dokončíme velmi brzy. A pokud jde o program rušení víz, chtěl bych využít této příležitosti a poděkovat prezidentu Bushovi za jeho úsilí v této záležitosti. Velmi se cením toho, kdy politik nebo kdokoli jiný něco řekne nebo něco přislíbí a pak svůj slib splní. A toto je právě takový případ. Takže bych chtěl poděkovat prezidentu Bushovi za jeho vůdčí úlohu, ale chtěl bych také, aby se jeho iniciativa stala také jeho vlastnictvím. (Smích.) Samozřejmě, ve světě je mnoho politiků, ale existuje málo politiků, kteří jsou současně skutečnými státníky. Mít své zásady, držet se těchto zásad bez ohledu na cokoli – navzdory všemu, a zachovávat tyto zásady, to dělá jen velmi málo lidí. Nemluvili jsme o tom široce, ale je to přesně to, čeho se nejvíce cením.

Myslím si, že stejně významný je také začátek strategického dialogu mezi našimi dvěma zeměmi, mezi USA a Českou republikou. A myslím, že výsledek těchto jednání je velmi dobrý. Obě země se dohodly na spolupráci ve výzkumu a vývoji v oblasti protiraketové obrany a obecně v obranných systémech. Jen okrajovou poznámku, pokud jde o program rušení víz. Myslím si, že jednání byla skutečně náročná a dosažený výsledek je skutečným průlomem – průlomovým momentem. Myslím, že to je významný úspěch, protože nejdříve jsme vstoupili do schengenské zóny, což umožnilo českým občanům, aby mohli cestovat od Lisabonu až k Vilniusu bez nutnosti použít pas nebo identifikační průkaz, a teď jsme učinili pro naše občany totéž, pokud jde o cesty do Kanady a Spojených států amerických. Takže jsme zabezpečili jedno ze základních lidských práv, což je svoboda pohybu. Současně jsme si plně vědomi rizik a nebezpečí bezpečnostní povahy, které v celém světě existují, a proto chceme zajistit našemu národu vyšší úroveň bezpečnosti. A tato dohoda bere zároveň v úvahu reciprocitu -- zásadu reciprocitu.

Chtěl bych také zmínit, že velká část našeho jednání se týkala otázky lidských práv ve světě. Mluvili jsme o Kubě, mluvili jsme o nedávném vývoji a o našich nadějích do budoucna. A mluvili jsme také o dalších zemích, kterým nebylo dosud dopřáno, aby žily svobodně jako Česká republika. Osobně jsem s tímto jednáním velmi spokojen. Chci poděkovat prezidentu Bushovi za jeho otevřenost a za toto nádherné setkání.

Prezident Bush: Velice Vám děkuji. Pár otázek, Jennifer.

Otázka: Děkuji. Mohl byste se poněkud podrobněji zmínit o tom, co chybí k dokončení dohody o protiraketové obraně? A také, jak blízko jste k dosažení dohody s Polskem?

Prezident Bush: Ano, oceňuji Váš dotaz. Jde o složitou otázku, která vyžaduje od Spojených států, aby zdůvodnily předně, proč je nutná protiraketová obrana, jejímž účelem je stabilita v Evropě, která je významná pro vzájemnou bezpečnost, aby zapadala do koncepce NATO a aby ctěla suverenitu České republiky nebo Polska.

A tak se jednání točí kolem statutu dohody o vojenských jednotkách, k čemuž je nutné porozumění české vlády ve vztahu k tomu, co to přesně znamená, když mluví o umístění radaru. Půjdeme do jejich země – za jakých podmínek, jak se budou lidé chovat – toto jsou všechno velmi legitimní otázky, které klade předseda vlády. Stejně otázky jsou vznášeny v Polsku. Řekl jsem předsedovi vlády ještě toto: Lidé se ptají, je to namířeno proti Rusku? Je to antiruský systém? Odpověď samozřejmě je, že není. Systém, který rozvíjíme, bude schopen se vypořádat s jedním, dvěma nebo třemi typy raket. A takový systém by mohlo Rusko zdotat. Toto je systém, který má řešit hrozby, které se budou rozvíjet v 21. století.

A proto předseda vlády zcela jasně zdůraznil, že pokud jde o ruskou otázku, jeho vláda bude rozhodovat o tak zvané přítomnosti. Chceme, aby Rusové mohli – víte co, utlumit své obavy pochopením toho, co se připravuje? Samozřejmě, že chceme. Ale on mi jasně řekl, že rozhodovat o tom, kdo přijde do země, bude Česká republika. A já to naprosto chápu. A tak probíhá celá řada jednání. Nejde o snadné dosažení dohody. Ale jsme optimisticky přesvědčeni, že ji dosáhneme. Jak řekl předseda vlády, jde jen o pár slov. Vy byste asi chtěli vědět o jaká tři slova. Já vám to neřeknu. (Smích.) Já vám to neřeknu – je to pět slov, říkám vám já neřeknu ty tři. (Smích.)

Otázka: Jak blízko jste k...

Prezident Bush: Blízko. Tři slova, to je blízko. Začali jsme u prázdné stránky a teď nám chybí tři slova. Ale, ať je tomu jakkoli – podívejte se, je zde vůle k dokončení ve jménu vzájemné bezpečnosti a ve jménu míru.

Předseda vlády Topolánek: Jen něco trochu konkrétnějšího pokud jde o ona tři slova --

Prezident Bush: Moment, on chce, aby tady vypadal špatně. (Smích.)

Předseda vlády Topolánek: Ve skutečnosti se to týká ochrany životního prostředí a standardů, které by měly být přijaty. Takže my usilujeme o standardy, které by byly co nejpřísnější, pokud jde o zajištění ochrany životního prostředí. Jde však o skutečně technické záležitosti, které budou velmi brzy vyřešeny. Nejde o žádné závažné problémy.

Prezident Bush: Chtěl byste vyzvat někoho z Vašich novinářů?

Otázka: Pane prezidente, bylo by pro Spojené státy přijatelné mít radar v České republice bez interceptorů v Polsku, pokud by --

Prezident Bush: Nevím jak – musíte mít interceptory, aby systém fungoval. Účel spočívá v tom používat radarový systém k detekci odpálení směrem k zemím NATO a pak tu věc sestřelit. A k tomu, aby systém fungoval, musí to být integrovaný

system. A samozřejmě jde nám o to, aby tento systém byl efektivní, integrovaný, komplexní. A zajímavou příležitostí pro Rusko je realizovat přínos takového systému rozšířením radarového pokrytí až do jejich země, protože oni budou stejně ohroženi radikalismem jako budeme ohroženi my, "my" kolektivně. Jestliže některé z těchto zemí vyvinou zbraň schopnou nést jadernou hlavici, pak svobodné národy, národy jako například Rusko, nebudou chtít být v pozici, kdy budou politicky vydírání. A naší úlohou jako vedoucích činitelů je řešit otázky, které jsou na pořadu dne, ale řešit také otázky zítřka způsobem, který povede k míru ve světě. A to je to, co děláme.

Pauza.

Otázka: Děkuji pane prezidente. Mám otázku týkající se národní bezpečnosti, ve dvou částech. Právě jste mluvil o stabilitě v Evropě. Jak slouží naší národní bezpečnosti ta podpora překreslování hranic v Evropě ve vztahu ke Kosovu? A za druhé, mohl byste nám říci – jak byla vlastně naše národní bezpečnost poškozena vypršením FISA?

Prezident Bush: Nejdříve o Kosovu. Jednali jsme o Kosovu. V důsledku války, která probíhala během vedoucích činitelů – během doby, kdy byl v úřadě pan Milošević, jedním z důsledků bylo pro – pro nás ve Spojených národech přání podpořit tak zvaný Ahtisaariho plán, což bylo nezávislé Kosovo pod dohledem. Toto je obtížná záležitost a já chápu, že je to obtížná otázka. Ale vláda USA podporuje nezávislost pod dohledem. My věříme ve svobodnou společnost a věříme, že nakonec povede k míru, ale není --- není žádná hranice, která by byla stažena [sic] v tomto smyslu. Pauza. Je to -- Kosovo je – hranice Kosova byly jasně vyznačeny. Změnil se typ vlády. Nyní jako součást Ahtisaariho plánu očekáváme, že toto nezávislé Kosovo bude respektovat uvnitř svých hranic práva menšin. Takže naše pozice byla a je jasná.

Za druhé jste se ptal, zda by měly Spojené státy americké mít možnost poslouchat telefonní hovory teroristů do Spojených států. A odpověď zní určitě, měli bychom je poslouchat. Hrozby extrémistů trvají. Stále existují lidé, kteří chtějí napadnout naši zemi, a měli bychom tedy pochopit, o čem přemýšlejí, co plánují a s kým o tom hovoří. A přesto zákon, který našim odborníkům poskytl příslušné nástroje, vypršel. A vypršel proto, že lidé chtějí vést obrovské soudní spory proti soukromým telefonním operátorům a dalším společnostem, které pomáhaly -- o kterých se myslelo, že nám pomáhají chránit Ameriku. Není správné říci společnosti, o níž se věřilo, že nám pomáhala, měli byste nám pomáhat a potom vás budou žalovat o miliardy dolarů. Taková politika by velmi ztěžovala možnost získat společnosti k tomu, aby s námi v budoucnu plně spolupracovaly. Tento zákon vyprší, ale mí spoluobčané musí chápat, že ohrožení Ameriky nevypršelo. A naši občané, kteří sledují tuto debatu, musí pochopit, že bez tohoto zákona bude Amerika vůči útokům zranitelnější. Demokrati a republikáni podporovali tento zákon a vedoucí činitelé Kongresu jej musí vynést k projednání, kde projde díky hlasům republikánů i demokratů. A pokud umožníme vypršení tohoto zákona, bude Amerika zranitelnější. To je neodpuštělné a neobhájitelné.

Otázka: (položena v češtině - nazaznamenána)

Předseda vlády Topolánek: Nu já si myslím totéž, co si myslíte Vy. Pokud cestoval spolu s panem Zaorálkem, pak si myslím, že je to neomluvitelné. Předně bych chtěl

řici, že tyto aktivity vedoucích činitelů naší opozice a jejich zahraniční politika ve skutečnosti neslouží zájmům naší země. A chtěl bych Vám připomenout, že když jsem byl v opozici a my jsme byli v opozici, nikdy jsme nevytvářeli žádnou vlastní zahraniční politiku. A proto chápu důvody pro tuto návštěvu Sýrie. Byl bych mnohem raději, kdyby byli alespoň cestovali jako turisté a nic jiného. Chtěl jsem vlastně ještě zmínit, že jsem dostal tento dárek od ministra obchodu pana Gutiérreze. Je to náramek a na něm je jedno prosté slovo, to slovo je "cambio", což znamená „změna“. Na Kubě můžete za nošení tohoto náramku být skutečně zatčeni. Ale až se vrátím, budu jej nosit už kvůli panu Paroubkovi a panu Zaorálkovi. (Smích.)

Prezident Bush: Děkuji všem.

www.vlada.cz

**PROJEV PREMIÉRA MIRKA TOPOLÁNKA
V AMERICKÉM KONGRESU
KE SKUPINĚ PODPOROVATELŮ ZÁJMŮ ČR,
ZVANÉ CAUCUS
(27.2.2008)**

Český caucus v Kongresu

Opravdu vás rád vidím. Je dobré vědět, že tady, v parlamentu této velké země, máme blízké přátele. A doufám, že to není jen proto, že fandíte českým hokejistům. I když musím říci, že to je zatraceně dobrý důvod, proč mít rád Českou republiku. Určitě jsou ale i další důvody, jinak byste tu nebyli. A mě opravdu těší, že jsou mezi vámi jak kongresmani, kteří mají český původ, tak ti bez českých kořenů. Je dobré udržovat rodinu - a je také dobré ji rozšířit. Tady v Kongresu tvoříte malou menšinu. Ale pro nás mimořádně významnou menšinu. Díky vám máme šanci, že se zájmy naší malé země mohou prosadit na půdě supervelmoci. Samozřejmě v případě, že budou dobré i pro ostatní a podaří se pro ně získat většinu. Ale nejprve musí ony zájmy někdo formulovat, aby se o nich ostatní vůbec dozvěděli. Majorita je nutná pro přijetí konečného rozhodnutí. S myšlenkami a řešeními, které k oněm rozhodnutím vedou, však zpravidla přichází menšina, či dokonce jednotlivci. Bylo tomu tak i při založení Spojených států.

Dnes jsou USA první demokracií světa. A vy jste svým způsobem českými vyslanci v centru této demokratické moci. Vždy mi záleželo na vztazích s krajaný a s přáteli, kteří mají blízko k českým lidem. Právě čeští krajané z velké části financovali odboj za 1. a 2. a světové války A pomáhali i protikomunistickému odboji za války studené. Nejen finančně, ale také lobbováním u amerických politiků a veřejnosti. Vznik našeho moderního státu, jeho přežití a návrat svobody jsou tak spojeny s krajauskými spolky. Ale nejen s nimi. Byl to americký prezident Wilson, kdo právě před devadesáti lety rozhodujícím způsobem podpořil Masarykovu myšlenku na ustavení Československé republiky. Ani kampaň za zrušení víz by nemohla být úspěšná, kdyby nezískala širší podporu, než jen u českých krajanů. Považuji to za doklad zlepšené spolupráce České republiky s přáteli ve Spojených státech. A věřím, že tento český caucus zde v Kongresu vykoná hodně dobré práce. V zájmu obou zemí.

Děkuji Vám, že nám fandíte a věřím, že alespoň některé z vás budu moci přivítat v České republice.

**PROJEV PREMIÉRA MIRKA TOPOLÁNKA
V CENTRU PRO STRATEGICKÁ A MEZINÁRODNÍ STUDIA (CSIS)
VE WASHINGTONU D.C.
(27.2.2008)**

Why Security Challenges In Central Europe Still Matter– Cold War Reloaded ?

K názvu mé přednášky mi dovoluňte přidat ještě dodatek – „Je studená válka zpět?“ poněkud provokativní název své přednášky jsem ne zvolil náhodou. Podobné titulky můžeme číst nejen v českých novinách, a to bez otazníku. Proč? Kvůli čemu? Bezpečnostně politické debatě v České republice dominuje téma amerického systému protiraketové obrany a umístění jejích prvků ve střední Evropě a jeho geopolitických a strategických důsledků. Svou přednáškou bych Vám rád řekl, že podobné titulky nejsou nic jiného, než o dobrá práce ruských odborníků na PR, kteří vědí, že novináři se rádi chytí každého ostrého sloganu.

MDI není SDI

Základní důvod, proč MDI neznamena návrat studené války, je ten, že sám tento systém je odpovědí na novou bezpečnostní situaci po éře soupeření dvou bloků. Má eliminovat jinou hrozbu, jinak definované a skrytější nepřátele. Pro studenou válku chybí soupeř z doby studené války. V té úvaze je zkrátka logická chyba, jde o „contradictio in adiecto“. Říká se, „nomen omen“, a pro protiraketovou obranu to platí stoprocentně. Systém z doby studené války nesl název SDI – Strategická obranná iniciativa. Chybějící slovo „strategický“ příznačně napovídá, že došlo k revizi cíle a tím i filosofie MDI. Dnešní protiraketový deštník má poměrně málo společného s ambiciózním projektem hvězdných válek prezidenta Reagana. Snad kromě toho, že také vyvolává bouřlivou kritiku. Jak zde, ve Spojených státech, kde se zejména zkoumá jeho efektivita. Tak ze strany evropských a ruských politiků. Ti ho – a jsem přesvědčen o tom, že neprávem – obviňují právě z vyvolávání ducha studené války. V kritice z doby před dvaceti lety a dnes je zásadní rozdíl. Sovětský svaz a jeho evropské satelity protestovaly proti SDI hned z počátku. Sověti dobře věděli, že tento technologicky náročný a nákladný projekt pro ně představuje hrozbu strategického významu. V případě MDI Moskva mlčela do té doby, dokud byly její prvky rozmísťovány na území USA, případně v západní Evropě Teprve když se začalo uvažovat o radarové základně v Česku a interceptorech v Polsku, spustila se propagandistická palba. Z toho jasně plyne, že jde o čistě účelovou kritiku. Její účelovost dále podtrhuje fakt, že samo Rusko buduje obdobné systémy. Adresátem té kritiky není ani tak vláda Spojených států, jako především veřejné mínění v evropských zemích. Proto ona silná mediální prohlášení. Proto celá řada aktivit financovaných z Ruska, které směřují k ovlivnění nálad obyvatel. Cílem je vyvolat strach. Strach, že se Česko a Polsko kvůli MDI stanou terčem útoku teroristů. Strach z ruské odvety. Strach z velmocenských choutek USA. Nutno přiznat, že tento koktejl namíchaný z appeasementu, pacifismu a antiamerikanismu funguje. A těžko se mu čelí. Protože média ve svobodném světě jsou nástrojem kritiky, ne vysvětlování. Toto jsou však ryze politické problémy a je na nás, abychom se s nimi uměli vypořádat. Já se chci věnovat širším bezpečnostním souvislostem, které překračují možnosti MDI – a to meze fyzické i filosofické.

Tvrdá síla, měkká síla

Jakkoli protiraketový deštník zákonitě vyvolává spoustu otázek, nesmíme zapomínat na to, že jde pouze o nástroj k dosažení cíle, nikoli o cíl sám. A že cesta k onomu cíli zdaleka nemůže vést jen skrze MDI. Jako politik odpovědný za případnou instalaci protiraketového štítu na území České republiky samozřejmě pečlivě sleduji debatu, která se vede ve Spojených státech. Hlediska jako funkčnost, efektivita, co se týká eliminace potenciálních hrozeb, cena, zapojení do struktur NATO, to vše bude při rozhodování české vlády a parlamentu podstatné. O tom ale dnes smluvit nechci. Jak jsem řekl, MDI je pouze nástrojem, součástí bezpečnostní politiky, ne bezpečnostní politikou samotnou. I když jde o vyspělou technologii a moderní technologie svým způsobem ovlivňují a mění naše chování a konání. Bezpečnostní politika se po konci studené války přirozeně změnila. Místo dvou víceméně vyrovnaných a jasně definovaných bloků stojíme proti asymetrickým, více-dimenzním hrozbám, jejichž zdrojem jsou substátní či transnárodní hráči.

Již v době studené války platilo, že vítězství nemůže být dosaženo čistě vojenskými prostředky. Ačkoli rozhodující pro porážku sovětského bloku nakonec bylo jeho „uzbrojení“ - především díky SDI - pro přechod k demokracii bylo důležité, že zde existovaly disidentské struktury připravené převzít moc a zahájit transformaci totalitního systému. To, že Západ podporoval demokratickou opozici, že prosadil helsinský proces, bylo významné pro urychlení vnitřní eroze systému a pro schopnost budovat demokratické instituce bránící totalitní recidivě. Samozřejmě vše bylo snazší díky tomu, že i přes čtyři desetiletí komunismu nepřestaly země střední a východní Evropy nikdy patřit k západní civilizaci a bylo se tak k čemu vracet a na co navazovat.

Dnes je situace jiná. Význam nevojenské, tzv. měkké síly potřebné k vítězství liberální demokracie – a zejména k jejímu udržení – rozhodně neklesl. Komplikuje se ale situace při jejím nasazení. Nevýhodou je, že v zemích, odkud pocházejí teroristické hrozby, zpravidla nemají demokratické instituce tradici. Výhodou je naopak to, že zatímco země sovětského bloku byly uzavřeny jakémukoli institucionálnímu vlivu zvenčí, v těchto případech tomu tak není. Máme tak možnost podílet se na budování demokratických a občanských institucí. V případě Iráku či Afghánistánu pak máme dokonce rozhodující odpovědnost za jejich ustavení a fungování. Pokud něco selhává, pak nikoli vojenské operace. Ale právě schopnost budovat demokratické instituce, fungující civilní správu, zavádět vládu práva a pořádku, zajišťovat občanům bezpečí. Respektive jde o vleklý a obtížný proces, kterým je však třeba úspěšně projít. Jinak se naše vojenská vítězství nakonec obrátí proti nám. Sleduji zahraničně-politickou debatu v rámci amerického prezidentského klání. A trůfám si tvrdit, že úvahy o vyváženém užití tzv. hard power (vojenské síly, coercion) a soft power (civilní síly, persuasion) plně odrážejí změnu bezpečnostního a strategického prostředí. Protiraketový deštník tak chápeme jako součást širší politiky, která zdaleka nemá jen vojenskou složku. To představuje další popření studenoválečnické mentality, která prakticky vylučovala civilní spolupráci.

Nové hrozby, staré otázky

Hrozby, kterým musíme čelit v éře po studené válce, jsou jiné. Ale otázky, které si musíme zodpovědět, pokud je chceme účinně eliminovat, jsou stále stejné. Za prvé musíme ony hrozby vůbec správně pojmenovat. Za druhé je musíme umět analyzovat. Za třetí musíme mít dostatek odhodlání k dosažení vítězství. Za čtvrté musíme mít vytrvalost pro udržení nového statu quo. Sám terorismus není ničím novým. Ale ve světě po studené válce, kdy praskly železné obruče blokového systému, nabývá zcela nových dimenzí. Není již izolovaným jevem, a to místně ani časově. Stává se z něj permanentní globální kampaň. A to i díky moderním komunikačním prostředkům. Na rozdíl od ideologicky motivovaného terorismu z doby studené války vytváří identitu dnešního terorismu extrémní a násilný džihadismus. Ten je daleko malignější, především proto, že se neobává sebezničení a je tedy iracionální a nevypočitatelný. Je také vytrvalejší a odhodlanější než komunismus, protože čerpá sílu přímo z kulturních kořenů. Globální terorismus nemá žádnou centrální autoritu, nepotřebuje velké vojenské síly, masivní nasazení techniky a složitou logistiku, je mobilní, důsledně decentralizovaný a zakonspirovaný. Teroristé nemají svůj vlastní stát, i když některé země terorismus podporují – a musejí proto počítat s odvetou. Terorismus využívá etnické, kmenové a sektářské konflikty a třecí plochy na střetu civilizací. To mu dodává nové rekruty a zároveň poskytuje základnu a ideální krytí.

Bezpečnostní situaci dále komplikuje vzestup nových mocností, jejichž režimy jsou stejně nepřátelské a podobně nevypočitatelné, jako teroristé a nelze zcela počítat s tím, že se tak jako kdysi sovětská Moskva budou chovat pragmaticky. Na druhé straně se řada státních útvarů rozpadá a drolí podle etnických a náboženských zlomů, což vytváří další podhoubí terorismu. Na základě tohoto stručného pojmenování hrozby vidím neméně rozdíly od situace z dob studené války: Neexistuje žádná odstrašující síla, která by teroristy udržela na uzdě. Naopak. V průběhu studené války Západ eliminoval sovětskou převahu v konvenčních zbraních mocnějším úderným arzenálem. Dnes naopak teroristé mohou prostřednictvím hrozby zbraní hromadného ničení nasazených vůči civilnímu obyvatelstvu negovat naši vojenskou převahu. Neexistuje ani jasně oddělená doba míru a doba války. Hranice mezi nimi se stírají, napětí je trvalé a násilí může propuknout kdykoli, čemuž se musí přizpůsobit charakter vojenských operací. To klade nové nároky na strategické plánování, na reformu armádních sil a nasazení jednotek. Neexistuje také řešení spočívající v pouhé porážce soupeře. Vznikající konflikty jsou zpravidla dlouhodobé, obtížně se dosahuje míru a snadno se obnovují boje. I v případech, kdy lze dosáhnout efektivního vojenského vítězství, je to teprve začátek cesty, na jejímž konci je nikoli poražená země, ale fungující demokratická společnost. Je zřejmé, že význam propojení vojenské, civilní a ekonomické síly nejen neklesá, ale roste.

Je také třeba pečlivě vážit nasazení sil a rozložení rizik, nevyčerpávat se v neefektivních operacích a nevytvářet zbytečně nové hrozby. Zvláštního významu nabývají spojenecké vztahy, které kromě pomoci při vojenských operacích rozšiřují potenciál oné „měkké síly“. Hrozby 21. století jsou jiné, než za studené války. Jednou z nich je útok jednotlivými balistickými raketami vedený z území některého z oněch nevypočitatelných režimů, případně ze strany substátních aktérů. Protiraketový deštník v dnešní podobě nemění strategickou rovnováhu sil, ale je odpovědí na jednu konkrétní hrozbu. Odpovědí, která přichází po pojmenování a analýze rizika

a je výrazem odhodlání mu čelit. Znovu zdůrazňuji, že nepovažujeme MDI za odpověď konečnou, a to ani z hlediska vojenské, tím méně civilní síly.

MDI a střední Evropa

Česká republika si uvědomuje, že nové hrozby vyžadují nové přístupy při jejich předcházení. Proto jsme pozitivně reagovali na nabídku umístění prvků MDI na českém území. K jednání o MDI nás vedou zejména čtyři důvody: Za prvé to chápeme jako projev důvěry v Českou republiku, která se osvědčila coby spojenec včetně účasti na společných misích. A která je schopna na sebe převzít nové úkoly při společné obraně. Za druhé to chápeme jako projev naší vůle těmto závazkům dnes a kdykoli v budoucnosti dostát. Jako splátku dluhu, který nám vznikl přijetím do NATO. Chceme být zemí, která nejen využívá ochrany ostatních, ale aktivně se podílí na obraně euroatlantického prostoru. Komplexní MDI kromě toho poskytne ochranu předsunutým americkým jednotkám a spojencům. Za třetí je tu aspekt geostrategický. Pokud by v NATO vznikly dvě oblasti obrany – s MDI a bez ní - došlo by k následnému rozmělnění aliance, k rozbití její jednoty. Z hlediska zajištění bezpečnosti by tu byly země první a druhé kategorie.

Kdyby k rozmístění prvků MDI v Polsku a Česku nedošlo a USA postupovaly bez nás, vnímali bychom to jako riziko. Proto se zasazujeme o to, aby v NATO vznikl ucelený jednotný systém obrany proti balistickým raketám. Konečně za čtvrté, ale ne v poslední řadě, má MDI význam geopolitický. Střední Evropa vždy byla předmětem soupeření velmocí, v minulosti zde vznikala řada konfliktů, které zasáhly i další země. Včetně druhé světové války. Rusko, které znovuobjevuje své velmocenské ambice, těžce nese vyklizení tohoto prostoru. Selhání projektu MDI by nepochybně posílilo tlak, který na tento region vyvíjí a posunulo by nás blíže ke sféře ruského vlivu. Specifickému vztahu MDI a bezpečnostním výzvám ve střední Evropě se budu věnovat podrobněji. Jak jsem již řekl, v minulých stoletích byl tento region pro světovou bezpečnost klíčový. A zůstává jím i nadále.

Vždy, když ve střední Evropě vznikalo mocenské vakuum, měly velmoci tendenci je zaplnit, což vedlo k řadě válek. A naopak, stabilita regionu přispívala k bezpečnosti celé Evropy. Nyní je střední Evropa součástí zóny stability a bezpečnosti, kterou je NATO. Jakékoli zpochybnění, jakékoli oslabení role středoevropských zemí coby plnoprávných členů aliance vytváří zbytečně nová rizika a hrozby. Projekt MDI je potvrzením bezpečnostního postavení regionu a přispívá tak ke světové stabilitě. Zdůrazňuji, že tu nejde konkrétně o protiraketový deštník. Kdyby neexistoval a naopak se budovaly jiné systémy obrany, rovněž bychom chtěli být spolu se západní Evropou jejich součástí. Umístění či neumístění prvků protiraketové obrany musí být naším suverénním rozhodnutím učiněným s ohledem na naše vlastní bezpečnostní zájmy a spojenecké závazky.

S Ruskem samozřejmě je nutné vést dialog a my ho stejně jako americká vláda vedeme. Ale nemůžeme si dovolit, aby se o MDI spolurozhodovalo v Moskvě. Právě to by znamenalo návrat studenoválečnické mentality, návrat soupeření dvou supervelmocí, principu vyvažování a odstrašování. Samozřejmě, že MDI odpovídá na konkrétní bezpečnostní hrozby. Pro nás je ale primární hodnotové ukotvení středoevropského regionu v rámci euroatlantického prostoru. Princip jeden za všechny, všichni za jednoho, který je základem Washingtonské smlouvy, má přece daleko větší význam, než jen vojenský. Aliance od svého počátku byla více než obranným společenstvím. Byla a je ochráncem společných hodnot. Nepředstavuje

„pouze“ nejmocnější vojenskou sílu světa. Ta není sama o sobě cílem, nýbrž prostředkem k ochraně liberální demokracie. „Tvrdá“ vojenská síla aliance vždy sloužila k jedinému účelu: obraně „měkké síly“ občanské společnosti. Nepodceňujeme potenciální hrozbu, kterou představuje útok balistickými raketami. Ale zásadní je pro nás nevojenský rozměr jednání o MDI. Jde o rozhodnutí politické, o vyjádření civilizační příslušnosti a jednotné vůle k obraně.

Střední Evropa, Evropa i NATO tuto jednotu potřebují. Hrozba teroristického útoku zbraněmi hromadného ničení je významná, nicméně jde jen o parciální část problému. Napovídá tomu mimo jiné zvýšená činnost zpravodajských služeb v regionu.

V budoucnu budeme muset jednotně postupovat nejen při odvracení teroristické hrozby, ale také při prosazování energetické bezpečnosti, řešení problému migrace, posilování demokracie ve světě a poskytování zahraniční pomoci, otázek světového obchodu a užší ekonomické spolupráce. Ostatně jedním z přínosů, který si od MDI slibujeme, je transfer špičkových technologií, vědecká, výzkumná a průmyslová spolupráce. Tedy rozvoj onoho měkkého civilního prostředí, které má protiraketový deštník chránit. Zde se kruh uzavírá: MDI není toliko výslednicí vůle po zachování jednotného euroatlantického prostoru, ale zároveň přináší další důvody, proč má tato jednotka smysl. Svůj názor na vztah střední Evropy a MDI bych shrnul do jedné věty: Otázka nezní, proč by tu měly být prvky protiraketové obrany rozmístěny, ale proč by tu být neměly. Proč ne, pokud bude systém funkční a bude pracovat v jiných zemích NATO?

Tím se dostávám k samotnému závěru a konečné odpovědi na otázku: znamená MDI návrat studené války? Stručně zopakují důvody, proč jsem přesvědčen, že nikoli:

- Chybí tu soupeř z doby studené války. Systém je odpovědí na nové hrozby.
- Protiraketový deštník je součástí širší, nikoli jen vojenské politiky, jejímž konečným cílem není soupeření, ale spolupráce a pomoc zemím, v nichž mají základny teroristé.
- MDI má především obranný význam, nemění strategickou rovnováhu sil, ale odpovídá na konkrétní hrozbu.
- Prvky protiraketové obrany ve střední Evropě jsou výrazem překonání studenovělečné mentality. Naopak selhání tohoto projektu by povzbudilo revizionistické snahy a de facto spustilo novou železnou oponu, tentokrát napříč zeměmi NATO.

Dovolil bych si svou řeč zakončit otazníkem: Proč MDI ve střední Evropě vzbuzuje takové vášně, zatímco ve zbytku kontinentu bez problémů fungují mnohatisícové americké základny včetně prvků protiraketové obrany? Proč se kritika zásadně míjí s vojenskými i technickými parametry a možnostmi systému? Není to náhodou ten nejlepší důkaz, že jdeme správnou cestou?

**ROZHOVOR REDAKTORKY TEREZY ŠUPOVÉ
S PREMIÉREM MIRKEM TOPOLÁNKEM
V DENÍKU LIDOVÉ NOVINY
NA DOHODU JSEM NESMÍRNĚ HRDÝ
(27.2.2008)**

Ve Spojených státech jsme podepsali memorandum o porozumění. Opravdu se nezavazujeme poskytovat Američanům nějaké citlivé údaje, jak je veřejnost ujišťována?

Memorandum o porozumění je dovršením procesu, který jsme zahájili už před mnoha lety. Fascinuje mě, že někdo dneska vůbec uvažuje nad tím, jestli ta víza jsou korektní, nebo nekorektní, když moje generace nemohla cestovat ani do Vídně, natož do Spojených států amerických. Americká strana ustoupila z celé řady obecných tezí ohledně požadavků na jednotlivé detaily, které musí žadatel o vstup do USA vyplnit. Nevyskytuje se tam už třeba formulace "a jiné údaje" (původně měla být obsahem memoranda formulace, podle níž měl žadatel poskytovat americké administrativě i jiné údaje, ale nebylo definováno jaké - pozn. red.). Detaily budou samozřejmě dojednávány až podrobnými smlouvami.

Co se tedy českým diplomatům podařilo vyjednat?

Podařilo se nám původní návrh americké strany významným způsobem posunout ve dvou směrech. Jde o bilaterální smlouvu. Je tam zakódována jasná reciprocita ve vízových vztazích, která se objevuje v těch dokumentech úplně poprvé. Obsahem memoranda je několikanásobné odvolání na to, že samozřejmě platí naše závazky vůči Evropské unii. Jak komisař pro bezpečnost Franco Frattini, tak současný předseda Evropské rady Janez Janša vyjádřili určité uspokojení v tom smyslu, že obava, že by to poškodilo stávající principy starých evropských zemí, se nenaplnila.

Jak celkově hodnotíte postoje unie v této záležitosti?

Evropská unie, když to řeknu velmi tvrdě, naprosto nehorázným způsobem skoro čtyři roky pošlapávala fakticky právo České republiky na stejné podmínky, jako mají staré země. Fakticky bránila jakémukoliv pozitivnímu vývoji ve směru nových členských zemí, a když to řeknu velmi natvrdo, dokonce jezdila práskat do Washingtonu, že děláme kroky, se kterými Evropská komise nesouhlasí. To vyjednané memorandum je něco, co Evropská komise nečekala, bude to zcela zjevně základ pro bilaterální smlouvy dalších zemí a mělo by to být i základem Visa Waiver Programu (Visa Waiver Programme je program zrušení víz - pozn. red.) i pro staré země EU.

Jste s dohodnutými podmínkami spokojený?

Jsem nesmírně hrdý, že se nám podařilo tuto věc dojednat. Podařilo se ji dostat do podoby, která je nadstandardní. Já k tomu říkám, že pokud by se této vládě podařilo vyčistit veřejné rozpočty, dostat naši zemi do Schengenu a zrušit víza do Ameriky, tak to úplně stačí. Vlády předtím nedosáhly zdaleka ani toho.

Mluvili jste na jednání také o tom, že je ještě potřeba z americké strany uvést do provozu elektronický systém ETA, tedy formulář, který žadatel americkým úřadům pošle internetem? Lze očekávat, že to Američané stihnou do konce roku tak, aby mohl bezvизový styk skutečně fungovat?

To je technická záležitost, která je naprosto standardní. Nemyslím si, že to bude něco, co by celý proces zbrzdilo. Pokud americká administrativa tvrdí, že do konce roku ty věci budou vyřešeny a že dojde ke spuštění faktickému, tak já tomu věřím. Bushova administrativa se zavázala ten problém vyřešit, a to už v Rize na summitu NATO a potom následně v Praze při oficiální návštěvě George Walkera Bushe. On to bere jako svůj závazek. Funguje i náš lobbying v Kongresu.

Očekáváte od vaší cesty do USA významný posun v problematice protiraketové obrany?

My máme celou řadu drobných i zásadnějších nevyřešených problémů. Ve smlouvě SOFA NATO (smlouva, která by měla konkrétně upravit právní rámce pro pobyt amerických vojáků na území Česka - pozn. red.) jsou připraveny pozice obou stran, je připravený mandát speciálně českých vyjednavců. Jedu ty detaily do Washingtonu uzavřít, nicméně v žádném případě se to nebude podepisovat. Chceme se dostat tak daleko, abychom to nebyli my, kdo brzdí případný podpis nebo případné ukončení jednání před bukurešťským summitem. Chtěli bychom samozřejmě, aby se to podařilo i Polsku. Chceme, aby došlo k podpisu, když ne ruku v ruce, tak aby nedošlo k výraznému časovému zpoždění z polské strany.

A co zapojení protiraketového systému do NATO? Kritici často upozorňují, že se jedná jen bilaterálně se Spojenými státy...

System od začátku je budován jako systém alianční. Již summit v Praze rozhodl o tom, že Severoatlantická aliance se bude detailně zabývat perspektivní protiraketovou obranou proti raketám krátkého, středního a dlouhého doletu. Podle mě bukurešťský summit jednoznačně potvrdí, že cílem aliančního systému je ochránit nejen americkou část NATO, ale i evropskou část NATO proti náhodným nebo teroristickým raketám.

Jak velkou důležitost dává česká vláda chystanému protiraketovému systému?

Z našeho pohledu jde o tři aspekty. Ten první je vůle k obraně, kterou vyjadřujeme celkem evidentně po čtyřiceti letech totality a po nacistické okupaci. Ten druhý aspekt je geopolitický. Myslím si, že velmocenské ambice hrají v tom odporu Ruské federace významnou roli. Ruská federace se nikdy fakticky nevzdala své sféry vlivu ve střední Evropě. Náš zájem je tedy naprosto evidentní, zřejmý, a myslím si, že není třeba ho detailně popisovat. A třetí rozměr je samozřejmě vojenský. Jde o systém proti takzvaným rogue states, tedy darebáckým státům. Nicméně dnes riziko nepramení jenom z těch států, které nerespektují mezinárodní konvence a mezinárodní právo. Rizika souvisí i s možností zmocnit se podobných zbraňových systémů. Některým stratégům jde z toho přešlapování na místě mráz po zádech.

Česká veřejnost je ale stále proti vybudování radaru, alespoň podle průzkumů veřejného mínění. Čím si to vysvětlujete?

Souvisí to s tím, co v Evropě je dnes běžné. Jde o pocit neoprávněného bezpečí, pocit, že hrozby se přesunuly někam úplně jinam. Lidé mají pocit, že jsou tak strašně daleko, že je nepravděpodobné, že problém existuje. Já myslím, že teprve Kosovo a případné problémy na Balkáně je znovu probudí. Lidé tam jezdí na dovolené a

znají ty země. Myslím si, že to je znovu přesvědčí, že tak bezpeční zase nejsme, že ten svět není méně nebezpečný, než byl předtím, že se jen rozostřila hranice dvou bloků v rámci studené války, kdy ten nepřítel byl jakoby jasně definovaný a dneska jakoby jasně definovaný není. Navíc Češi žijí ve velmi šťastné době i z ekonomického hlediska. Mají pocit, že to jsou zbytečné výdaje, zbytečné peníze, i když to samozřejmě neplatí Česká republika. Existuje také silná propaganda a silný ruský marketing přes nejrůznější skupiny. Je tady zvýšená aktivita zpravodajských služeb, jde o vytváření nejrůznějších spekulací a mýtů.

Ing. Mirek Topolánek
předseda vlády ČR, předseda ODS
a poslanec PČR

www.ods.cz

**MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH
VĚCÍ**

**PROHLÁŠENÍ MZV ČR
K PREZIDENTSKÝM VOLBÁM
V SRBSKU
(4.2.2008)**

Vítáme vítězství Borise Tadiće v prezidentských volbách v Srbské republice a vítězi blahopřejeme.

Citát pana ministra Schwarzenberga: „Prezident Tadić je zárukou dalšího demokratického směřování srbského národa, který tak dal najevo, že se vydává evropskou cestou. Tento výsledek voleb mě těší obzvláště proto, že Srbsko naši zemi podpořilo v kritických okamžicích historie.“

Srbská republika je pro Českou republiku tradičním a velmi důležitým partnerem v regionu jihovýchodní Evropy. Česká republika vždy podporovala a nadále bude podporovat stabilitu v celé oblasti, jíž je Srbsko klíčovou součástí. Srbsko pod vedením prezidenta Tadiće má v České republice svého přítele a výrazného zastánce své evropské budoucnosti.

MZV

**VYSTOUPENÍ MINISTRA SCHWARZENBERGA
V POSLANECKÉ SNĚMOVNĚ PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY
V OTÁZCE BUDOUCÍHO STATUTU KOSOVA
(6.2.2008)**

Ministr zahraničních věcí ČR Karel Schwarzenberg: Pane předsedající, vážená poslankyně, vážení poslanci, při posuzování otázky statutu Kosova je nezbytné vzít v úvahu vývoj v Kosovu od konce 80. let minulého století. Kosovským Albáncům bylo po zrušení autonomního statutu provincie v roce -

Místopředseda PSP Vojtěch Filip (KSČM): Pane ministře, já vás na chvíli přeruším a požádám Sněmovnu o klid. Projednáváme velmi vážnou věc, která se týká nejen Kosova, ale celé Evropy. Víme, že o tom bylo jednání na různých úrovních a bylo by vhodné, aby pan ministr zahraničí mohl mluvit v atmosféře, která odpovídá vážnosti situaci. Kdo máte jiné věci, která máte k projednání, prosím, přemístěte se do předsálí, abychom mohli zprávu pana ministra v klidu vyslechnout. Ještě chvíli, vidím, že někteří kolegové se budou zabývat jinými otázkami. Děkuji vám. Prosím, pane ministře.

Ministr zahraničních věcí ČR Karel Schwarzenberg: Tak ještě jednou. Při posuzování otázky statutu Kosova je nezbytné vzít v úvahu vývoj v Kosovu od konce 80. let minulého století, jehož vývoje jsem byl částečně od začátku sám svědek. Kosovským Albáncům bylo po zrušení autonomního statutu provincie v roce 1989 upřeno právo na vzdělávání ve vlastním jazyce, správa vlastních záležitostí přešla do Bělehradu, ekonomický rozvoj byl podvázán. Je paradoxní, že k tomuto rozhodnutí došlo ve stejném roce, kdy se většina zemí střední a východní Evropy začala osvobozovat od totalitních režimů. Kosovští Albánci tak zažívali opačný vývoj, který narušil možnost soužití Srbů a Albánců v jednom státě. Tento vývoj byl završen zločiny, který Miloševićův režim v Kosovu páchal v roce 1998 a počátkem roku 1999. Právě v reakci na ně došlo k vojenským operacím Severoatlantické aliance proti Svazové republice Jugoslávie a následně k přijetí rezoluce Rady bezpečnosti č. 1244 z roku 1999, která formalizovala mezinárodní správu pod vedením OSN v Kosovu. Aktuální úsilí o navržení budoucího řešení statutu Kosova bylo zahájeno v polovině roku 2005, mimo jiné v reakci na události v březnu 2004, kde, jak známo, došlo přece jenom k velmi násilným činům.

Na základě zprávy zvláštního představitele generálního tajemníka Spojených národů K. Eideho a doporučení kontaktní skupiny Spojených států, Ruské federace, Francie, Spojeného království, Itálie, Německa, generální tajemník Spojených národů jmenoval hlavním vyjednavcem Mezinárodního společenství pro statut Kosova bývalého finského prezidenta Martti Ahtisaariho. Ten po více než ročních jednáních, v jejichž průběhu nebylo možné dosáhnout dohody Prištiny a Bělehradu, představil v březnu 2007 svůj plán předpokládající Mezinárodním společenstvím kontrolovanou nezávislost Kosova, garantující multietnickou společnost a menšinová práva. Návrh byl projednán v průběhu dubna až června 2007 v Radě bezpečnosti OSN, kde se nepodařilo vzhledem k hrozbě ruského veta dosáhnout shody. V červenci 2007 kontaktní skupina rozhodla o obnovení jednání moderovaných trojkou Evropské unie, Ruské federace a Spojených států po dobu 120 dní. Jednání

byla ukončena neúspěšně, bohužel, 10. prosince 2007 a zřetelně prokázala, že kompromisní dohoda mezi stranami není možná.

Kosovští Albánci zůstali přesvědčeni, že jediným možným řešením je plná nezávislost Kosova, zatímco srbská strana trvala a trvá na variantě poskytnutí podstatné autonomie Kosovu. Kontaktní skupina předložila 10. prosince 2007 generálnímu tajemníkovi Spojených národů zprávu, v níž se konstatuje, že byly vyčerpány všechny možnosti jednání. Trojka v průběhu rozhovorů nastolila všechny myslitelné možnosti řešení, nezávislost, autonomii, konfederaci, hongkongský model. Všechny tyto návrhy byly zamítnuty alespoň jednou ze stran a většina byla nepřijatelná pro obě strany.

Na tento vývoj reagovala Evropská rada 13. prosince 2007 přijetím závěrů, ve kterých konstatovala, že vyjednávací proces mezi Bělehradem a Prištinou zprostředkovaný trojkou byl vyčerpán. Konstatovala také, že současný status quo v Kosovu je neudržitelný, a je proto potřebné přistoupit k řešení, které posílí regionální stabilitu.

Evropská rada se rovněž přihlásila k vedoucí roli při dalším řešení konečného statutu Kosova. V tomto smyslu vyjádřila připravenost Evropské unie, vyslat do Kosova civilní misi v rámci evropské bezpečnostní a obranné politiky. Následné konsultace Rady bezpečnosti OSN 19. prosince 2007 a 16. ledna 2008 skončily bez jakéhokoliv formálního rozhodnutí a pouze potvrdily stávající pozici členů Rady bezpečnosti i stran sporu. Rusko trvá na pokračování jednání a úplné implementaci resoluce Rady bezpečnosti OSN č. 1244, Spojené státy a evropští zástupci v kontaktní skupině, tzv. kvinta, naopak navrhují vytvoření nezávislého Kosova pod mezinárodním dozorem.

Volby v Kosovu, které se uskutečnily 17. listopadu 2007, prokázaly jednoznačnou vůli kosovsko-albánské části populace po nezávislosti. Původně se předpokládalo vyhlášení nezávislosti bezprostředně po 10. prosinci 2007, to je datu, ke kterému trojka předložila generálnímu tajemníkovi OSN svou zprávu o výsledcích přímých jednání mezi Prištinou a Bělehradem. Pod vlivem tlaku Mezinárodního společenství byl tento krok odložen. Při mé návštěvě v Kosovu dne 14. ledna 2008 se jasně potvrdilo, že kosovští představitelé plánují vyhlášení nezávislosti v nejbližších týdnech. K takovému kroku mají také mandát od svých voličů. Samotný proces podle mého názoru je již nezvratný, a to i přes nejednotné stanovisko zemí zastoupených v Radě bezpečnosti OSN.

V návaznosti na rozhodnutí Evropské rady schválila 4. 2. 2008 Rada Evropské unie společné akce o vyslání civilní mise ESDP do Kosova a ustanovení zvláštního představitele Evropské unie pro Kosovo EUSR, kterým je jmenován Pieter Feith, který bude hrát důležitou roli při koordinaci aktivity Evropské unie v Kosovu. K chápání kosovského případu, jako svůj sui generis, je třeba zdůraznit, že Kosovo je jediné území, na kterém je uplatňována již 8 let přímá správa Spojených národů na základě jednomyslně přijaté resoluce Rady bezpečnosti č. 1244 z roku 1999. Tímto mezinárodně uznávaným právním aktem byla de iure provincie vyňata z národní jurisdikce Srbska.

Pozice české vlády v otázce Kosova vycházejí z těchto základních principů. Vláda České republiky bude působit tak, aby v této věci došlo k dohodě členských zemí Evropské unie. Neschopnost přijmout společné stanovky Evropské unie by oslabilo

nejen autoritu Unie v Kosovu a v celém regionu západního Balkánu, ale také fatálně oslabilo nově posílenou společnou zahraniční a bezpečnostní politiku Evropské unie. Ještě více by umenšila roli Evropské unie oproti roli Spojeným státům a Ruské federaci v bytostně evropské záležitosti a též oslabilu transatlantickou vazbu, kterou Česká republika deklaruje jako jednu z priorit svého předsednictví.

Je žádoucí, aby Česká republika postupovala v souladu s většinou členských zemí Evropské unie. V tomto ohledu hraje klíčovou roli zejména pozice čtyř evropských členů kontaktní skupiny, to je Spojeného království, NSR, Francie a Itálie. Členské země Evropské unie, které deklarují odlišný postoj k uznání Kosova, mají vesměs specifické vnitropolitické důvody pro svůj postoj, existence relativně homogenních národnostních menšin. V České republice tyto důvody neexistují. Pokud by se Česká republika při řešení této klíčové otázky nyní vyčlenila z návrhového proudu v rámci Mezinárodního společenství a zejména Evropské unie, přestala by být pro ostatní členské státy unie víc relevantní partner při řešení ostatních otázek spojených se situací v regionu západního Balkánu.

To by prakticky znemožnilo České republice prosazovat své priority v době českého předsednictví v Radě Evropské unie v prvním pololetí 2009.

Vyhlášená nezávislost nebude chápána jako neomezená státoprávní suverenita, půjde o omezenou suverenitu pod mezinárodním dohledem v souladu s plánem Martti Ahtisaariho. Mezinárodní přítomnost bude zajištěna prostřednictvím jednotek NATO, tzv. KFOR, přítomností mise Evropské unie a zejména prostřednictvím Mezinárodního civilního představitele, který bude mít určité sankční a legislativní pravomoci, mimo jiné právo vetovat zákony a odvolávat politické představitele, kteří působí proti realizaci Ahtisaariho plánu k ochraně svatyně atd. atd.

Společná akce k misi ESDP byla přijata na 28 měsíců s tím, že po šesti měsících po zahájení její operační fáze dojde k vyhodnocení jejího působení. Mandát zvláštního představitele Evropské unie bude vyhodnocován průběžně.

V souvislosti se situací v Kosovu nelze nezmínit vývoj v samotném Srbsku. Vláda má i přes složitý vývoj, který lze po uznání nezávislosti Kosova očekávat, zájem se Srbskem rozvíjet co nejlepší bilaterální vztahy. To jsem potvrdil ministru zahraničních věcí Srbska Vukovi Jeremičovi při našem setkání 28. ledna 2008. Vláda 23. ledna 2008 přijala můj návrh na vyslovení souhlasu s podpisem Dohody o stabilizaci a přidružení mezi Evropským společenstvím a Srbskem.

Na posledním jednání GAERC 28. - 29. ledna 2008 zahraničně politické diskusi ministrů dominovaly především vztahy Evropské unie se Srbskem. Rada přijala výzvu Evropské unie k podpisu politické dohody o spolupráci se Srbskem. Má poskytnout rámec pro politický dialog, vízovou liberalizaci a spolupráci v oblasti vzdělání do doby, než bude možné podepsat SAD. Brání tomu zatím podmínka plné spolupráce s ICTY - Mezinárodním trestním tribunálem pro Jugoslávii. Česká republika přivítala vítězství prezidenta Tadiće v srbských prezidentských volbách. Toto vítězství bereme jako rozhodnutí srbských voličů pro evropskou integraci.

K návrhu usnesení bych rád zopakoval, že se členové kontaktní skupiny s výjimkou Ruska a následně i celá unie shodli, že byly vyčerpány prakticky všechny možnosti jednání o budoucím statusu Kosova, a proto doporučuji třetí odrážku "při jednáních

o budoucím statusu Kosova nebyly zatím vyčerpány všechny možnosti" z návrhu usnesení vyškrtnout. Děkuji za vaši pozornost.

Místopředseda PSP Vojtěch Filip (KSČM): Děkuji panu ministru zahraničních věcí Karlu Schwarzenbergovi za přednesenou zprávu a otevírám všeobecnou rozpravu, resp. nejdřív bych požádal předsedu zahraničního výboru, aby přednesl zprávu o jednání výboru a zároveň ho požádám, aby se stal zpravodajem k tomuto bodu. Prosím pana kolegu Hamáčka.

Poslanec Jan Hamáček (ČSSD): Vážený pane místopředsedo, vážená vládo, kolegyně a kolegové, děkuji za slovo. Já bych možná na úvod chtěl poděkovat vám všem, kteří jste umožnili zařazení tohoto podle mého názoru tak důležitého bodu na několikátý pokus na jednání Sněmovny. My zde dnes projednáváme otázku, která patří k nejzávažnějším otevřeným otázkám v Evropě. Ta otázka bude mít samozřejmě dopad na stabilitu celého regionu západního Balkánu, potažmo celé jihovýchodní Evropy. Jak je známo, tato oblast je prioritní oblastí české zahraniční politiky.

Zahraniční výbor se otázkou statusu Kosova zabýval pravidelně na svých jednáních v rámci informací zástupců Ministerstva zahraničních věcí o vyjednávání v rámci společné zahraniční a bezpečnostní politiky Evropské unie a rozhodl se na své 20. schůzi 31. ledna, že situace je natolik závažná, že stojí za to se touto otázkou zabývat na plénu Poslanecké sněmovny a doporučil Poslanecké sněmovně přijmout usnesení, které vám bylo rozdáno na lavice. Já mám pocit, že text, tak jak byl navržen a následně odsouhlasen zahraničním výborem, je textem velmi vyváženým, který popisuje situaci v regionu a naznačuje i možná řešení.

Jak jsem již zdůraznil při jednom z minulých vystoupení, český parlament není jediným parlamentem v Evropě, který by se zabýval otázkou Kosova a není ani jediným orgánem, který by se jí zabýval, protože pokud se nepletu, naposledy se touto otázkou zabývalo Parlamentní shromáždění Rady Evropy, které přijalo doporučení nebo řekněme rezoluci, která víceméně ve svých doporučeních je v souladu s tím, co je navrženo v tom usnesení, které vám bylo distribuováno na lavice.

Co je cílem? Myslím, že cílem je nalézt řešení, které bude oboustranně přijatelné, které budou moci přijmout obě strany, a navíc které bude v souladu s mezinárodním právem a rovněž s právem na sebeurčení. Všichni se asi shodneme - pan ministr tady velmi detailně popsal průběh jednání a popsal i to, kde je ten hlavní problém. V těch jednáních, a bylo to vidět zejména při šesti kolech jednání trojky, srbská strana zasadila všechny své body do jednání, do kontextu rezoluce 1244, která vychází z premisy autonomie Kosova, zatímco kosovští Albánci a víceméně i členové Evropské unie v kontaktní skupině neviděli jinou budoucnost Kosova než jeho nezávislost. Tudíž to byl ten základní rozpor. Nicméně pravdou je to, že rezoluce 1244 stále platí a nebyla změněna, tudíž je potřeba to vidět touto optikou.

Všichni se asi shodneme, že tím nejlepším řešením pro celou oblast západního Balkánu je evropská perspektiva, to znamená, je budoucí začlenění této oblasti do Evropské unie. Samozřejmě věřím, že to všichni podporujeme. Nicméně to je běh na dlouhou trať a my bychom měli dbát na to, abychom v tom mezidobí neučinili

rozhodnutí, které by tu budoucí evropskou perspektivu tohoto regionu mohlo zkomplikovat. Já se obávám, že jednostranné uznání nezávislosti Kosova by za prvé mohlo samozřejmě znamenat ránu mezinárodnímu právu a kredibilitě mezinárodního práva, ale rovněž by se mohlo stát precedentem pro celou řadu dalších doutnajících konfliktů, ať je to otázka Kypru, ať je to otázka např. Gruzie nebo jiných oblastí - zmiňme Kurdistan.

Tudíž já si myslím, že naší povinností je snažit se hledat řešení, které by bylo kompromisní, které by bylo přijatelné pro obě strany a které by rovněž podpořilo proevropské síly v Republice Srbsko. Pan ministr zde zmínil nedávné vítězství prezidenta Tadiće, které bylo velmi těsné a otázka Kosova byla jedním z hlavních témat volební kampaně. Asi by nebylo příliš šťastné, kdyby první věcí, se kterou by se musel nově zvolený proevropský srbský prezident vypořádat, by byla právě ztráta části území Republiky Srbska.

Dovolte mi ještě závěrem říci pár slov o misi, kterou má Evropská unie vyslat do Kosova. Já si smyslím, že je to krok správným směrem, protože vyslání takovéto mise je samozřejmě jistým přihlášením se k odpovědnosti Evropské unie za vývoj v této oblasti. Je to jedna z forem stabilizace této oblasti a je jedna z forem zajištění toho, že na území Kosova budou uplatňovány evropské normy, ať se to týká ochrany kulturních památek nebo ochrany menšin.

Dovolte mi závěrem, abych vás požádal o podporu usnesení, jak bylo navrženo zahraničním výborem Poslanecké sněmovně. Děkuji za pozornost.

Místopředseda PSP Vojtěch Filip (KSČM): Děkuji panu poslanci Hamáčkovi. Už si sedá ke stolku zpravodajů. Máme zatím osm přihlášených do rozpravy. Dalším přihlášeným po zprávě pana kolegy Hamáčka je Radko Martínek, připraví se pan kolega Karel Šplíchal. Prosím, pane poslanče, máte slovo.

Poslanec Radko Martínek (ČSSD): Vážený pane místopředsedo, vážená vládo, vážené dámy a pánové, myslím, že jsou v dějinách parlamentarismu události a věci, které jsou natolik důležité, že do oblasti zahraniční politiky bychom se měli zapojit všichni, kterým není lhostejný vývoj v Evropě. Události v Kosovu a vůbec události na Balkáně koncem minulého století - musím říci - mě hluboce zasáhly. Zasáhly mě proto, že miluji tuto oblast, miluji lidi, kteří tam žijí, jsou to lidé, které jsem poznal z té lepší stránky, a to už ve svém dětství. Je to v podstatě země, která mě kdysi vrátila zdraví. Musím říci, že jsem velmi těžce nesl události, které se v této části Evropy odehrávaly. Nebylo mi dobře, když jsem viděl, že se zabíjejí navzájem národy, které mají k našemu národu velmi blízko.

Bohužel někdy je ten vývoj takový. Musím říci, že na druhé straně mě to až zas tolik nepřekvapilo, protože jsem se dlouhodobě zabýval dějinami Balkánu a vím, jaké těžké břímě nese tato část Evropy z minulosti ať už dávné, nebo nedávno minulé.

Dámy a pánové, já jsem bytostně přesvědčen, že událost, které se týkají Kosova, tak se bytostně dotýkají našeho národa. Dotýkají se nás každého, dotýkají se minulosti i budoucnosti naší země a měli bychom takovýmto způsobem také k celé záležitosti přistupovat. Je mi jasné, že v této oblasti není žádné řešení dobré. Každá řešení, která jsou přijímána v tomto sudu střelného prachu Evropy, jsou vždy velmi složitá.

Měla by být přijímána zejména se znalostí poměrů, které tam jsou, ať už v minulosti, tak i v současnosti.

Nicméně to, co se odehrává teď kolem Kosova, je věc, která velmi nápadně připomíná to, co se odehrávalo kolem našeho státu koncem třicátých let minulého století. Chtěl bych, dámy a pánové, velmi výrazně upozornit na to, že v mnoha směrech je vývoj, kterým prochází v současné době Kosovo a Srbsko, velmi podobné tomu, co zažívaly české, moravské a slovenské země v roce 1938. Vzpomeňme si na misi lorda Runcimana a porovnejme s činností pana Ahtisaariho. Vzpomeňme si na to, jaké byly argumenty, kterými tehdejší německá menšina argumentovala proti tehdejšímu demokratickému Československu.

Dámy a pánové, bohužel říká se mi to velmi těžce, ale obávám se, že události kolem Kosova jsou Mnichovem 21. století. Jak jsem říkal, velmi těžce nesu to, co se v tehdejší Jugoslávii stalo, nicméně nechápu, jak je možné, že v 21. století jsou tak rozdílné přístupy ke stejným věcem.

Určitě se shodneme, jak zde všichni sedíme, že je nutné, aby váleční zločinci z války v Jugoslávii se ocitli před mezinárodním soudem, byli odsouzeni a byli po zásluze potrestáni za zločiny, které se tam staly. Není mi ovšem jasné, jak je možné, že se přistupuje ke zločincům různým způsobem. Určitě se shodneme, že Ratko Mladič by měl stát před soudem. Ale jaký je rozdíl mezi Radko Mladičem a současným premiérem tzv. Kosova Thačim. Je to stejný zločinec jako Ratko Mladič. A proč jeden se má stát premiérem snad budoucího státu a u druhého chceme, aby stál před haagským tribunálem? Před haagským tribunálem by se měli ze svých zločinů zpovídat oba.

Pan ministr zahraničních věcí nám zde dal jakýsi exkurs toho, co se dělo na území Kosova. Ale vůbec se nezmínil o tisících vypálených kostelů, nezmínil se o tisících zavražděných Srbů, protože tam také byli zavražděni Srbové. Já se ptám, proč.

Dámy a pánové, pokud Evropské společenství uzná samostatnost Kosova jako jednostranně vyhlášenou nezávislost, pak otevírá Pandořinu skříňku, jejíž výsledek si nikdo z nás nedokáže představit. Bude to obrovský problém nejen v Kosově, ale troufám si říci, že také v Makedonii, v Řecku, v Černé Hoře i v Srbsku samotném.

Měli bychom se poučit z naší národní historie a měli bychom se také poučit z toho, když bylo českému národu špatně v dějinách - ať to bylo v roce 1938, to jsem já nezažil, tehdy jsem nebyl na světě, ale v roce 1968 jsem byl shodou okolností v Jugoslávii. Víím, že Srbové jako ostatně ostatní slovanské národy tehdejší Jugoslávie byli jednoznačně na naší straně. Nebylo to také tehdy populární, mohli být možná na straně těch silnějších.

Myslím, že jsme povinni Srbům vrátit tyto věci, které v těžkých dobách stály na naší straně. Myslím si, že naše vláda by měla zaujmout zcela principiální stanovisko k této záležitosti. Pokud Kosovo jednostranně vyhlásí svou nezávislost, jsem přesvědčen, že by česká vláda měla projevit statečnost a v žádném případě neuznat takovou republiku. Pokud bychom totiž měli jednat tak, jak zde říkal bohužel - musím říci, že mě to velmi mrzí - pan ministr zahraničních věcí, že bychom měli jít s tím hlavním proudem, pak s vystavujeme nebezpečí, že se z nás stanou lokajové mocností, jak už jsme byli v historii mnohokrát.

Nicméně na závěr si znovu dovoluji připomenout, že to, co se děje dnes v Kosovu, má velkou přímo historickou sounáležitost s našimi národními dějinami. Měli bychom na to pamatovat.

Místopředseda PSP Vojtěch Filip (ČSSD): Děkuji panu poslanci Radko Martínkovi. Slova se ujme pan poslanec Karel Šplíchal, připraví se pan poslanec František Laudát. Prosím, pane kolego, máte slovo.

Poslanec Karel Šplíchal (ČSSD): Dámy a pánové, já to mám podstatně jednoduší, protože přede mnou mluvil emotivně Radko Martínek a s obsahem samozřejmě se ztotožňuji. Chtěl bych jenom se dovolat toho, co jsme povinni pro tu situaci udělat. Chtěl bych, abychom schválili usnesení, které předložil zahraniční výbor. Myslím si, že je to rozumný krok.

Já jsem prožil celou tu chronologii, protože jsem interpeloval pana ministra zahraničí, pak jsem na zahraničním výboru kladl stejné otázky. Dnes potřetí jsem vlastně slyšel přehled, který něco znamená. Znamená to určité vyhodnocení situace. Ale skutečně k postoji bude potřeba odvaha, jak bylo řečeno. Myslím si, že v této situaci to není o romantickém panslavismu devatenáctého století. Toto je o současné Evropě. Jsem přesvědčen, že my bychom se měli k tomu takto postavit, abychom neztratili tvář, vlastní tvář jako národ, a mohli se na sebe každý den dívat do zrcadla. Děkuji vám za trpělivost.

Místopředseda PSP Vojtěch Filip (KSČM): Děkuji panu poslanci Karlu Šplíchalovi. Slova se ujme pan poslanec František Laudát, připraví se pan profesor Zdeněk Jičínský. Pane kolego, máte slovo.

Poslanec František Laudát (ODS): Děkuji, vážený pane předsedající. Dámy a pánové, možná to bude trošku překvapením, já svůj projev zkrátím, protože bych se ze sta procent podepsal pod to, co tady řekl pan kolega Radko Martínek. Já se domnívám, že národ se zkušeností Mnichova by v žádném případě neměl podporovat jakési národní inženýrství lidí typu Ahtisaari a podobných. Mne to skutečně pohoršuje. Já se domnívám, že žádný národ od druhé světové války nebyl tak dehonestován a není tak dehonestován jako srbský národ. Já se domnívám, že toto přece není řešení, další štěpení v dnešní době, kdy se území mají spíše slučovat, fungovat. Ptám se, jestliže Albánci v Kosovu utlačili a prakticky zničili srbskou menšinu, jak chtějí fungovat v Evropské unii, která má být založena na toleranci, spolupráci apod. Já se domnívám, že Brusel v tomto, bohužel, možná za nějakých 10 - 20 let pozná, že je to naprostý nesmysl.

Mělo by být měřeno jedním metrem, ale potom se tedy ptám - jestliže si Kosovo zaslouhuje na Balkáně svůj samostatný stát, s tím, že nelze vyřešit situaci, že tam teče krev, tak stejný metr já mohu nasadit na Baskicko. Jak to, že v Irsku se celé desítky let trpělivě vyjednávalo, a také tam tekla krev. Já se domnívám, že cesta je úplně jiná. Ptám se, proč dodnes nemají Kurdové svůj stát a proč více než půl století čekají na svůj stát Palestinci.

Takto bychom mohli pokračovat. Já se nedomnívám, že problém Kosova je poslední v Evropě. Aby to náhodou nebyl první problém v obrovské další šňůře. Podpořím samozřejmě to velice mírné a decentní stanovisko zahraničního výboru, které považuji za minimální. Děkuji.

Místopředseda PSP Vojtěch Filip (KSČM): Děkuji panu poslanci Františku Laudátovi. Slova se ujme pan poslanec Zdeněk Jičínský, připraví se pan poslanec Schwippel. Prosím, pane profesore, máte slovo.

Poslanec Zdeněk Jičínský (ČSSD): Vážený pane předsedající, i já se chci přihlásit k usnesení, které přijal zahraniční výbor a chci Sněmovně doporučit, aby je plus mínus schválila, protože si myslím, že vyjadřuje velmi mírné a vyvážené stanovisko k této velmi závažné záležitosti.

Zároveň chci říci, že považuji za dobré, že jsme se přece jenom dohodli na tom, že o této věci se bude ve Sněmovně hovořit, protože nehovořit o věcech, které jsou důležité a které se týkají občanů této země, o kterých občané této země vědí, o které mají zájem a které se jich z řady důvodů týkají, by znamenalo, že selháváme ve své funkci Parlamentu jako voleného zástupce občanů. To považuji za pozitivum.

K tomu, co říkali kolegové, kteří mluvili přede mnou, se bez problému také mohu připojit, ale přesto považuji za důležité upozornit na to, že problematika je složitější, že nejde jenom o to, abychom vyjadřovali jednoznačně naše postoje, ale že musíme brát v úvahu celou složitou situaci vývoje těchto vztahů, kde mnohé věci se nám asi líbit nebudou, ale přesto musíme brát na vědomí, že existují.

Jsou tu mezi námi někteří - není jich, myslím, tak málo - kteří si vzpomenou na dobu, kdy jsme v roce 1999 tady jednali o tehdejší akci NATO, mám na mysli bombardování Jugoslávie, bombardování Bělehradu, poté, kdy po jednání v Rambouillet bylo Srbsku v podstatě dáno ultimátum. Česká vláda - byla to vláda Miloše Zemana, ministrem zahraničí byl Jan Kavan - byla ve složité situaci. Byli jsme tehdy, pokud se nemýlím, dva měsíce členy NATO. Po mém soudu, a také jsem to tehdy řekl /schválně jsem se na své vystoupení, které jsem měl tehdy ve Sněmovně, díval/, jsem tuto českou účast akceptoval, resp. český souhlas s touto akcí, protože jako nový členský stát NATO, který chtěl být členem NATO, jsme si nemohli po mém soudu dovolit nesouhlasit s touto akcí a uplatnit své veto, protože akce NATO musí být založeny na souhlasu všech členů.

Možná si ale vzpomínáte, že tuto akci provázely ze strany tehdejších hlavních představitelů České republiky projevy jistých výhrad. Bylo to jak od tehdejšího premiéra Miloše Zemana, tak od Václava Klause /připomínám to, protože to také stojí za připomenutí/, a připomínám tu i iniciativu Jana Kavana a řeckého ministra Papandrea, tzv. česko-řeckou iniciativu, která chtěla převést řešení těchto vztahů od vojenských akcí na politickou rovinu.

Ale podstatné je to, že tato akce NATO se neuskutečnila na základě mezinárodního práva. Byla porušením mezinárodního práva, nemá žádnou mezinárodně právní legitimitu. To je podstatné. To si musíme uvědomovat.

Rezoluce 1244, která byla vzpomínána, už byla jaksi následnou snahou nějak mezinárodně právně upravit další řešení těchto vztahů.

To, co se nyní navrhuje, není kryto mezinárodně právní argumentací. Mne teď zajímá, jaký bude další vývoj, jestliže Evropská unie bude mít zájem nějak legalizovat to, co se hodlá v Kosovu stát. Tady byly vzpomínány volby, ale ty volby se konaly stále v rámci Kosova jako součásti Srbské republiky. Kosovo právně nepřestalo být

součástí Srbské republiky. Z mezinárodně právního hlediska tu vznikne velmi obtížná situace.

Jednání Rady bezpečnosti v této věci se nekonalo a pochybuji, že tam dojde k souhlasu všech pěti stálých členů, bez jejichž "ano" nemůže žádný akt Rady bezpečnosti být přijat.

Takže mně, přiznám se, není jasné, jak z mezinárodně právního hlediska bude fungovat ten určitý protektorát nad Kosovem, které má být nezávislé.

Je to bohužel smutný fakt nebo smutný důsledek toho, že v posledních letech síla zvítězila nad právem, viz vojenská akce v Iráku, která rovněž není kryta mezinárodním právem, a jsme tedy účastníky těchto procesů, které vyvolávají značné zneklidnění.

Myslím, že tady řada kolegů hovořila o tom, podrobně jsme o tom mluvili na zahraničním výboru, že to, co se stane, může být precedentem v tom smyslu, že podobné argumenty, které budou uplatněny tady ve prospěch Kosova a příslušníků kosovské albánské populace, že podobné argumenty mohou uplatňovat různé jiné národy nebo národnosti. Už tu byli připomínáni Kurdové, kterých na rozdíl od Albánců je desetkrát více minimálně a jimž je právo na samostatný stát upíráno. Byl tady připomenut i případ Basků, ale jsou to Abcházci a mohli bychom pokračovat dlouho.

Jsou jisté argumenty pro to, aby se říkalo, to není obdoba Mnichova. Všichni dobře víme, že žádný takovýto případ není úplně totožný, ale celá řada argumentů, která paralelu s tím, co bylo v Mnichově a co se týkalo tehdejšího Československa, činí velmi reálnou a odůvodněnou.

Vážení kolegové, prosím vás, abyste všechny tyto věci brali v úvahu, protože jde o věc, která opravdu je dalekosáhlá. Připomínám tady nedávný článek Jiřího Dienstbiera, který byl svého času zvláštním zpravodajem OSN z pověření Kofiho Annana pro bývalou Jugoslávii. Jeho článek zní: "Rukojmím Kosova je nejen léta vydírané Srbsko". Čili jestliže bude Kosovu přiznána nezávislost, byť v nějaké zvláštní podobě, že tam bude fungovat určitý protektorát EU, pak řekl bych rozkladné procesy zdaleka nezůstanou omezeny na území Kosova a budou se šířit a Balkán nepřestane být oním sudem prachu.

Česká republika a její zahraniční politika by v každém případě se měla velmi starat o to, aby Srbsko bylo bráno jako významný subjekt tohoto dění, aby nezůstalo staranou a aby nebylo stavěno před ultimáta, jako se to stalo tehdy při jednání v Rambouillet, kdy Srbsko nebylo rovnoprávným partnerem těchto jednání a kdy byla, po mém soudu, velmi nezodpovědně tímto partnerem učiněna UCK, teroristická organizace kosovských Albánců.

Chtěl bych vás upozornit také na jednu věc, která přesahuje tuto otázku, ale souvisí i s tím, jaká má být orientace naší zahraniční politiky a souvisí s naším vztahem k USA jako významnému spojenci v rámci atlantického společenství.

Bývalý německý kancléř Helmut Schmidt, jehož rozhodně nelze podezírat z nějakého levičáctví, byl to on, kdo koncem 70. let prosadil v Německu raketové vyzbrojení jako odpověď na sovětské hrozby, a stal se tehdy terčem kritik pacifistického hnutí

německé levice. Napsal teď v Zeit č. 6 významnou stať, kde klade americkým kandidátům na prezidenta 12 otázek týkajících se toho, jaká bude americká politika v základních otázkách tohoto desetiletí. A klade tam otázku, zda Charta Spojených národů je stále v Americe ještě považována za mezinárodně platný právní dokument. A uvádí tam také, že chceme udržet atlantické společenství a byli bychom rádi, to jsou Schmidtova slova, kdybychom opět mohli mít rádi Američany. Ale jsme skeptičtí, protože Washington se nás v posledních deseti letech ptal jenom na to, jaké pošleme vojenské oddíly a jaké poskytneme finance. Jde o to, jak bude fungovat vazba EU a USA, a to se týká i otázky radaru. To není věc, která s tím, co projednáváme ve věci Kosovo, se netýká. Jde o to, jaká bude naše česká pozice v této věci, zda budeme mít svou vlastní samostatnou pozici, která bude umožňovat, jak to říkal Karel Šplíchal, abychom se mohli sami podívat sobě do očí, že v této složité situaci jsme nezklamali. Děkuji.

Místopředseda PSP Vojtěch Filip (KSČM): Děkuji panu profesoru Jičínskému. Slova se ujme pan poslanec Schwippel, připraví se pan místopředseda Lubomír Zaorálek. Prosím, pane poslanče, máte slovo.

Poslanec Jan Schwippel (ODS): Vážený pane předsedající, děkuji vám a jsem rád, že můžu přispět do diskuse a vyjádřit v ní odlišný názor. Jsem přesvědčen, že v případě Kosova nehledáme absolutně správné řešení, ale řešení ze všech špatných nejméně špatné. Hlavním požadavkem podle mého názoru je, aby takové řešení bylo nenásilné a aby přineslo této oblasti Evropy dlouhodobě klid a stabilitu. Proto musíme podle mého názoru opustit právní fundamentalismus, protože taková cesta toto výše uvedené řešení nemůže přinést. V právní debatě jde o spor mezi určitým pojetím státní suverenity a já zde nechci rozvíjet to, jak se zachoval Slobodan Milošević k nově vzniklým nezávislým státům - Slovinsku a Chorvatsku, ani to, jak se zachoval k Bosně, což byl stát uznaný OSN.

Jde tedy o spor mezi jiným pojetím státní suverenity a požadavkem na garantování standardů lidských nebo chcete-li občanských práv. Myslím, že nejpozději od Norimberku je jasné, že stát nemůže beztrestně masakrovat svoje vlastní občany.

Za druhé si myslím, že je třeba opustit diskusi historickou a hledání jediné pravdy a jediného pohledu na dějiny. Taková diskuse je podle mého názoru v podmínkách Balkánu naprosto ničující. Je např. možno si položit otázku, zda v případě obsazení Kosova Srby v roce 1912 šlo tak, jak je převládající srbská představa, o osvobození Srbů z tureckého jha, anebo zda šlo o moderní formu kolonizace tak, jak o tom hovoří Albánci. Myslím si, že ani takováto debata by nikam nevedla. Platí to i o našich debatách o událostech v Kosovu v roce 1999 v rámci operace Koňská podkova a po nich následující a jimi vyprovokovanou akcí NATO. Všechny zúčastněné strany budou nutně zdůrazňovat různé stránky a preferovat odlišné pohledy a velice rychle se dostaneme do slepé uličky a na mrtvý bod.

Neakcentujme ani diskusi náboženskou nebo mezináboženskou. Mnohem spíše než takovouto debatou, myslím si, že správnou cestou je hledání praktických a konkrétních kroků, jako je kroků na ochranu menšin, kulturních památek, kroků, které směřují ke spolupráci v oblasti zásobování energií a na nichž jsou zainteresovány všechny strany konfliktu.

Myslím si, že to, o co jde, je hledání nejmenšího společného jmenovatele v zájmu všech zúčastněných. Shodli jsme se již na tom, že EU musí v této situaci příslušet zásadní úloha. Významná je jistě evropská perspektiva pro celou oblast západního Balkánu, která může za určitých okolností přinést stabilitu a prosperitu.

Srbsko prochází ohromnou změnou identity a vývoj v něm je poměrně rychlý. Nevidět to znamená určité ignoranství. Nezablokujme dnes možnost nalezení shody v Evropě nějakým ukvapeným rozhodnutím. Jakkoli je ČR zemí střední velikosti a její vliv není třeba přeceňovat, nesmíme ho na druhé straně ani bagatelizovat. Jsem přesvědčen, že tu nejde o bílou a černou, o dobro a zlo, o pravdu a lež, ale o hledání pragmatického a realistického řešení za situace, kdy dnes už neoddiskutovatelně existují dvě téměř nekompatibilní společnosti. Existují v něm nesmiřitelné požadavky na jedné straně Kosova jako odvěké součásti Srbska a na druhé straně pohled albánský, který zdůrazňuje, že vzhledem k tomu, co se odehrálo, ztratila albánská populace definitivně jakoukoliv sounáležitost a jakoukoliv loajalitu se srbským státem.

Podle mého názoru rozhodující tedy musí být ne národnostní a náboženský, ale občanský princip. Rozhodující musí být hledat shodu s našimi evropskými spojenci a s USA. Rozhodující musí být nabídka evropské perspektivy a perspektivy možného uplatnění v Evropě a zapomenutí na války a historii a zapomenutí na jednu stránku mezinárodního práva. Česká republika může mít v tomto procesu důležitou roli jako tradiční partner, jako investor, jako pomocník. Střežme se toho vyslat nepříznivý a škodlivý signál, který může znovu nahrát násilnickým frakcím na obou stranách, střežme se toho zablokovat a znemožnit širší souhlas na evropské úrovni a shodu s našimi partnery v Severoatlantické alianci.

Vážené dámy a pánové, vzpomeňme se na Dayton v roce 1995. Tehdy byla otázka Kosova původně na programu jednání, ale nakonec z něj byla vyškrtnuta. Tím se mezinárodní společenství provinilo na kompromitaci v nenásilných řešeních, které představoval Ibrahim Rugova a zároveň posílilo extrémní k násilí inklinující křídla na obou stranách. Neopakujme tím, že bychom se uchýlili k silným slovům a k jednostranným prohlášením, dnes tuto chybu. Děkuji vám za pozornost.

Místopředseda PSP Vojtěch Filip (KSČM): Děkuji panu kolegovi Schwippelovi. Upozorňuji kolegy, že pokud chceme dokončit tento bod, je třeba být koncentrovaný na téma vzhledem k tomu, že mám avizovaný požadavek na přestávku klubů. Slova se ujme pan kolega Lubomír Zaorálek.

Místopředseda PSP Lubomír Zaorálek (ČSSD): Nebudu mluvit dlouho, protože bych si přál, abychom dnes usnesení schválili. Cení si toho, pokud jsme schopni dosáhnout v této Sněmovně souhlasu. Myslím si, že usnesení není projevem žádného právního fundamentalismu, spíše je povinností státu jako je Česká republika zdůrazňovat význam práva. Pokud nebudeme měřit stejným metrem a budou platit stejné standardy, mohou se v budoucnosti menší státy divit. Je na pováženu, pokud v tak krátké vzdálenosti od sebe, jako je třeba Turecko, které nedávno poslalo své vojenské jednotky do severního Iráku, měříme jiným metrem, než je tomu v případě Srbska a kosovských Albánců. Pokud právo neexistuje jako stejné pravidlo pro všechny, tak to není žádný právní fundamentalismus. Je to předpoklad základního právního vědomí.

Jsem přesvědčen, že tato debata by mohla být dlouhá, protože pan ministr řekl, že se připojujeme k většinovému stanovisku EU. Přiznám se, že ho neznám, protože nikdy nebylo v EU jasně řečeno. Je to něco naprosto mlhavého. Žádná rada ministrů neřekla, jaká je pozice EU v této věci. Byla sice schválena civilní mise 1800 vojáků, ale protože ji Srbsko neakceptuje, podle mezinárodního práva ji tam není možno poslat. Rozumím tomu, že dnes je pro vládu těžké formulovat své stanovisko, ale myslím si, že určitou povinnost máme o tom mluvit v českém Parlamentu. Jestli se nám podaří tady dnes něco říci na konto toho, co se děje v Kosovu, což je nejbolestivější problém EU, bude to úspěch. Jsem přesvědčen, že i kosovským Albáncům se nabízí evropská perspektiva, kterou jsme jim schopni garantovat. Není to tak, že jednání s nimi by nebylo možné vést korektně.

Přimlouvám se, abychom dnes odhlasovali usnesení, ve kterém možná pomůžeme vládě najít pozici, která je důstojná České republice.

Místopředseda PSP Vojtěch Filip (KSČM) : Děkuji. Slova se ujme paní kolegyně Kateřina Konečná. Po stažení některých přihlášek je poslední přihlášenou do diskuse.

Poslankyně Kateřina Konečná (KSČM): Pane předsedající, kolegyně a kolegové, také se pokusím být stručná, abychom tento bod mohli doprojednat. Dovolte mi ovšem říci několik poznámek, protože to byla právě KSČM, která už na začátku ledna deklarovala, že nějakou rezoluci či usnesení v Poslanecké sněmovně chce přijmout.

Dovolte mi říci, že pokládám za velký úspěch, že toto projednávání dnes probíhá. Podařilo se nám totiž embargo, které kolem otázky odtržení provincie Kosovo od republiky Srbsko vytvořili společně vyjednávači EU, vláda a sdělovací prostředky. Naše jednání je důkazem, že všichni chápeme vážnost situace a chci vám za to poděkovat.

Chtěla bych dnešní jednání využít k dílčímu shrnutí našich dosavadních diskusí o porušování mezinárodního práva v souvislosti s roztržením Srbska. Za varující pokládám programový nezájem veřejnoprávních médií o takto závažné téma. Oněch asi šest měsíců, kdy je tato otázka na pořadu dne, nejen že dostala kdejaká bulvární témata přednost, ale i minimální informace byly zcela jednostranné.

Za druhé se ukazuje, že principiální postoj některých politiků při obhajobě zájmu malých států v rámci EU okamžitě ztrácí na síle, když s nimi není spojen soukromý zájem, třeba možnost prezentace v médiích. Za zcela nepřijatelné považuji tvrzení ministra zahraničních věcí na uzavřeném zasedání zahraničního výboru, ale také dnes zopakované tady na téma když se vlak rozjel, nemůžeme běhat v protisměru. I když by Česká republika nechtěla, Kosovo se stane nezávislé. Tedy opět podřizování se síle a diktátu mocných. Není toto všechno jen dalším projevem mnichovanství, o kterém jsme již tady několikrát mluvili?

Zatřetí za problém naší diskuse pokládám jazyk, slova předstírající obsah či skrývající otázky, o nichž není slušné mluvit. Opravdu budou vedle sebe existovat dva etnicky stejně složené státy Albánie a tzv. samostatné Kosovo? Opravdu nedošlo po převzetí mezinárodní správy nad Kosovem pod hlavními jednotkami NATO v Kosovu k etnickým čistkám? Proč Izrael dává najevo, že odtržení Kosova od

Srbska neuznává? Opravdu si myslíte, že když přičteme k šestnácti tisícům vojákům v NATO na území Kosova 1800 pracovníků mise EU, situace se změní? Opravdu může Brusel rozhodnout, že nahradí misi OSN, aniž se tato otázka projedná v Radě bezpečnosti? Nyní to hlavní. Opravdu se domníváte, že vynucené oddělení části území Srbska nebude chápáno jako precedens, o nichž jsme několikrát mluvili? Takováto tvrzení jsou dílem zbožného přání, opětovného používání politiky dvojího metru. Odtržení republiky Srbsko není nic jiného než projev politiky síly pohrdající mezinárodním právem. Takovýto signál vysílá Brusel a tak to bude ve světě i přijat.

Žádám vás, abyste podporou usnesení zahraničního výboru vy a my tady všichni takovýto signál nevysílali. Děkuji.

Místopředseda PSP Vojtěch Filip (KSČM): Děkuji paní kolegyni Konečné. Protože ostatní přihlášení stáhli své přihlášky, byla to poslední přihláška do diskuse. Končím všeobecnou rozpravu. Má zájem pan ministr o vyjádření? Ano, pan ministr zahraničních věcí má zájem o závěrečné slovo.

Ministr zahraničních věcí ČR Karel Schwarzenberg: Vážený pane předsedající, vážené poslankyně, vážení poslanci, dovoluji mi jen krátké objasnění. Odmítám paralelu mezi děním kolem Mnichova a Kosova.

Československá první republika zachovala všechna práva svých menšin. Snad pouze Švédové ve Finsku měli v 30. letech lepší postavení než menšiny v Československu. Německojazyčné univerzity, školy a všechno byly otevřeny, fungovaly do posledního dne soužití. Byla úplně jiná situace. Poslanci byli v parlamentě a tam hlasovali. Tudíž zde srovnat toto - a nepamatuji se, že by československá armáda či četnické oddíly vtrhly do pohraničí a tam vraždily, střílely a vyháněly obyvatelstvo. To, prosím, v 30. letech se nestalo. Odmítám tudíž veškeré paralely mezi Mnichovem a tím, co se stalo v Kosovu.

Za druhé. Vražda je vražda. Nicméně je veliký rozdíl, jestli vraždy a násilnosti se konají bojůvkami, nebo jestli regulární armáda, regulární vojsko jednoho státu se na tom podílí a velitel tohoto vojska.

Do třetice. Neznám žádné opravdu dobré řešení - dneska už to bylo řečeno - pro Kosovo. Veškerá řešení mají své slabé stránky. Ale od žádného kritika - a slyšel jsem kritik mnoho zde v této Sněmovně, v evropské diskusi, všude - nikdo ještě nenavrhl lepší řešení. Zachování status quo není řešení.

Souhlasím s tím, co už bylo řečeno. Jediné - evropská budoucnost celého Balkánu přinese snesitelné řešení, když hranice mezi národy a národnostmi nebudou už hrát tu roli jako dneska. Tudíž musíme se zasadit o to, aby všechna tato území, všechny tyto státy co nejdříve byly přijaty do Evropské unie.

Děkuji vám mnohokrát.

Místopředseda PSP Vojtěch Filip (KSČM): Děkuji panu ministrovi za závěrečné slovo. Ptám se pana zpravodaje. Prosím.

Poslanec Jan Hamáček (ČSSD): Já bych pouze zrekapituloval, že v obecné rozpravě vystoupilo osm kolegyň a kolegů.

Místopředseda PSP Vojtěch Filip (KSČM): Děkuji. Končím tedy i závěrečná slova. Otevírám rozpravu podrobnou. Mám do ní přihlášku pana kolegy Vidíma. Prosím, pane poslanče, máte slovo.

Poslanec Jan Vidím (ODS): Děkuji pěkně, pane předsedající. Paní a pánové, chtěl bych poprosit Poslaneckou sněmovnu, aby o navrženém usnesení rozhodla ve dvou hlasováních. Nejprve v té části, ve které vyjadřuje své přesvědčení - jedno hlasování a druhé hlasování o žádosti na vládu.

Místopředseda PSP Vojtěch Filip (KSČM): Ano, děkuji za návrh. Pan zpravodaj kýve, že takto je to možné hlasovat. Budeme tedy hlasovat podle návrhu pana kolegy Vidíma. Má někdo ještě jinou přihlášku do podrobné rozpravy? Není tomu tak. I podrobnou rozpravu končím. Je zájem pana ministra v podrobné rozpravě se vyjádřit? Není tomu tak. Pan zpravodaj po podrobné rozpravě? Také ne. Budeme tedy hlasovat ve dvou částech, tak jak bylo navrženo. Já vás všechny odhlásím a požádám vás o novou registraci. Přihlaste se svými identifikačními kartami. Tak jak bylo řečeno, budeme hlasovat o první části návrhu usnesení v hlasování pořadové číslo 177, které jsem zahájil, a ptám se, kdo je pro. Kdo je proti? Děkuji vám.

Hlasování pořadové číslo 177. Z přítomných 131 poslance pro 127, proti 1. Návrh byl přijat. Děkuji.

Budeme hlasovat o druhé části, jak navrhl kolega Vidím, a to v hlasování pořadové číslo 178, které jsem právě zahájil, a ptám se, kdo je pro. Kdo je proti? Děkuji vám.

Hlasování pořadové číslo 178. Z přítomných 134 poslanců pro 73, proti 6. I tento návrh byl přijat. Děkuji vám.

Tak jsme přijali usnesení zahraničního výboru. (Dochází ke kontrole hlasování.) S konstatováním ještě vyčkám na kontrolu hlasování.

Pokud není výhrad, dám hlasovat o návrhu usnesení jako celku. A pan kolega Jan Kasal. Prosím, pane místopředsedo, máte slovo.

Místopředseda PSP Jan Kasal (KDU-ČSL): Vážené dámy, vážení pánové, přiznávám se - uvedl jsem v omyl hlasovací zařízení a hlasování zpochybnuji.

Místopředseda PSP Vojtěch Filip (KSČM): Toto odůvodnění jsem ještě neslyšel, velice originální. Ale samozřejmě že nechám hlasovat o návrhu pana místopředsedy Jana Kasala o tom, že písemný záznam o výsledku hlasování je v rozporu s jeho úmyslem, který vyjádřil v hlasování.

A toto zpochybnění bude hlasováno jako hlasování pořadové číslo 179, které jsem právě zahájil, a ptám se, kdo je pro. Kdo je proti? Děkuji vám.

V hlasování pořadové číslo 179 Sněmovna vzala za svůj návrh pana kolegy Jana Kasala. (Výsledek hlasování nebyl oznámen: Přítomno bylo 135 poslanců, pro bylo 89, proti 12.)

Tedy bude o té druhé části usnesení hlasovat ještě jednou, a to v hlasování pořadové číslo 180, které jsem právě zahájil, a ptám se, kdo je pro druhou část usnesení. Kdo je proti? Děkuji vám.

Hlasování pořadové číslo 180. Z přítomných 135 poslanců pro 73, proti 20. Návrh byl přijat.

Nyní tedy budeme hlasovat o návrhu usnesení jako celku, abych dodržel literu jednacího řádu, a to v hlasování pořadové číslo 181, které jsem zahájil, a ptám se, kdo je pro. Kdo je proti? Děkuji vám.

Hlasování pořadové číslo 181. Z přítomných 137 poslanců pro 117, proti 2. Návrh byl přijat.

Konstatuji, že návrh usnesení byl schválen.

Děkuji panu ministrovi zahraničních věcí. Děkuji panu předsedovi zahraničního výboru za zpravodajskou zprávu a za pomoc při projednávání této věci.

MZV

**PROHLÁŠENÍ MZV ČR
K ROZHODNUTÍ ODIHR/OBSE NEVYSLAT NA PREZIDENTSKÉ VOLBY
V RUSKÉ FEDERACI
VOLEBNÍ POZOROVATELSKOU MISI
(7.2.2008)**

Dne 7. února 2008 Úřad pro demokratické instituce a lidská práva (ODIHR) Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (OBSE) rozhodl, že nevyšle svou volební pozorovatelskou misi na prezidentské volby v Ruské federaci, které se uskuteční 2. března 2008.

Česká republika je hluboce znepokojena a zarmoucena tím, že Ruská federace přiměla ODIHR k tomuto rozhodnutí. Restriktivní postup Ruské federace neumožňuje vyslání plnohodnotné volební pozorovatelské mise ODIHR.

Česká republika byla připravena se pozorovatelské mise aktivně účastnit. V této souvislosti však zcela chápe a podporuje rozhodnutí ODIHR. Aktivity ODIHR v oblasti pozorování voleb a jeho úsilí vysílat nezávislé volební pozorovatelské mise do účastnických států OBSE mají dlouhodobě plnou podporu ČR.

Česká republika opětovně vyzývá Ruskou federaci k důslednému dodržování společně sdílených principů OBSE a všech závazků přijatých účastnickými státy v rámci OBSE, zejména pak Pařížské Charty. S politováním je nutno připomenout, že Ruská federace již podobně znemožnila účast volební pozorovatelské mise ODIHR na volbách do ruské Dumy v prosinci 2007.

MZV

**ROZHOVOR REDAKTORA MARTINA VESELOVSKÉHO
S MINISTREM SCHWARZENBERGEM
V ČESKEM ROZHLASU 1 - RADIOŽURNÁLU
(11.2.2008)**

Martin VESELOVSKÝ, moderátor: Dobrý podvečer u pondělních Dvaceti minut vás vítá Martin Veselovský. Hrozba rozpadu Severoatlantické aliance. Plynová krize mezi Ruskem a Ukrajinou a také kvapem se blížící vyhlášení samostatnosti Kosova. To jsou všechno témata, která byla o víkendu projednávána na čtyřiačtyřicáté mnichovské bezpečnostní konferenci v jednom z nejdůležitějších a největších politicko-bezpečnostních fór na světě. V těsné návaznosti na volbu českého prezidenta se mnichovské konference účastnil také český ministr zahraničních věcí Karel Schwarzenberg. Právě on bude hostem příštích Dvaceti minut. Dobrý den, pane ministře. Vítejte v rozhlase.

Karel SCHWARZENBERG, ministr zahraničních věcí: Dobrý večer. Dobrý večer.

Martin VESELOVSKÝ, moderátor: Dobrý večer. Odkud jste si mimochodem odnesl pocit lépe vykonané práce - ze Španělského sálu na Pražském hradě, nebo z mnichovské konference?

Karel SCHWARZENBERG, ministr zahraničních věcí: Popravdě řečeno, z Mnichova, pač jsem tam měl velmi dobré věcné jednání s mým politickým kolegou, novým ministrem zahraničí Rzeczki Pospolitej Sikorskim. A taky několik jiných dobrých hovorů, tedy spíše tedy setkání se starými známými ze zahraniční politiky, kteří jsem tam v Mnichově měl. Tedy popravdě řečeno, tam jsem mohl aspoň něco udělat.

Martin VESELOVSKÝ, moderátor: Mimochodem já se ještě přesto vrátím na skok k pátku a sobotě, tedy k první volbě prezidenta České republiky. Máte nějaké informace o tom, jestli se vůbec parlamentní strany hodlají dohodnout před tím pátkem, před druhou volbou na technologii volby nebo budeme opět svědky toho, že se to bude dohadovat v přímém přenosu?

Karel SCHWARZENBERG, ministr zahraničních věcí: Popravdě řečeno, já žádné informace nemám. Nesmíte taky zapomenout, že já nejsem člen žádného stranického grémia ani žádného výboru, tedy Poslanecké sněmovny nebo Senátu. Takže s odpuštěním to jde trošku mimo mě.

Martin VESELOVSKÝ, moderátor: To, to chápu. Tak v tom případě se jen zeptám a když se odrazím od vyjádření, dnešního odpoledního vyjádření premiéra Topolánka, který říkal, že veřejná volba coby forma zklamala a že tedy je nutno jednat zpět o tajné volbě, tak se vás zeptám jako jednoho z volitelů, jako senátora, jestli ten pocit sdílíte, jestli veřejná volba zklamala?

Karel SCHWARZENBERG, ministr zahraničních věcí: Já mám dojem, celá volba zklamala minulý pátek a sobotu, nejen ... tedy jestli ten, v tomhle měl hlavní podíl fakt, že byla veřejná, to nevím, ale mě průběh této volby silně zklamal. To vám řeknu otevřeně.

Martin VESELOVSKÝ, moderátor: Když přeneseme téma prezidentské volby směrem do zahraničí, tak jak už jsem říkal, vy jste se téměř vzápětí po tom sobotním zasedání obou komor ve Španělském sále účastnil v Mnichově bezpečnostní konference. Byla ta prezidentská volba vůbec v zahraničí nějak reflektována nebo to je čistě české, vnitrostátní?

Karel SCHWARZENBERG, ministr zahraničních věcí: To je samozřejmě většinově česká záležitost. Dneska se ovšem v novinách v sousedních zemích objevily články o tom, samozřejmě jak v německém, tak v rakouském tisku se o tom něco objevilo. Spíše takový trošku škodolibé poznámky o chaosu u nás a podobný věci, citovaly výroky různých významných politiků a tak dále.

Martin VESELOVSKÝ, moderátor: Říká zatím v těchto dvaceti minutách ministr zahraničních věcí Karel Schwarzenberg. Pojdme k tématu samotné mnichovské konference. Minulý rok vystoupil na konferenci v Mnichově ruský prezident Vladimir Putin se svým od té doby, řekl bych, slavným projevem o bipolárním a unipolárním vnímání dnešního světa, kde mimo jiné jasně oznámil návrat Ruska do velmocenské politiky. Co byste označil za nejdůležitější výstup té mnichovské konference letošní?

Karel SCHWARZENBERG, ministr zahraničních věcí: No, letošní konference, řekněme, neměla tak výrazný střet, jako to bylo minulý rok, kde Putin promluvil a pak různí mu na to dosti jasně odpověděli. Tentokrát byl asi nejvýznamnější proslov byl amerického ministra obrany Gatese, kde mluvil o potřebě, že jestli řekněme, podíl a zvláště nasazení do Afghánistánu trošku rozumně, rovnoměrněji rozdělí mezi státy spojení. Samozřejmě bych řekl i důležitý projev tureckého ministerského předsedy. To samozřejmě mělo taky svou váhu. Zajímavý byl projev z ruské strany. Sergej Ivanov tam právě jak výrazně se daří ruskému hospodářství, jak bude nadále prospívat, trošku mi to připomínalo v té tónině doby dávno minulé, ale ... což pro mě bylo docela hezké, pač si to pamatuju jako takový věci z mého mládí, tak mě to dokonce potěšilo.

Martin VESELOVSKÝ, moderátor: Já vám, pardon, že vám skočím do řeči, pane ministře, když už, řekněme, takovým tónem mluvíte například o projevu ruského ministra zahraničí, tak ...

Karel SCHWARZENBERG, ministr zahraničních věcí: Ne, to není ministr zahraničí, Sergej Ivanov není ministr zahraničí. On je, on má teď na starosti hospodářské záležitosti.

Martin VESELOVSKÝ, moderátor: Máte pravdu. Měl jsem na mysli, na mysli to, jestli projevy, které se přednášejí na takových bezpečnostních fórech, jako je například Mnichov, tak jestli to jsou nějaké, řekněme, putinkinovy vesnice nebo jestli to jsou jen nějaká prohlášení směrem domů?

Karel SCHWARZENBERG, ministr zahraničních věcí: Ne, ne, to má svůj, svůj význam. Samozřejmě ať to je americký ministr nebo ruský ministr nebo turecký premiér, každý tam vyšle vlastně poselství. Jo, to, co chce aby bylo vnímáno jako zahraniční politika této zemi, na co jí teď záleží. Tedy nesmíte to brát pouze

propaganda. Není to takový vnitřní trh. Na to tato konference není moc založena, nýbrž to, co byli, co byli partneři, ať přátelští nebo protivníci, měli vnímati.

Martin VESELOVSKÝ, moderátor: Tak a když se, pane ministře zahraničí, odrazím od toho, co jste říkal, co jste označil za relativně nejdůležitější výstup z té mnichovské konference. Popravdě řečeno, v pátek, zatímco vy jste se snažili volit prezidenta ve Španělském sále, tak ve Vilniusu probíhala schůzka ministrů obrany zemí Severoatlantické aliance, nedospělo se k úplně jasnému závěru, právě co se angažmá v Afghánistánu týče, a poté přišla v Mnichově zopakovaná hrozba Američanů, že by mohlo dojít k rozpadu Severoatlantické aliance. Je to opravdu reálná hrozba?

Karel SCHWARZENBERG, ministr zahraničních věcí: Já to považuju za poněkud přehnané. Myslím, že Severoatlantická aliance bude nadále držet pospolu. Je ovšem pravda, že Evropa je dneska už tak bohatá se vším všudy. Samozřejmě máme bohatší a chudší státy v Evropě, ale taky ve Spojených státech je rozdíl mezi Kalifornií a Alabamou, což o to. A tedy jak Evropa, tak Amerika jsou velmi bohaté oblasti a tudíž Evropa by měla vlastně převzít větší břímě v bezpečnostních otázkách, než to dělá dodnes. Prostě hlavní zátěž už padesát let nesou Spojené státy americké. A že jim to po nějakým čase jde na nervy, to docela chápu, hlavně když jste v nasazení jako v Afghánistánu, kde i Evropané nepochybují o nutnosti toho, co povídá, že to musíme vyhrát. Bylo by nutné, aby třeba poznání a slova taky převedli v činy.

Martin VESELOVSKÝ, moderátor: A teď samozřejmě mluvíte i o Česku, jsme členy Evropské unie, ta smlouva byla víceméně směřována i na nás.

Karel SCHWARZENBERG, ministr zahraničních věcí: My se poměrně na velikost naší země opravdu snažíme. My narozdíl od jiných evropských zemích nemáme žádné opravdové káviat a opravdu teď otevíráme v tomto roce PRT, tedy provinční rekonstrukční tým, který se bude opravdu starat o zvelebení té provincie, kde je usazen. Má to samozřejmě taky své bezpečnostní aspekty. My máme polní nemocnice, my spoustu věcí v Afghánistánu děláme.

Martin VESELOVSKÝ, moderátor: Tak kromě toho PRT v Logaru, který jste zmiňoval a kromě té polní nemocnice, hodlá Česko ještě možná pod dojmem toho amerického tlaku navýšit svoji přítomnost?

Karel SCHWARZENBERG, ministr zahraničních věcí: Ne, to bylo na důležitém tlaku. My snad ještě něco navýšíme, když tam bude potřeba. Nejdřív teď dáme do pořádku ten PRT a pak uvidíme, jestli je ještě nějaké další nasazení nutné. Ale myslím, že na velikost naší země má, děláme opravdu poměrně dost ve srovnání s jinými evropskými státy.

Martin VESELOVSKÝ, moderátor: Na koho to bylo tedy mířeno, pane ministře zahraničí, které země by se měly trochu, řekněme, pochlapit?

Karel SCHWARZENBERG, ministr zahraničních věcí: Nejspíše je, podívejte se, jsou země například jako Německo, kteří dělají spoustu věcí nebo když o tom pochybují a podle toho taky americký ministr zahraničí zmínil, že Německo tam má

spoustu prostředků se nasazeno. Nicméně myslím, co trošku vadí ostatním spojencům, hlavně ti, kteří tam ztrácejí své vojáky. Nesmíme zapomenout, kolik například padlo Kanadánů a tak dále, Holanďanů a tak dále. Že Německo se soustředí výlučně na mnohem klidnější sever, taky že ty letadla, která tam Budnes své má, jsou jenom v omezeném nasazením boji a tak dále. Tady jsou ty rozpory.

Martin VESELOVSKÝ, moderátor: A když ještě se zeptám zpátky na Českou republiku. Budeme my někým tlačeni nebo necháme se tlačit k tomu, abychom více nasadili lidí právě do bojových oblastí, protože pokud se úplně nepletu, jen ...

Karel SCHWARZENBERG, ministr zahraničních věcí: Je možné, že to nebyl žádný nátlak, nýbrž spíše dotaz, jestli by mohli trochu pomoci Holanďanům v jejich oblasti a pokud se nám podaří opravdu ten Logar dát do pořádku, bude to bezvadně fungovat, tak uvažujeme o tom, že bychom snad Holanďanům pomohli.

Martin VESELOVSKÝ, moderátor: Což, což by byla čistě bojová mise?

Karel SCHWARZENBERG, ministr zahraničních věcí: Ale to není americký, ale to není americký nátlak, pro mě není rozhodující a dokonce spíše kdyby byl nátlak, tak by mě to odradilo. Já nereaguji na nátlaky. Spíše /nesrozumitelné/ situace a že Holandsko, který je jenom nepatrně větší než my, opravdu tam dělá mnoho a tudíž bychom jim měli trochu pomoci, pač oni to mají taky těžké.

Martin VESELOVSKÝ, moderátor: Pane ministře zahraničí, je česká společnost připravená na to vysílat někam své vojáky přímo do bojových misí, kde hrozí eminentní nebezpečí toho, že budeme mít mrtvé a raněné?

Karel SCHWARZENBERG, ministr zahraničních věcí: Myslím, že česká společnost ví, že někdy, když se někdy vysílají vojáci, tak se vysílají vojáci, proč tam je nebezpečí. Kdyby nebylo nebezpečí, tak by stačilo vyslat pracovníky ze zdravotnictví nebo jenom, já nevím, zemědělské nebo mineralogické odborníky. Vojáci se posílají, když je někde nebezpečná situace a tudíž taky jejich vyzbrojení a všechno tomuto odpovídá.

Martin VESELOVSKÝ, moderátor: Říká zatím v těchto dvaceti minutách ministr zahraničních věcí Karel Schwarzenberg. Hovoříme samozřejmě, jak jinak, než o zahraniční politice České republiky se zvláštním důrazem na výsledky čtyřiačtyřicáté mnichovské bezpečnostní konference. Česko, pane ministře, odmítlo účast v mírové misi Evropské unie v Čadu a ve Středoafričské republice s tím, že na ni prostě už nemáme. To jsou vaše slova z konce ledna letošního roku. Znamená to, že se Česko nebude účastnit do, řekněme, blízké budoucnosti žádných misí a operací Evropské unie?

Karel SCHWARZENBERG, ministr zahraničních věcí: My tam máme dva nebo tři důstojníky, který to pozorují, ale my se soustředujeme na to, co jsme se teď naučili a co umíme a kde opravdu něco dokážeme. To jest naše nasazení v Kosovu a Afghánistánu. Nepovažuji za smysluplné rozptýlit síly. I když toto nasazení ukončí, tak můžeme potom mluvit, že pojedeme do Afriky. Ale považuju to opravdu za falešnou politiku u všeho býti a pak vlastně všude zde dostatečnými silami. Já chci,

aby naši vojáci byli výborně tedy vyzbrojeni, všechno bylo v pořádku, aby byli v dostatečném počtu všichni tam, aby dokázali spolupráci udělat. A když se rozptýlíte, tak prostě nemáte na ně nic dost. A to je přesně ta falešná politika, proto jsme zdvořile odmítli jít do Afriky. Sousední Rakušané mají mnohem menší nasazení jindy a taky ne bojové taktiky, tak ty jedou do Čadu. To je ... budiž jim taky přáno. Každá země musí dělat to, co je v rámci jejich možností a kde vidí smysluplnost svého nasazení.

Martin VESELOVSKÝ, moderátor: Tak a toto téma pojdme ukončit úplně u financí, protože u toho to nakonec vždy končí a začíná. Pokud se nepletu, tak na dnešním zasedání vlády byla odsouhlasená půlmiliarda korun na stavbu nové centrály Severoatlantické aliance v Bruselu. Má smysl tuto částku vydávat na stavbu nové centrály, ve které budou sedět úředníci?

Karel SCHWARZENBERG, ministr zahraničních věcí: Zajisté, poněvadž kdo v té staré budově byl, ví, že neodpovídá. Byla taky postavena, nesmíme zapomenout, na mnohem menší počet členů NATO. Ty se mezitím rozmnožily, úkoly NATO se taky během posledních patnáct let podstatně změnily. Prostě je to opravdu velmi strohá účelná budova. Ale ta nová bude, nebo nebude nějaká luxusní stavba, ale musí odpovídat dnešním potřebám, musí to být tedy vybavení, aby taky tajní vědci to mohli probírat a tak dále a tak dále.

Martin VESELOVSKÝ, moderátor: Jenom kdy bude vynaložena ta půlmiliarda, tušíte to, pane ministře?

Karel SCHWARZENBERG, ministr zahraničních věcí: Já tedy na měsíc vám to neřeknu, ale během příštích let to bude, myslím, dobudovávat a pak jednou, my jsme to přislíbili, odvolají ty peníze. Ale myslím, že my máme na té celé stavbě jenom jedna celá dva procenta, takže naše náklady tak vysoké nejsou.

Martin VESELOVSKÝ, moderátor: Tak pojdme k dalšímu tématu, protože když si teď v současné době někdo přečte titulky zahraničních zpráv zejména z oblastí na východ od nás, tak to vypadá jakoby neexistoval začátek roku bez toho, aby se neodehrála nějaká alespoň začínající ropná či plynová krize, ve které nějakou úlohu hraje Rusko, plus jeden z jeho sousedních států. Tentokrát jde o spor mezi ruským státním Gazpromem a Ukrajinou, respektive ukrajinskou společností Naftogaz. Jde tam o jeden a půlmiliardový dluh, jde tam o vstup Ukrajiny do mezinárodní obchodní organizace a tak dále a tak dále. Já se zeptám jinak. Je podle vás, pane ministře, Evropská unie připravena na řešení takových krizí?

Karel SCHWARZENBERG, ministr zahraničních věcí: Myslím, že to velká krize nebude. My jsme taky Evropské unii navrhli rozum po těch pravidelných posledních dvou, tří let. Takže jsme se taky něco z toho naučili, rezervy se tvoří a tak dále, nová propojení, nové tedy vedení se budují. Ale samozřejmě na velikou krizi by Evropská unie ještě úplně připravená nebyla. To by opravdu způsobil značný chaos. Nicméně už se na tom intenzivně pracuje, tak doufám, že za pár let se k něčemu dospěje. Samozřejmě v tom hraje ještě jedna věc roli, že sice máme spoustu věcí, který se řeší po celé jednotě, po celou Evropskou unii, který by mohly být klidně řešeny na národní úrovni a takhle. Nicméně jsou kompetence jsou předány Evropské

unii, za co bere důležitou oblast energetické politiky, ještě není v působnosti Evropské unii, nýbrž je to v národní kompetenci. A to ovšem je především pro menší státy, jako jsme my, větší problém, poněvadž Anglie, Německo, Francie si nějak ještě budou schopni si poradit se všemi problémy. Země ve vnitrozemí, která nemá samostatný přístup jak k moři, tak k zdrojům ropy či plynu, je v tom trochu obtížněji.

Martin VESELOVSKÝ, moderátor: Není to například jedno z témat, kterým bychom se mohli také zabírat v prvním půlroce roku 2009, kdy budeme předsedat Evropské unii?

Karel SCHWARZENBERG, ministr zahraničních věcí: Budeme se taky zabývat, ale myslím, že už předem tím to přijde na stůl, ta diskuse probíhá, doufám, že se co nejspíš přijde ke konkrétním závěrům.

Martin VESELOVSKÝ, moderátor: Ve chvíli, kdy mluvíme o nějaké jednotné evropské energeticko-bezpečnostní politice, je vůbec z tohoto pohledu v pořádku, že ruské energetické státní firmy vstupují do srbských energetických podniků? Teď nedávno byly podepsány smlouvy v Bulharsku.

Karel SCHWARZENBERG, ministr zahraničních věcí: Co znamená v pořádku? To je ...

Martin VESELOVSKÝ, moderátor: Z toho bezpečnostního hlediska.

Karel SCHWARZENBERG, ministr zahraničních věcí: To je s odpuštěním záležitost na jedné straně Gazpromu či Ruské federace a na druhé straně otázka Srbské republiky. Nemůžu zpochybňovat, že bohužel Srbsko tím vydalo jistý signál, který ovšem byl patřičně vnímám v Evropské unii. Byli bychom šťastnější, kdyby to ta privatizace státního podniku srbského proběhla poněkud jinak, nicméně v té politické situaci my bohužel ... on se někdy hrajou větší poldy než zdravý rozum. To dopadlo takto. Doufám, že tedy Gazprom splní vše, co slíbili Srbské republice, ale to už je jenom moje naděje pro Srbsko.

Martin VESELOVSKÝ, moderátor: Tak takových bylo dnešních Dvacet minut Radiožurnálu. Mým hostem byl ministr české vlády, ministr zahraničních věcí Karel Schwarzenberg. Děkuji za váš čas a na shledanou.

Karel SCHWARZENBERG, ministr zahraničních věcí: Dobrou noc přeju všem a na shledanou.

Martin VESELOVSKÝ, moderátor: U druhého mikrofonu byl Martin Veselovský. Přeji vám příjemný večer. Nezapomeňte, že už za malou chvíli, přesně v osmnáct hodin začíná Radioforum Českého rozhlasu 1 Radiožurnálu.

**PROHLÁŠENÍ MZV ČR
K ZÁVĚRŮM GAERC - KOSOVO
(18.2.2008)**

Dne 18.2.2008 Rada pro všeobecné záležitosti a vnější vztahy projednala vyhlášení nezávislosti Kosova ze dne 17.2.2008. Rada členských zemí EU vyjádřila v průběhu jednání připravenost nezávislé Kosovo uznat.

ČR vítá společně přijaté závěry a rozhodnutí EU převzít vedoucí roli v Kosovu v souladu se závěry Evropské rady z prosince 2007.

V návaznosti na závěry dnešního jednání Rady a v případě plnění závazků kosovské vlády je ČR připravena zahájit příslušné vnitrostátní procedury, a uznat tak nezávislé Kosovo.

ČR je odhodlána nadále přispívat k regionální stabilitě a všestranně pomáhat zemím západního Balkánu v jejich evropské integraci. Je přesvědčena, že pouze perspektivní členství všech zemí západního Balkánu v Evropské unii umožní v konečném důsledku překonat bariéry a všem zajistí stabilitu a prosperitu.

MZV

**PROHLÁŠENÍ MZV ČR
K Odstoupení Fidela Castra
z nejvyšších státních funkcí
(19.2.2008)**

Kubánské sdělovací prostředky dnešního dne oznámily, že nejvyšší kubánský představitel Fidel Castro odstoupil z funkce předsedy Státní rady a vrchního velitele ozbrojených sil Kuby. Od července 2006 tyto funkce kvůli zhoršenému zdravotnímu stavu Fidela Castra dočasně vykonával jeho bratr Raúl Castro, který podle dostupných informací povede zemi i po odstoupení Fidela Castra. Tento vývoj byl očekáván, neboť Fidel Castro svůj záměr naznačil již dříve.

Ačkoliv jde vlastně jen o formální potvrzení daného stavu věcí, Ministerstvo zahraničních věcí ČR vyjadřuje naději, že tímto krokem Kuba nastoupí cestu k nutným reformám politického i hospodářského systému, který by vyvedl tuto krásnou zemi z ustrnutí posledních dlouhých let. Budoucí vývoj by měl směřovat k propuštění všech politických vězňů, zahájení dialogu s politickou opozicí a uskutečnění svobodných voleb.

MZV

ČESKÁ ZAHRANIČNÍ AKTIVITA NA DALŠÍCH ÚROVNÍCH

**TISKOVÁ ZPRÁVA ČSSD
USNESENÍ ÚVV ČSSD VE VĚCI VYHLÁŠENÍ
NEZÁVISLOSTI KOSOVA
(17.2.2008)**

Ústřední výkonný výbor České strany sociálně demokratické na své schůzi 17. února 2008:

ÚVV ČSSD konstatuje, že jednostranné vyhlášení nezávislosti Kosova je krok předčasný a neodpovědný. Nepovede ke zvýšení stability na Balkánu a posílení evropské bezpečnosti, ani nebude jednotně přijato v EU.

ÚVV ČSSD vyzývá všechny ústavní orgány ČR, aby jednostranné vyhlášení nezávislosti Kosova nepřijaly a postupovaly v souladu s usnesením Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR, ve kterém stojí, že řešení statutu Kosova musí být v souladu s mezinárodním právem, musí vycházet z rezoluce Rady bezpečnosti OSN č. 1244 a rovněž Závěrečného aktu Konference o bezpečnosti a spolupráci v Evropě (Helsinky 1975).

Ing. Jiří Paroubek
předseda ČSSD

www.cssd.cz

**TISKOVÉ PROHLÁŠENÍ EUROPOSLANCE KSČM JIŘÍHO MAŠTÁLKY
K JEDNOSTRANNÉMU VYHLÁŠENÍ SAMOSTATNOSTI KOSOVA
A VÝROKŮM MINISTRA ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ ČR
KARLA SCHWARZENBERGA
(20.2.2008)**

Vyhlášení samostatnosti Kosova je jednostranný krok skupiny separatistů do okamžiku, kdy se mu dostane diplomatického uznání z jiných zemí. Pak se stává činem, který zásadně porušuje mezinárodní právo. Z tohoto hlediska se mně jeví jednání vlády České republiky jako zcela nepřijatelné, a to hned z několika důvodů:

Stanovisko ministra zahraničních věcí Karla Schwarzenberga, že Česká republika počká na vyjádření jiných členů Evropské unie, je nezodpovědné a pokrytecké. Především je vláda povinna mít vlastně koncepci obhajoby národních zájmů a této koncepci odpovídající politiku – nikoli čekat na to, co řeknou jiní. Zároveň pan ministr dobře ví, že kosovští separatisté se ke svému kroku odhodlali až ve chvíli, kdy jim někteří představitelé USA a vybraných států Unie slíbili podporu. Ministrovo tzv. pasivní vyčkávání není ničím jiným, než špatně skrývaným aktivním souhlasem s rozbíjením územní celistvosti Srbska.

Požadujeme, aby se vláda České republiky při své politice vůči separatistům z Kosova řídila rezolucí Poslanecké sněmovny z 6. února. Ta zcela jednoznačně konstatovala, že možnosti jednání o budoucím statutu Kosova nebyly vyčerpány a že je nutné dbát na dodržování mezinárodního práva. Vyslání mise Evropské unie do Kosova bez souhlasu Srbska je aktem, který porušuje nejen mezinárodní právo, ale i platné smlouvy o Unii. Ty požadují při formování zahraniční politiky Evropské unie konsensus. Toho se však - přes hrubý nátlak některých států a politiků - v této otázce nepodařilo dosáhnout. Je tomu tak díky principiálním stanoviskům některých vlád, mezi nimiž vláda České republiky, bohužel, chybí.

Evropská unie vznikla jako instituce, která měla především zabezpečit mír a právo na evropském světadíle. Jednání některých představitelů a členských států Unie v souvislosti s požadavky kosovských separatistů se zpronevřuje tomuto nejdůležitějšímu odkazu zakladatelů evropské integrace. Dochází tak k nežádoucí diskreditaci Evropské unie ve chvíli, kdy by měla získat co nejvíce podpory veřejnosti pro přijetí Lisabonské smlouvy a pro plnění sociálních a ekonomických rozvojových programů.

autor: Jiří Maštálka, odborný mluvčí KSČM pro evropské záležitosti

www.kscm.cz

**TISKOVÁ ZPRÁVA ČSSD
VYJÁDŘENÍ PŘEDSEDY ČSSD JIŘÍHO PAROUBKA
K NĚKTERÝM KOMENTÁŘŮM DENNÍHO TISKU
K JEHO NÁVŠTĚVĚ SÝRIE
(28.2.2008)**

Předseda ČSSD Jiří Paroubek byl dnes přijat prezidentem Syrské arabské republiky Bašárem Al-Asadem. Oba politici spolu jednali především o možnostech spolupráce obou zemí, především v souvislosti s připravovaným podpisem asociační dohody mezi Sýrií a EU. Prezident Asad informoval předsedu ČSSD o postoji Sýrie a jejím pohledu na možnosti řešení blízkovýchodního konfliktu, situace v Iráku a Libanonu.

Jiří Paroubek otevřel také otázku lidských práv, kdy vyzval prezidenta Asada ke zvážení humanitárního gesta v případě vězněného Riyada Saifa. Na jeho osud byl předseda ČSSD upozorněn svými kolegy z německé SPD ještě před svou cestou do Sýrie a po dohodě s nimi také tlumočil tuto žádost prezidentu Asadovi.

Je s podivem, že ačkoliv Sýrii v září minulého roku navštívila delegace evropských poslanců, včetně paní Jany Hybáškové, nebyl případ Riyada Saifa na jejich jednáních podle informací syrské strany paní Hybáškovou nijak zmíněn. Její kritiku je tak nutné chápat jako účelovou a spojenou se snahou o zviditelnění před blížícími se volbami do Evropského parlamentu.

Stejně tak se předseda ČSSD Jiří Paroubek ostře ohrazuje proti lživým výrokům premiéra Mirka Topolánka ze včerejšího dne, kdy označil cestu delegace ČSSD za „trestuhodnou a v rozporu s českými zahraničně politickými zájmy“. Toto vyjádření je nejen nepravdivé – cesta byla dopředu konzultována s Ministerstvem zahraničních věcí ČR a u všech jednání se syrskými představiteli je přítomen český velvyslanec Tomáš Uličný – ale především hloupé a to s ohledem na dnešní jednání předsedy ČSSD s prezidentem Asadem i o tématu lidských práv. „Pan premiér, jak je jeho zvykem, vůbec neobjasnil, v čem bych měl jednat v rozporu s českými národními zájmy. V minulém týdnu byla na návštěvě Damašku rakouská ministryně zahraničí, v prosinci to byli například slovenský a rakouský prezident.

Před zhruba třemi měsíci navštívil Damašek a vedl politická jednání s představiteli země také první náměstek ministra zahraničních věcí Tomáš Pojar. Kromě toho, na květen tohoto roku se připravuje do Sýrie návštěva ministra financí Kalouska. Návštěva předsedy ČSSD je studijní a poznávací. V čem tedy poškozují národní zájmy ČR? Náměstek ministra zahraničí a ministr financí je nepoškozují? reaguje předseda ČSSD Jiří Paroubek na slova premiéra.

Obsah:

PREZIDENT ČESKÉ REPUBLIKY	1
PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY POSLANECKÁ SNĚMOVNA	7
PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY SENÁT	9
VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY	11
MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ	51
ČESKÁ ZAHRANIČNÍ AKTIVITA NA DALŠÍCH ÚROVNÍCH	77

Není-li u jednotlivých příspěvků uvedeno jinak, bylo použito informací ze zdrojů ČTK

ISSN 1210-5600

Zahraniční politika České republiky – Dokumenty.
Vydává odbor zpracování informací
Ministerstva zahraničních věcí ČR, Praha.
Odpovědný redaktor PhDr. Vladimír Chaloupka